

Centrum Onkologii
Instytut im. M. Skłodowskiej-Curie

Urszula Wojciechowska, Joanna Didkowska, Witold Zatoński

NOWOTWORY ZŁOŚLIWE W POLSCE W 2010 ROKU

CANCER IN POLAND IN 2010

Ministerstwo Zdrowia

Publikacja wydana w ramach zadania „Rejestracja nowotworów złośliwych”
Narodowego Programu Zwalczania Chorób Nowotworowych
*This report is published within the framework of the task „Cancer Registration”
by the National Cancer Control Programme*

ISSN 0867–8251

Warszawa 2012

Krajowy Rejestr Nowotworów
Zakład Epidemiologii i Prewencji Nowotworów
Polish National Cancer Registry
Department of Epidemiology and Cancer Prevention

Prof. dr hab. med. Witold Zatoński
Dr n. med. Joanna Didkowska
Dr n. med. Urszula Wojciechowska

canepid@coi.waw.pl
didkowskaj@coi.waw.pl
wojciechowskau@coi.waw.pl

Adres:

ul. W.K.Roentgena 5,
02-781 Warszawa, Polska
tel. 22 546 20 81
tel./fax: 22 643 92 34
e-mail: canepid@coi.waw.pl
<http://epid.coi.waw.pl/krn>
www.onkologia.org.pl

Address:

ul. W.K.Roentgena 5,
02-781 Warszawa, Poland
tel. (48) 22 543 20 81
tel./fax: (48) 22 643 92 34
e-mail: canepid@coi.waw.pl
<http://epid.coi.waw.pl/krn>
www.onkologia.org.pl

Tłumaczenie na język angielski: Bauer Translations – Aleksandra Bauer

Projekt graficzny, skład i druk: Studio Mediana ul. Lendziona 5b/7a, 80-264 Gdańsk – www.studiomediana.pl

ISSN 0867-8251
WARSZAWA 2012

Spis treści

Słowo wstępne	1
Streszczenie	3
Rozdział 1. Materiał i metoda	5
Rozdział 2. Nowotwory złośliwe ogółem	13
Rozdział 3. Analiza wojewódzka	25
Rozdział 4. Ryzyko zachorowania i zgonu z powodu wybranych nowotworów złośliwych w Polsce	33
Rozdział 5. Częstość potwierdzeń histologicznych w zbiorze Krajowego Rejestru Nowotworów w latach 1980–2010	37
Rozdział 6. Zachorowania na nowotwory złośliwe – tabele i rysunki	43
Rozdział 7. Zgony na nowotwory złośliwe – tabele i rysunki	81
Piśmiennictwo	101
Lista rejestrów współpracujących	102
Karta zgłoszenia nowotworu złośliwego MZ/N-1A	103

Contents

Foreword	1
Abstract	3
Chapter 1 Material and method	9
Chapter 2 Malignant neoplasms	22
Chapter 3 Voivodeship analysis	30
Chapter 4. Risk of cancer incidence and death due to cancer in Poland	36
Chapter 5 The frequency of histological confirmation in the collection of the National Cancer Registry in years 1980–2010	41
Chapter 6 Cancer incidence – tables and figures	43
Chapter 7 Cancer mortality – tables and figures	81
Bibliography	101
The list of contributing registries	102
Cancer Registration Form	103

Słowo wstępne

Biuletyn „Nowotwory złośliwe w Polsce” jest cykliczną publikacją adresowaną do wszystkich osób zainteresowanych występowaniem nowotworów złośliwych w Polsce.

Podobnie jak w latach ubiegłych, w obecnej edycji poświęconej danym za 2010 rok zawarte zostały najważniejsze informacje na temat zachorowań i zgonów na nowotwory. Wydanie to zostało uzupełnione o krótkoterminową prognozę zachorowań i zgonów dotyczącą najczęstszych lokalizacji nowotworowych oraz o ocenę jakości gromadzonych danych.

Zachęcamy wszystkich Czytelników do odwiedzania naszej internetowej bazy zachorowań i zgonów (<http://epid.coi.waw.pl/krn>), w której można znaleźć wszystkie informacje zawarte w niniejszej edycji, jak również tworzyć własne przekroje danych za lata 1999–2010, oraz strony Zakładu Epidemiologii i Prewencji Nowotworów (www.onkologia.org.pl), na której znajdują się dane archiwalne.

*Urszula Wojciechowska
Joanna Didkowska
Witold Zatoński*

Foreword

The bulletin „Cancer in Poland” is a periodical publication dedicated to all people interested in the occurrence of malignant cancer in Poland.

In the current edition, similarly as in the previous years, the most important information on cancer incidence and mortality in Poland in 2010 have been included. This edition has been supplemented with a short-term prediction of incidence and mortality for the most common cancer locations and the assessment of the quality of collected data.

We would like to encourage all readers to visit our Internet database on morbidity and deaths (<http://epid.coi.waw.pl/krn>) where the complete information included in the current edition can be found. You can also create your own cross-sectional analyses of data for the period 1999–2010 according to personal needs. We also invite you to visit the webpage of the Department of Epidemiology and Cancer Prevention (www.onkologia.org.pl) where archive data can be found.

*Urszula Wojciechowska
Joanna Didkowska
Witold Zatoński*

Streszczenie

W Polsce w 2010 roku do rejestrów nowotworów złośliwych wpłynęły informacje o ponad 140,5 tys. nowych zachorowaniach i stwierdzono ponad 92,5 tys. zgonów z tego powodu. W 2010 roku nastąpił przyrost zachorowań (o około 2,5 tys. nowych przypadków), natomiast liczba zgonów po raz pierwszy zmniejszyła się w stosunku do poprzedniego roku. Szacujemy (biorąc pod uwagę kompletność rejestracji), że w Polsce w 2010 roku u około 155 tys. osób rozpoznano chorobę nowotworową i ponad 320 tys. osób żyło z diagnozą nowotworową postawioną w ciągu poprzedzających 5 lat. Nowotwory złośliwe stanowiły drugą przyczynę zgonów w Polsce, powodując ponad 26% zgonów wśród mężczyzn i 23% zgonów wśród kobiet. Nowotwory złośliwe stanowią istotny problem nie tylko w starszych grupach wieku, ale także są główną przyczyną przedwczesnej umieralności przed 65. rokiem życia. Zjawisko to jest szczególnie widoczne w populacji kobiet – nowotwory przed 65. rokiem życia już od kilku lat są najczęstszą przyczyną zgonów i stanowią 32% w grupie młodych kobiet i prawie 50% wśród kobiet w średnim wieku. Do końca tej dekady nowotwory prawdopodobnie staną się także przyczyną nr 1 przedwczesnej umieralności mężczyzn. Obserwowane od wielu lat tendencje w częstości zachorowań i zgonów na nowotwory złośliwe w Polsce są przede wszystkim wypadkową zmian w zachorowaniach i zgonach na nowotwory złośliwe związane z ekspozycją na czynniki rakotwórcze dymu tytoniowego (palenie papierosów); szczególnie widoczne jest to zjawisko w populacji kobiet. W 2010 roku po raz kolejny liczba kobiet, które zmarły w wyniku raka płuca, przekroczyła liczbę kobiet, które zmarły z powodu raka piersi.

W populacji mężczyzn w ostatnich dekadach nastąpiły korzystne zmiany polegające na zmniejszeniu odsetka palących, co przełożyło się na utrzymującą się od prawie 15 lat spadek częstości zachorowań (a co za tym idzie i zgonów) na nowotwory płuca. Nadal jednak nowotwory złośliwe płuca są najczęstszym i dominującym nowotworem złośliwym u męż-

Abstract

In 2010 in Poland the malignant cancer registries received information on over 140 500 new cases and more than 92 500 deaths were ascertained as due to cancer. In 2010, there was an increase in cancer incidence (by about 2 500 of new cases), however the number of deaths for the first time decreased in comparison to the previous year. We estimate (taking into consideration the completeness of the registry) that in 2010 in Poland around 155 000 patients had been diagnosed with cancer and over 320 000 patients had lived with diagnosed cancer during the preceding 5 years. Malignant cancer is the second leading cause of deaths in Poland, causing 26% of deaths among men and 23% deaths among women.

It is worth mentioning that cancer is a significant problem, not only in the older age groups, but it is a leading cause of premature mortality before the age of 65. This phenomenon is especially visible in the female population – cancer has already been the leading cause of deaths in the recent years for women before the age of 65 (it accounts for 32% of deaths among young women and almost 50% among middle-aged women). It will probably become the number one cause of premature mortality among men by the end of the current decade. The cancer incidence and mortality trends observed for many years in Poland are the resultants of changes of incidence and mortality rates due to cancer connected with exposure to tobacco smoke carcinogens (active smoking), which is especially applicable to female population. In 2010 again the number of deaths among women caused by lung cancer exceeded the number of women who died due to breast cancer.

In male population the favourable changes occurred in the recent decades. The changes were related to the decrease of the percentage share of smokers, what resulted in almost 15 year-long decrease in lung cancer incidence (and what follows – in mortality). However, lung cancer is still the most frequent and dominant cancer among men constituting around one fifth of cancer incidence and one third of cancer

czyn, stanowiącym około jedną piątą zachorowań i jedną trzecią zgonów z powodu nowotworów. Schorzeniem o największej dynamice wzrostu i drugim co do częstości występowania jest nowotwór jelita grubego (okrężnica i odbytnica). Nowotwory gruczołu krokowego i żołądka (jedyne umiejscowienie o stałej, wyraźnej od 40 lat tendencji spadkowej) to pozostałe najczęstsze lokalizacje nowotworowe u mężczyzn o podobnym poziomie umieralności.

W populacji kobiet wiodącymi umiejscowieniami nowotworów są: piersi, płuco i jelito grube (okrężnica i odbytnica). Wzrost zagrożenia nowotworami płuca u kobiet wynika z faktu, że w wiek zwiększonego ryzyka choroby nowotworowej wchodzi kohorta kobiet urodzonych w latach 1940–1960, które charakteryzowały się najwyższym poziomem ekspozycji na czynnik ryzyka, jakim jest palenie papierosów. W tym roku po raz czwarty z kolei nowotwory płuca stały się pierwszą nowotworową przyczyną zgonów wśród kobiet (14,5% zgonów), wyprzedzając najczęstszy dotychczas nowotwór piersi (12,8% zgonów). Dominujące wśród kobiet nowotwory piersi od początku ubiegłej dekady wykazują plateau umieralności przy stale rosnącej zachorowalności. Zahamowanie czy niewielki spadek umieralności przy wzroście zachorowań świadczy o pierwszych symptomach skuteczności profilaktyki wtórnej raka piersi w Polsce. Na trzeciej pozycji wśród najczęstszych w ostatnich pięciu latach znajdują się zgony na nowotwory złośliwe jelita grubego.

Polska jest krajem, w którym dwa zjawiska mają wpływ na poziom umieralności z powodu nowotworów złośliwych: wielkość ekspozycji na czynniki ryzyka, przede wszystkim dym tytoniowy, oraz opóźnienie w stosunku do innych krajów europejskich we wprowadzaniu populacyjnych programów wczesnej diagnostyki i leczenia nowotworów szyjki macicy, piersi i jelita grubego, a także ich niska skuteczność populacyjna, wynikająca z ograniczonego uczestnictwa grup, do których są skierowane.

mortality. The disease with the highest growth dynamics and the second most frequently occurring is the colorectal cancer (colon and rectum). Stomach cancer and prostate cancer (the only cancer location with stable and distinct for the last 40 years decreasing tendency) are the remaining most common cancer locations among men with a similar mortality rate.

In female population the most frequent cancer locations are breast, lung and large intestine (colon and rectum). The increase of lung cancer risk among women arises from the fact that the age of increased cancer risk is entered by cohorts of female born in 1940–1960, who were characterized by the highest level of tobacco smoke exposure – i.e. active smoking. This year for the fourth time lung cancer has become the first death cause among women (14.5%) overtaking the so far most common breast cancer (12.8%). Breast cancer, predominating among women since the beginning of the last decade, shows plateau in mortality with constantly growing incidence rates. The curb of the trend or even small decrease of mortality with simultaneous increase of incidence is the first symptom of the efficacy of breast cancer secondary prevention in Poland. The third place among cancers with the highest mortality for the last five years has been taken by colorectal cancer.

Poland is a country where two phenomena decide about the high risk of cancer morbidity among the population: the size of the risk factors exposure, mostly tobacco smoke, and the delay in the introduction (with respect to other European countries) of the population programmes of early diagnosis and treatment of cervical cancer, breast cancer and colorectal cancer, as well as low efficacy of these programmes resulting from a limited participation of groups to whom they are addressed.

ROZDZIAŁ 1

Materiał i metoda

Niniejsza publikacja zawiera dane dotyczące zarejestrowanych zachorowań i zgonów z powodu nowotworów złośliwych w Polsce w 2010 roku.

1.1. Struktura Krajowego Rejestru Nowotworów

Krajowy Rejestr Nowotworów jest umiejscowiony w Zakładzie Epidemiologii i Prewencji Nowotworów przy Centrum Onkologii – Instytucie im. Marii Skłodowskiej-Curie. Do zadań Krajowego Rejestru Nowotworów należy gromadzenie, przetwarzanie i analiza danych dotyczących zachorowań i zgonów z powodu nowotworów złośliwych na terenie Polski.

Rejestracja nowotworów złośliwych odbywa się dwustopniowo. W podmiotach leczniczych umiejscowionych w stolicach województw działają wojewódzkie rejestry nowotworów (z wyjątkiem województwa śląskiego, gdzie rejestr działa w Gliwicach w oddziale Centrum Onkologii). Rejestry te przesyłają do Krajowego Rejestru Nowotworów zbiory roczne, które są tu łączone i analizowane. Wojewódzkie rejestry nowotworów prowadzą także analizy zagrożenia nowotworami złośliwymi na rzecz swojego województwa.

Zasady gromadzenia danych oraz instytucje odpowiedzialne za to zadanie określają dwa przepisy prawa: Ustawa o statystyce publicznej (Dz. U. nr 88, poz. 439 z 1995 roku i corocznie wydawane Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie badań statystycznych statystyki publicznej*) oraz od 1 stycznia 2012 r. Ustawa o systemie informacji w ochronie zdrowia z dnia 18 kwietnia 2011 r. (Dz. U. z 2011 r. nr 113, poz. 657).

Materiał

Struktura ludności Polski według płci i 5-letnich grup wieku została przedstawiona na podstawie danych

otrzymanych z Głównego Urzędu Statystycznego na dzień 30 czerwca 2010 roku według stałego miejsca zamieszkania (tab. 5.1). Bilans ludności został opracowany przy przyjęciu za bazę wyjściową wyników Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 r. (GUS 2012). Przypadki zachorowań na nowotwory złośliwe w Polsce są gromadzone na podstawie kart zgłoszenia nowotworów złośliwych (druk MZ/N-1a – w załączniku). Wojewódzkie rejestry nowotworów przesyłają zgromadzone dane w formie elektronicznej do Krajowego Rejestru Nowotworów w Centrum Onkologii – Instytucie im. M. Skłodowskiej-Curie, gdzie dane te są weryfikowane pod względem poprawności logicznej i merytorycznej, a następnie łączone w ogólnopolski zbiór roczny. Zbiór roczny powstaje przez połączenie danych dotyczących przypadków zachorowań zdiagnozowanych w 2010 roku i zgłoszonych do wojewódzkich rejestrów nowotworów zgodnie ze stanem na dzień 31 czerwca 2012 roku.

Ocena umieralności na nowotwory złośliwe w Polsce w 2010 roku została opracowana na podstawie danych pochodzących ze świadectw zgonów gromadzonych przez Główny Urząd Statystyczny.

W przedstawionych historycznych danych (od 1963 roku) brakuje danych za lata 1997–1998, co jest spowodowane załamaniem statystyki zgonów i zachorowań w Polsce, wynikającym ze strajków lekarzy w tym okresie (utrata informacji o przyczynie zgonu ponad 155,9 tys. osób »GUS 1999«).

Opis sytuacji epidemiologicznej w Polsce, dotyczący zarówno zachorowalności, jak i umieralności, został dotychczas opublikowany w licznych opracowaniach monograficznych (Koszarowski, Gadomska i in. 1977, 1987; Staszewski 1976; Zatoński, Becker i wsp. 1988; Zatoński, Tyczyński 1990; Zatoński, Pukkala, Didkowska i in. 1993; Zatoński, Smans, Tyczyński, Boyle i wsp. 1996; Zatoński, Tyczyński 1997; Tyczyński, Wojciechowska, Didkowska i in. 1998; Pukkala, Soderman,

*Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 grudnia 2009 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2010 (Dz. U. z 2010 r. Nr 3, poz. 14; wzory formularzy stanowią załącznik do rozporządzenia).

Zatoński, Didkowska i in. 2001). Centrum Onkologii w Warszawie od 1979 roku publikuje dane o zachorowalności i umieralności na nowotwory złośliwe dla całej Polski w postaci corocznych biuletynów (*patrz Piśmiennictwo*).

Dane o zachorowaniach i zgonach na nowotwory złośliwe w Polsce są dostępne od połowy lat sześćdziesiątych. Dane dotyczące zachorowalności w wybranych regionach Polski są także regularnie publikowane w kolejnych tomach Cancer Incidence in Five Continents (Doll, Muir i in. 1970, Muir, Waterhouse i in. 1976, Waterhouse, Shanmugaratnam i in. 1982, Muir, Waterhouse i in. 1987, Parkin i in. 1992, Parkin i in. 1997). Od kilku lat dzięki wsparciu Narodowego Programu Zwalczenia Chorób Nowotworowych regionalne rejestry nowotworowe publikują oddzielne raporty dla poszczególnych województw.

1.2. Międzynarodowa Statystyczna Klasyfikacja Chorób i Problemów Zdrowotnych – Rewizja Dziesiąta

W Polsce obowiązuje X Rewizja Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych zgodnie z Komunikatem Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 28 października 1996 r. w sprawie wprowadzenia X Rewizji Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych (Dz. Urz. MZiOS z 1996 r. nr 13 poz. 35). Wszystkie podmioty prowadzące badania statystyczne w ramach programu badań statystyki publicznej zobowiązane są do stosowania tej rewizji (CSIOZ 2012).

Integralną część rozdziału poświęconego nowotworom (rozdział II) Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja) stanowi klasyfikacja morfologiczna załączona jako osobny rozdział publikacji, a dodatkowo rozpoznania histopatologiczne wprowadzono jako klucz identyfikujący niektóre nowotwory pod określonym numerem kodowym, przez co klasyfikacja topograficzna stała się klasyfikacją topograficzno-morfologiczną

1.3. Metody statystyczne

W niniejszym opracowaniu zastosowano podstawowe wskaźniki statystyczne: liczby bezwzględne, odsetki, współczynniki surowe, współczynniki standaryzowane według wieku, prawdopodobieństwo zachorowania/zgonu.

Bezwzględna liczba przypadków zachorowań lub zgonów z powodu nowotworów występujących w danej populacji w określonym przedziale czasu (tu w 2010 roku) zależy zarówno od wielkości tej populacji, jak i jej struktury wieku.

Odsetek jest ilorazem bezwzględnej liczby zarejestrowanych zdarzeń (zachorowań lub zgonów) występujących w poszczególnych nowotworowych jednostkach chorobowych i całkowitej liczby zdarzeń (odpowiednio zachorowań lub zgonów) przedstawionym w procentach.

Współczynnik „surowy” zachorowalności (umieralności) określa liczbę zachorowań (zgonów) na 100 tys. badanej populacji.

Częstkowy współczynnik zachorowalności (umieralności) określa częstość występowania danego schorzenia w określonej grupie wieku (także wyrażony na 100 tys. populacji w danej grupie wieku).

Zachorowalność lub umieralność na choroby przewlekłe (do których należą nowotwory złośliwe) zależy w znacznym stopniu od struktury wieku badanej populacji. Zależność częstości występowania zachorowań i zgonów na nowotwory złośliwe od wieku ilustrują rysunki (rys. 6.3, 6.4, 7.3, 7.4).

Standaryzowany wg wieku współczynnik zachorowalności (umieralności) określa, ile zachorowań (zgonów) wystąpiłoby w badanej populacji, gdyby struktura wieku tej populacji była taka sama jak struktura wieku populacji przyjętej za standard. Jako populację standardową przyjęto „standardową populację świata” (tab. 6.1) (Parkin, Whelan, Ferlay i in. 1997).

Standaryzowany współczynnik zachorowalności (umieralności) – SR oblicza się według następującego wzoru:

$$SR = \frac{\sum_{i=1}^N \frac{k_i}{p_i} w_i}{\sum_{i=1}^N w_i}$$

gdzie:

k_i jest liczbą zachorowań (zgonów) w i -tej grupie wieku,

p_i jest liczebnością populacji w i -tej grupie wieku,

i jest numerem grupy wieku ($i = 1, \dots, N$),

N jest liczbą grup wieku (w przypadku 5-letnich grup wieku $N = 18$),

w_i jest wagą przypisaną i -tej grupie wieku, wynikającą z rozkładu standardowej populacji świata.

Życiowe ryzyko zachorowania (AMP) określa ryzyko zachorowania na nowotwór w ciągu całego życia. W niniejszej pracy zastosowana została metoda AMP (adjusted for multiple primaries) opisana przez Sasieni (Sasieni i wsp. 2011). Dotychczas stosowana metoda wykorzystująca tablice trwania życia (określana jako „złoty standard”) była oparta na dwóch założeniach, których spełnienie nie jest możliwe: po pierwsze, że przy obliczaniu współczynników w mianowniku znajdują się osoby zdrowe (bez nowotworu); po drugie, że w liczniku występują wyłącznie pierwsze zachorowania. Dzięki poprawce zaproponowanej przez Sasieni i wsp.

uzyskane oszacowanie życiowego prawdopodobieństwa zachorowania jest dokładniejsze.

Skumulowane ryzyko zachorowania (zgonu) (CUM) w określonym przedziale wieku określa szansę zachorowania/zgonu z powodu choroby nowotworowej w określonym wieku (Esteve J, Benhamou E, Raymond 1994). Skumulowane ryzyko nie daje oceny ryzyka rozwoju nowotworu w ciągu całego życia. Miary tej używano jednak jako przybliżenia życiowego ryzyka zachorowania (zgonu) przyjmując za górną granicę wiek bliski wartości przeciętnego trwania życia w danej populacji. W niniejszej publikacji do obliczeń przyjęto grupy wieku 0–79, biorąc pod uwagę długość przeciętnego trwania życia w Polsce (w 2010 roku 72,1 lat dla mężczyzn i 80,6 lat dla kobiet). Miernik ten pozwala również określić ryzyko zachorowania (zgonu) w określonym, specyficznym wieku.

Odsetek potwierdzeń histopatologicznych określa frakcję pierwszorazowych zgłoszeń nowotworów złośliwych z wpisanym rozpoznaniem histopatologicznym.

Prognoza (oszacowanie) liczby i współczynników zachorowań (zgonów) dla lat 2011 i 2012 przedstawiona w rozdziale 2 została przygotowana na podstawie modelu AP (age-period) (Clayton, Schifflers 1987). W obliczeniach wykorzystano rzeczywistą populację Polski dla tych lat publikowaną przez Główny Urząd Statystyczny (GUS 2012).

1.4. Mapy

W niniejszej pracy przedstawiono mapy obrazujące rozkład umieralności z powodu nowotworów złośliwych w Polsce w 2010 roku według aktualnie obowiązującego podziału administracyjnego kraju. Mapy zostały przygotowane za pomocą programu MapInfo®. Jeśli nie zaznaczono inaczej, zastosowany został podział naturalny (maksymalizacja różnic pomiędzy grupami i minimalizacja wewnątrz grup).

1.5. Kompletność rejestracji

W naszym opracowaniu zamiast terminu „zachorowalność” używa się zwykle terminu „zarejestrowana zachorowalność” w celu podkreślenia, że opisywane dane o zachorowalności obciążone są niedorejestrowaniem, które zmienia się zarówno w czasie, jak i w obrębie województw.

Jako najprostszą miarę kompletności rejestracji nowotworów złośliwych w poszczególnych województwach zastosowano **wskaźnik zachorowania/zgonu**, który jest ilorazem liczby nowo zarejestrowanych nowotworów złośliwych ogółem i liczby zgonów z powodu nowotworów złośliwych w tym samym okresie.

$$W_{Z/Z}^W = \frac{Z_{zachorowania}}{Z_{zgony}}$$

Za standard, na podstawie którego obliczono kompletność rejestracji, uznano wskaźnik zachorowania/zgonu obserwowany w krajach o podobnym zagrożeniu nowotworami jak w Polsce (Słowenia, Czechy, Słowacja). Wydaje się, że nie tylko poziom zagrożenia nowotworami, ale również poziom opieki onkologicznej w tych krajach zbliżony jest do charakterystycznego dla Polski. Szacunkowy odsetek zarejestrowanych nowotworów złośliwych nazywany **kompletnością** rejestracji obliczono na podstawie następującego wzoru:

$$K = \begin{cases} 100\%, & \text{jeśli } K_R \geq 100 \\ K\%, & \text{jeśli } K_R < 100 \end{cases}$$

$$K_R = \frac{W_{Z/Z}^W}{W_{Z/Z}^S} \times 100$$

gdzie: $W_{Z/Z}^S$ jest wskaźnikiem zachorowania/zgonu uznanym za standard.

Tabela 1.1. Kompletność rejestracji nowotworów złośliwych według województw, Polska 2010 r.

Lp.	Województwo	Liczba zgonów	Liczba zachorowań	Wskaźnik zachorowania/zgony	Szacunkowa kompletność rejestracji
1	Dolnośląskie	7359	11704	1,59	95%
2	Kujawsko-pomorskie	5737	8114	1,41	84%
3	Lubelskie	4635	8007	1,73	100%
4	Lubuskie	2359	3535	1,50	89%
5	Łódzkie	6843	10199	1,49	89%
6	Małopolskie	7394	11020	1,49	89%
7	Mazowieckie	12959	17217	1,33	79%
8	Opolskie	2332	3733	1,60	96%
9	Podkarpackie	3933	7365	1,87	100%
10	Podlaskie	2774	3620	1,30	78%
11	Pomorskie	5553	9577	1,72	100%
12	Śląskie	11752	16915	1,44	86%
13	Świętokrzyskie	3008	5253	1,75	100%
14	Warmińsko-mazurskie	3450	5087	1,47	88%
15	Wielkopolskie	8218	13581	1,65	99%
16	Zachodniopomorskie	4305	5637	1,31	78%
	Polska	92611	140564	1,52	91%

CHAPTER 1

Material and method

This publication contains data on registered deaths due to cancer and cancer morbidity in Poland in 2010.

1.1. Structure of the National Cancer Registry

The main task of the National Cancer Registry, which functions by the Cancer Epidemiology and Prevention Division of the Maria Skłodowska-Curie Memorial Cancer Centre – Institute of Oncology, is the collection, processing and analysis of data on cancer incidence and deaths caused by cancer in Poland.

Data on cancer incidence, according to the Prime Minister's Ordinance regarding the statistical research conducted within the framework of public statistics, were being sent monthly to the Voivodeship Cancer Registries by all healthcare entities (public, nonpublic, private consulting rooms and private practice) until the 15th of each month for the previous month (the legal basis for the cancer registry is specified by the Act on the Public Statistics – Dz. U. [Journal of Laws] No. 88, item 439 of 1995 and the annual Ordinance of the Council of Ministers on statistical research of public statistics*) and as of January 1, 2012 the Act on the health care information system of April 18, 2011 (Dz. U. [Journal of Laws] of 2011 No. 113, item 657).

The registration of cancer is carried out in two stages. In healthcare entities, located in district capitals, the Voivodeship Cancer Registries are operating (except for the Silesian Voivodeship, where the registry is located in Gliwice in the Oncology Centre). The registries send the annual datasets to the National Cancer Registry, where data are combined and analysed. The Voivodeship Cancer Registries also conduct local analyses of cancer risk for the territory of their voivodeships.

Material

The structure of the Polish population by sex and by five-year age groups was presented on the basis of data received from the Central Statistical Office on June 30, 2010, according to permanent domicile (Tab. 5.1). Population balance was determined on the basis of the results of the National Census of 2011 (GUS 2012).

The records of new cases of cancer in Poland are collected on the basis of the cancer registration forms (MZ/N-1a – page XX). The Voivodeship Cancer Registries send the data in electronic form to the National Cancer Registry in the Maria Skłodowska-Curie Memorial Cancer Centre – Institute of Oncology, where these data are verified in terms of the logical and essential correctness and are added to the nationwide annual dataset. The annual dataset was created from the data submitted by the voivodeship registries, which were supposed to send in the regional data until December 31, 2010. Data published by the registries may differ from those presented in our bulletin, because the registries actively collect the information on cancer incidence and may supplement their own datasets even after sending them to the National Cancer Registry.

The assessment of cancer mortality in Poland in 2010 was elaborated on the basis of data from death certificates collected by the Central Statistical Office. In this publication the dataset on cancer deaths has been limited to the citizens of Poland, what results in slight differences between the numbers presented here and those published by the Central Statistical Office.

In the presented historical data (since the year 1963) there are gaps for the years 1997–1998, what is caused by the breakdown of incidence and mortality statistics resulting from strikes of doctors in that period (loss of information on causes of deaths for more than

*The Ordinance of the Council of Ministers of December 8, 2009 on programme for statistical research of public statistics for the year 2010 (Dz. U. [Journal of Laws] No. 3, item 14; template forms are included in the appendix to the said Ordinance)

155.9 thousand people – according to the Central Statistical Office, 1999).

The description of epidemiological situation in Poland, concerning both incidence and mortality was published in numerous monographs (Koszarowski, Gadomska et al. 1984, 1987; Staszewski 1976, 1979; Zatoński, Becker et al. 1988; Zatoński, Tyczyński 1990; Zatoński, Pukkała, Didkowska et al. 1993; Zatoński, Smans, Tyczyński, Boyle et al. 1996; Zatoński, Tyczyński 1997; Tyczyński, Wojciechowska, Didkowska et al. 1998; Pukkała, Soderman, Zatoński, Didkowska et al. 2001). The Cancer Centre in Warsaw publishes data on cancer incidence and mortality for the whole Poland since 1979 in the annual bulletins (<http://www.onkologia.org.pl/pl/p/29>). Data on cancer incidence and mortality in Poland are available since the mid 1960s. Data on incidence in chosen regions of Poland are also published regularly in successive volumes of the Cancer Incidence in Five Continents (Doll, Muir et al. 1970, Waterhouse, Muir et al. 1976, Waterhouse, Muir et al. 1982, Muir, Waterhouse et al. 1987, Parkin, Muir et al. 1992, Parkin, Whelan et al. 1997, Parkin, Whelan et al. 2002). For several years, thanks to the support of the National Cancer Control Programme, the regional cancer registries publish separate reports for particular voivodeships.

1.2. International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems – the 10th Revision

In Poland, the 10th Revision of the International Classification of Diseases (1994) is currently in force, according to the Announcement of the Minister of Health and Social Care of 28th of October 1996 on the introduction of the 10th Revision of the International Classification of Diseases (Dz. U. [Journal of Laws] of the Ministry of Health and Social Care of 1996 No. 13, item 35). All subjects carrying out the statistical research within the framework of the public statistics program are obliged to apply this revision (International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems 1997). The histological classification constitutes an integral part of the chapter on cancer in the 10th Revision of International Classification of Diseases, and additionally the histopathological diagnosis was introduced as a key for identifying some cancers under a given code. Therefore the topographic classification became a topographic and morphologic one.

1.3. Statistical methods

In the presented publication the basic statistical indicators have been applied: absolute numbers, percentages, crude rates, age-standardized rates, incidence/death probability.

The **absolute number of cancer cases or deaths** due to cancers in given population in particular period of time (here in the year 2008) depends on both the population size and its age structure.

The **indicator of cancer deaths' or registered cases' structure** is a quotient of absolute number of deaths (or registered cases) due to particular cancer locations and the number of deaths due to all cancers combined (or registered cases), expressed as a percentage.

The **“crude” cancer incidence (mortality) rate** gives the number of cases (deaths) per 100000 of studied population.

The **age adjusted incidence (mortality) rate** shows the frequency of occurrence of a given disease in particular age group (expressed also per 100000 population in a given age group).

Incidence or mortality due to chronic diseases (which include cancer) depend substantially on the age structure of the studied population. The dependence of cancer incidence and mortality on age is illustrated by the graphics (Fig. 6.3, 6.4, 7.3, 7.4).

The **standardized incidence (mortality) rates** indicate how many cases (deaths) would occur in the studied population, if the age structure in this population was the same as the one in the standard population. The “standard world population” was applied as a standard population (Tab. 5.1) (Parkin, Whelan, Ferlay et al. 1997).

The standardised incidence (mortality) rate – SR is calculated according to the following formula:

$$SR = \frac{\sum_{i=1}^N k_i w_i}{\sum_{i=1}^N p_i}$$

where:

k_i is the number of cases (deaths) in age group i ,

p_i is the population size in age group i ,

i is the group's number ($i = 1, \dots, N$),

N is the number of age groups (in case of 5-year age groups $N = 18$).

w_i is the weight assigned to age group i , based on the distribution of the standard world population.

Lifetime incidence risk (AMP) states the risk for cancer incidence during the entire life span. In this work the AMP method was applied (Adjusted for Multiple Primary), described by Sasieni (Sasieni et al. 2011). Previously applied method was using life expectancy tables (specified as the “golden standard”) and was based on two assumptions, which actually cannot be satisfied: firstly, that when calculating the rates the denominator indicates healthy persons (without cancer); secondly, that the numerator shows only the primary incidence

cases. Thanks to the modification suggested by Sasieni et al., the obtained estimation of lifetime incidence risk is far more precise.

Cumulative incidence (death) risk (CUM) for particular age groups shows the chance of developing/dying of cancer in a given age (Esteve J, Benhamou E, Raymond 1994). Cumulative risk does not give an assessment of the risk of developing cancer throughout the entire life. This value was used as an approximation of the lifetime incidence (death) risk, taking as the upper limit the age close to the average life expectancy of a given population. In this publication we used the age groups of 0–79, taking into account the average life expectancy in Poland (in 2010 it was 72.1 years for men and 80.6 years for women). It also helps to determine the incidence (death) risk for a particular specific age.

Percentage of histopathologically confirmed cancer cases shows the fraction of first records of malignant cancer cases with histopathological diagnosis.

Prediction of the number of incidence (deaths) and ratios for years 2011 and 2012 is given in Chapter 2 and will be prepared on the basis of the AP (age-period) model (Clayton, Schifflers 1987). Actual Polish population in those years published by the Central Statistical Office was used for the calculations (Central Statistical Office, 2012).

1.4. Maps

In the presented publication maps showing distribution of cancer deaths in Poland in 2010, according to the current administrative division of the country have been included. The maps were prepared using the MapInfo® software. Unless otherwise indicated, natural division has been applied (maximization of differences between the groups and minimization within the groups).

1.5. Completeness of the registration

In our bulletin instead of the term “incidence” usually “registered incidence” is used to draw attention to the fact that the described incidence data are biased by some under-registration.

As the simplest completeness measure of cancer registration in particular voivodeships we applied the **incidence/deaths ratio**, which is a quotient of the number of new cancer cases and the number of deaths for all cancers combined in the same time period.

$$R_{I/D}^W = \frac{I_{incidence}}{D_{deaths}}$$

As a standard, basing on which the completeness of registration was calculated, we took the incidence/deaths ratio observed in countries similar to Poland in terms of cancer risk (Slovenia, the Czech Republic, Slovakia). It seems that not only the cancer risk, but also the quality of oncological care in those countries is similar to Poland.

The estimated percentage of registered cancers, called completeness of the registration, is calculated according to the following formula:

$$C = \begin{cases} 100\%, & \text{if } C_R \geq 100 \\ K\%, & \text{if } C_R < 100 \end{cases}$$

$$C_R = \frac{R_{I/D}^W}{I_{I/D}^S} \times 100$$

where $R_{I/D}^S$, is the incidence/deaths ratio considered as standard.

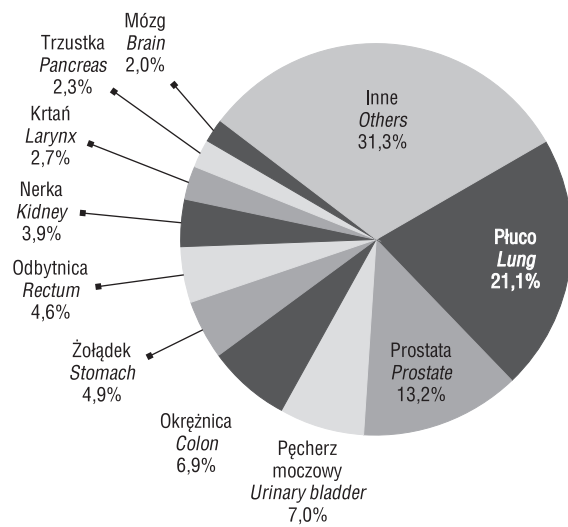
Table 1.1. Completeness of cancer registration by voivodeships, Poland 2010

No	Voivodeship	Number of deaths	Number of new cases	Incidence / deaths ratio	Completeness of registration
1	Lower Silesian Voivodeship	7359	11704	1,59	95%
2	Kuyavian-Pomeranian Voivodeship	5737	8114	1,41	84%
3	Lublin Voivodeship	4635	8007	1,73	100%
4	Lubusz Voivodeship	2359	3535	1,50	89%
5	Łódź Voivodeship	6843	10199	1,49	89%
6	Lesser Poland Voivodeship	7394	11020	1,49	89%
7	Masovian Voivodeship	12959	17217	1,33	79%
8	Opole Voivodeship	2332	3733	1,60	96%
9	Subcarpathian Voivodeship	3933	7365	1,87	100%
10	Podlachian Voivodeship	2774	3620	1,30	78%
11	Pomeranian Voivodeship	5553	9577	1,72	100%
12	Silesian Voivodeship	11752	16915	1,44	86%
13	Świętokrzyskie Voivodeship	3008	5253	1,75	100%
14	Varmian-Masurian Voivodeship	3450	5087	1,47	88%
15	Greater Poland Voivodeship	8218	13581	1,65	99%
16	West Pomeranian Voivodeship	4305	5637	1,31	78%
	Poland	92611	140564	1,52	91%

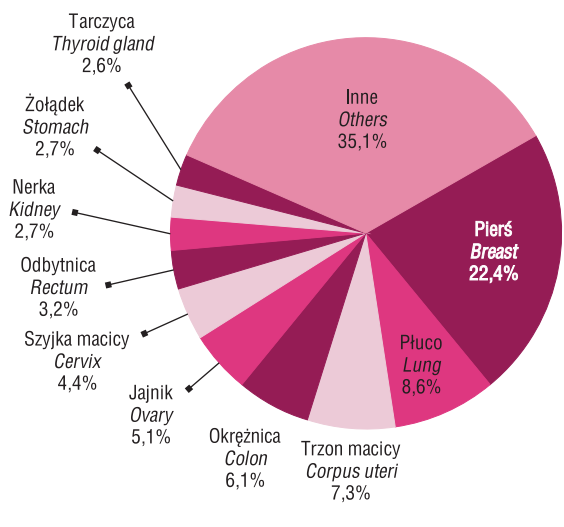
ROZDZIAŁ 2

Nowotwory złośliwe ogółem

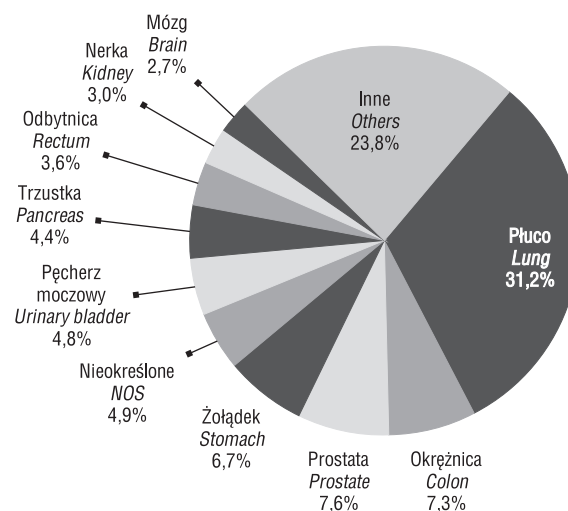
Rysunek 2.1. Struktura zachorowań u mężczyzn
Figure 2.1. The structure of incidence, males

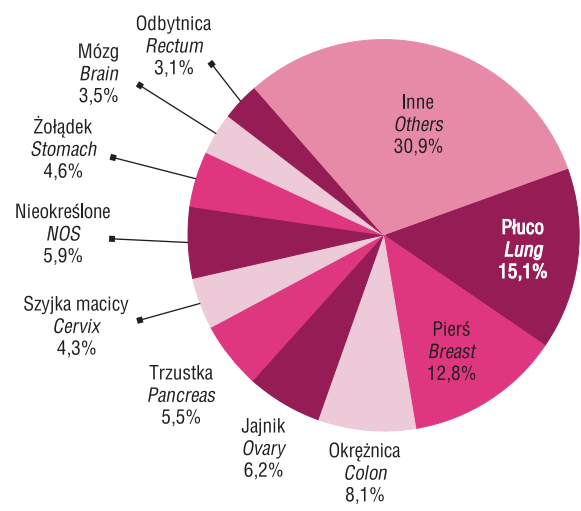
Rysunek 2.2. Struktura zachorowań u kobiet
Figure 2.2. The structure of incidence, females

Rysunek 2.3. Struktura zgonów u mężczyzn
Figure 2.3. The structure of deaths, males

Rysunek 2.4. Struktura zgonów u kobiet
Figure 2.4. The structure of deaths, females

Nowotwory złośliwe stanowią narastający problem zdrowotny i ekonomiczny polskiego społeczeństwa. Liczby, takie jak około 155 tys.¹ nowych zachorowań, ponad 92 tys. zgonów rocznie i ponad 320 tys. osób z chorobą nowotworową w początku XXI wieku, pokazują wielkość tego problemu. Szacuje się, że na każde 100 tys. osób w polskiej populacji w 2010 roku u ponad 360 z nich zdiagnozowano nowotwór, a około 850 żyło z chorobą nowotworową.

W 2010 roku Krajowy Rejestr Nowotworów otrzymał informacje o 70024 pierwszorazowych zgłoszeniach nowotworów złośliwych u mężczyzn i 70540 u kobiet (łącznie 140564 zgłoszenia nowotworów). Oszacowanie liczby zachorowań na 2010 rok wskazuje, że liczba nowych zachorowań wynosiła około 155 tys., z czego 77,8 tys. zachorowań wśród mężczyzn i 77,5 tys. zachorowań wśród kobiet. Standaryzowane współczynniki zachorowalności ogółem w 2010 roku wynosiły 254/10⁵ u mężczyzn i 205/10⁵ u kobiet (tab. 2.1). Na każde 100 tys. osób polskiej populacji przypadają 365 zachorowania z powodu nowotworów złośliwych.

W 2010 roku wystawiono w Polsce 51817 świadectw zgonów z powodu nowotworów złośliwych u mężczyzn i 40794 u kobiet, łącznie 92611 aktów zgonu. Poziom standaryzowanych współczynników umieralności ogółem w 2010 roku wynosił 178,3/10⁵ u mężczyzn i 99,4/10⁵ u kobiet (tab. 2.1). Na każde 100 tys. osób polskiej populacji przypadają 132 zgony z powodu nowotworów złośliwych.

W 2010 roku po raz kolejny począwszy od 2007 roku liczba zgłoszonych zachorowań u kobiet przekroczyła liczbę zachorowań u mężczyzn.

Tabela 2.1. Zachorowania i zgony na nowotwory złośliwe w Polsce w 2010 roku

	Liczba	Współczynnik	
		surowy	standaryzowany
Zachorowania			
Mężczyźni	70024	375,5	251,0
Kobiety	70540	355,0	205,0
Ogółem	140564	364,9	220,8
Zgony			
Mężczyźni	51817	277,9	178,3
Kobiety	40794	205,3	99,4
Ogółem	92611	240,4	131,6

¹Ze względu na utrzymujące się niedorejestrowanie zachorowań rzeczywista liczba zachorowań została oszacowana na podstawie wskaźnika kompletności rejestracji.

²Ze względu na trudności w określeniu punktu wyjścia nowotworu przyjęło się łączne traktowanie nowotworów w obrębie jelita grubego, które obejmuje cztery jednostki klasyfikacyjne wg X Rewizji M.KI.Ch.: C18 (nowotwory złośliwe okrężnicy), C19 (nowotwory złośliwe zgięcia esiczo-odbytniczego), C20 (nowotwory złośliwe odbytnicy), C21 (nowotwory złośliwe odbytu i kanału odbytu).

W Polsce w okresie powojennym nastąpiły znaczne zmiany w strukturze wieku ludności prowadzące do wzrostu udziału w populacji osób starszych (por. tab. 6.2). Jednocześnie częstość występowania nowotworów jest silnie zależna od wieku. Współczynniki zachorowalności i umieralności u obu płci wykazują wykładniczą zależność od wieku między czwartą a siódmą dekadą życia (rys. 6.3 i 6.4, rys. 7.3 i 7.4). W młodszych grupach wiekowych i począwszy od ósmej dekady życia widoczny jest liniowy związek wartości współczynników z wiekiem. Taki przebieg krzywej zmian zagrożenia nowotworami zależnie od wieku może przemawiać za działaniem różnych, zależnych od wieku czynników ryzyka.

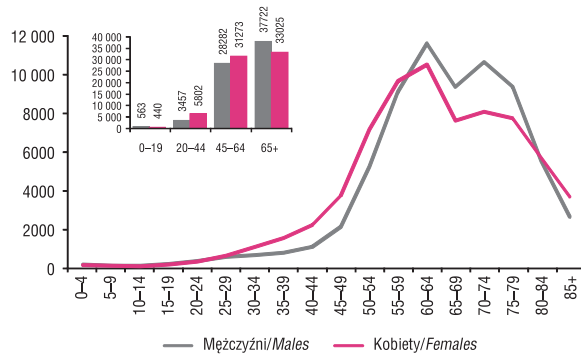
Liczba zachorowań i zgonów (rys. 2.5, 2.6), chociaż również uzależniona od wielkości populacji w danej grupie wieku, pokazuje bezwzględną skalę problemu. U mężczyzn najczęściej zachorowań notuje się między 55. a 79. rokiem życia. U kobiet najczęściej zachorowań przypada na grupę wieku 50–79 lat. Warto zwrócić uwagę na przewagę liczby zachorowań u młodych i w średnim wieku kobiet w stosunku do mężczyzn. W grupie wiekowej 25–54 lat współczynniki zachorowalności są wyższe u kobiet niż u mężczyzn nawet 1,2–2,1 razy (rys. 2.7). Liczba zgonów jest najwyższa w ósmej dekadzie życia u obu płci.

Struktury zachorowań i zgonów są podobne, z tym że w przypadku zgonów większy udział mają nowotwory o złym rokowaniu, co szczególnie jest widoczne w populacji kobiet, gdzie zgony na nowotwory złośliwe płuca (15,1%) ponownie przekroczyły poziom zgonów na nowotwory piersi (12,8%), podczas gdy wśród zachorowań udział nowotworów piersi (22,4%) jest ponad dwukrotnie wyższy niż nowotworów płuca (8,6%).

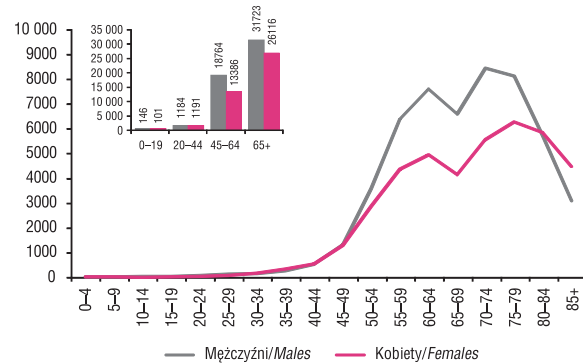
Nowotworami złośliwymi najczęściej rejestrowanymi w 2010 roku u mężczyzn były nowotwory złośliwe płuca – 21,2%, gruczołu krokowego – 13,2% i jelita grubego² (C18–C21) – 12,4%. W dalszej kolejności zgłaszane były nowotwory złośliwe pęcherza moczowego – 7,0% i żołądka – 4,9% (rys. 2.1). Standaryzowane współczynniki zachorowalności w 2010 roku wynosiły dla nowotworów złośliwych płuca 52,2/10⁵, nowotworów złośliwych gruczołu krokowego 32,3/10⁵, nowotworów złośliwych jelita grubego 30,2/10⁵, nowotworów złośliwych pęcherza moczowego 17,0/10⁵ i nowotworów złośliwych żołądka 11,9/10⁵ (rys. 6.5, tab. 6.4).

U kobiet w 2010 roku najczęściej rejestrowany był nowotwór złośliwy piersi – 22,4%, jelita grubego – 10,1%, a następnie płuca – 8,6%, trzonu macicy – 7,3%, jaj-

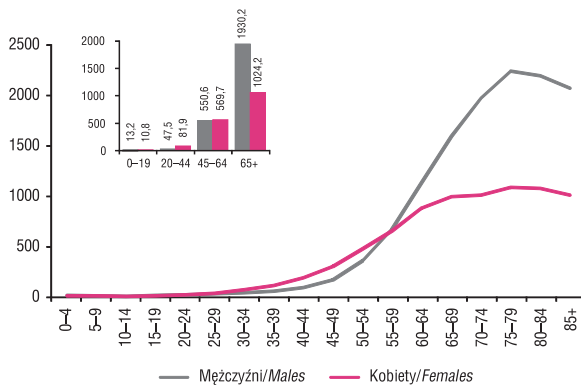
Rysunek 2.5. Liczba zachorowań w grupach wieku
Figure 2.5. Number of new cases by age

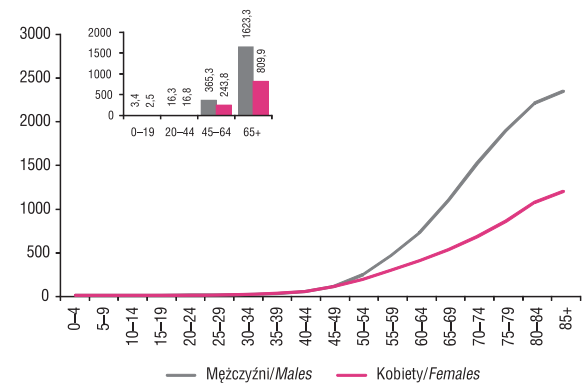
Rysunek 2.6. Liczba zgonów w grupach wieku
Figure 2.6. Number of deaths by age

Rysunek 2.7. Zachorowania na 100 000 populacji
Figure 2.7. Incidence per 100 000 of population

Rysunek 2.8. Zgony na 100 000 populacji
Figure 2.8. Deaths per 100 000 of population

nika – 5,1% i szyjki macicy – 4,4% (rys. 2.2). Zachorowalność na nowotwory złośliwe piersi w 2010 roku wynosiła 49,6/10⁵, na nowotwory złośliwe jelita grubego 18,1/10⁵, na nowotwory złośliwe płuca 16,9/10⁵, na nowotwory złośliwe trzonu macicy 14,8/10⁵, na nowotwory złośliwe jajnika 11,3/10⁵ oraz nowotwory złośliwe szyjki macicy 10,3/10⁵ (rys. 6.6, tab. 6.5).

U mężczyzn w 2010 roku największy odsetek zgonów nowotworowych stanowiły zgony z powodu nowotworów złośliwych płuca (31,3%), jelita grubego (C18–C21 11,5%), gruczołu krokowego (7,6%), w dalszej kolejności znajdowały się nowotwory złośliwe żołądka (6,7%) oraz pęcherza moczowego (4,8%) (rys. 2.3).

Standaryzowane współczynniki umieralności dla mężczyzn w Polsce wynosiły dla nowotworów złośliwych płuca 58,3/10⁵, jelita grubego (okrężnica, odbytnica i odbyt) 19,8/10⁵, gruczołu krokowego 13,1/10⁵, żołądka 12,2/10⁵ i pęcherza moczowego 8,4/10⁵ (tab. 7.2).

Wśród kobiet w 2010 roku po raz kolejny największy odsetek zgonów nowotworowych stanowiły zgony z powodu nowotworu złośliwego płuca (15,1%), drugą pozycję zajmowały nowotwory złośliwe sutka (12,8%), w następnej kolejności znajdowały się nowotwory zło-

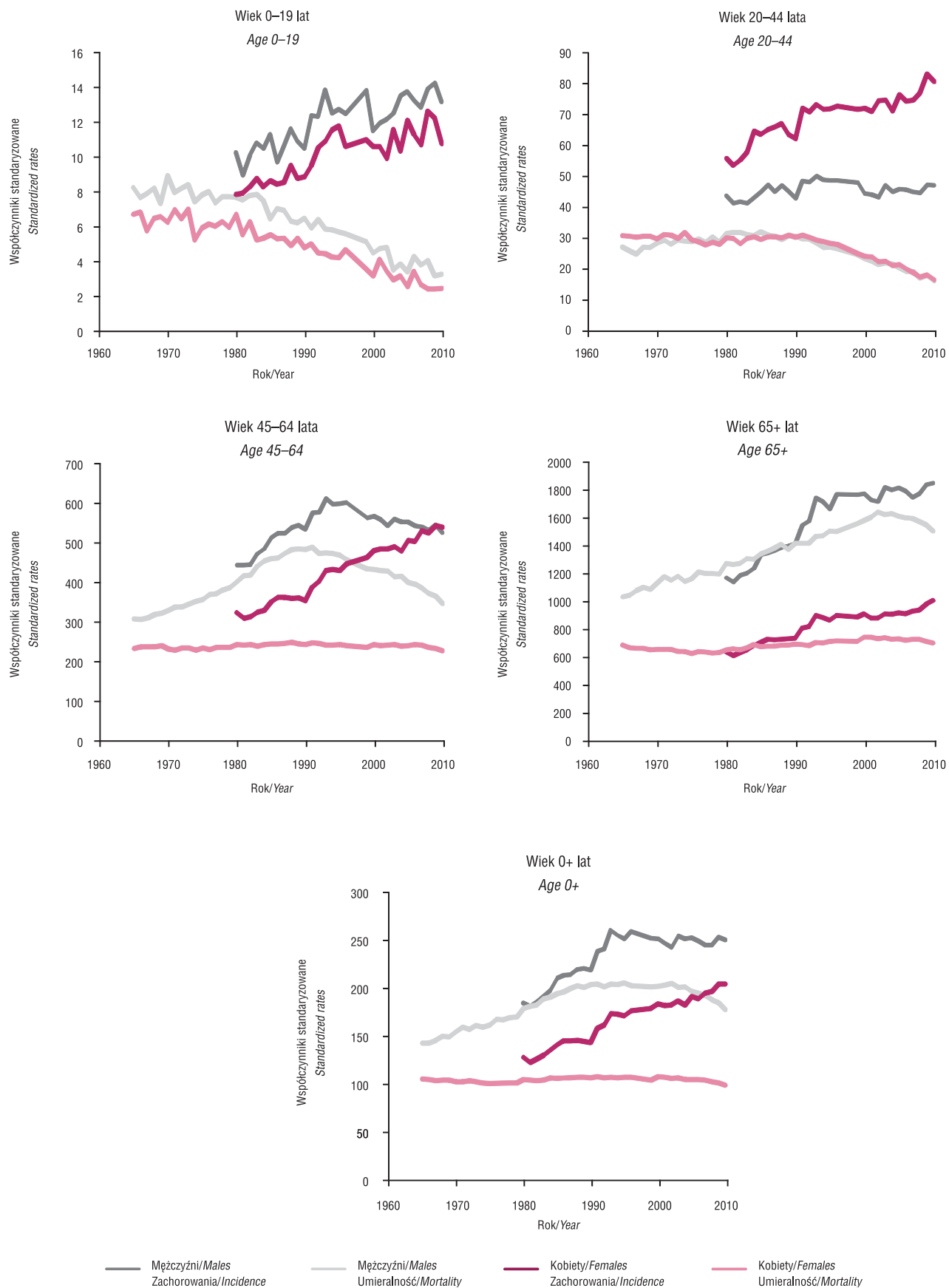
śliwe jelita grubego (C18–C21 11,9%), jajnika (6,2%), trzustki (5,5%), żołądka (4,6%) i szyjki macicy (4,3%) (rys. 2.4). Standaryzowane współczynniki umieralności wynosiły dla nowotworów złośliwych płuca 16,4/10⁵, sutka 13,7/10⁵, jelita grubego (C18–C21) 10,4/10⁵, jajnika 7,0/10⁵, szyjki macicy 5,2/10⁵, trzustki 5,2/10⁵ oraz żołądka 4,3/10⁵ (tab. 7.3).

W ciągu ostatnich trzech dekad liczba zachorowań i zgonów gwałtownie rosła: wśród mężczyzn nastąpił wzrost o prawie 36 tys. zachorowań, wśród kobiet o prawie 40 tys. zachorowań, co oznacza, że liczba zachorowań wzrosła u obu płci około dwukrotnie (rys. 6.8, 7.5). Wzrostowi zachorowań towarzyszył także wzrost liczby zgonów nowotworowych (w analogicznym okresie o prawie 19 tys. wśród mężczyzn i ponad 14 tys. wśród kobiet), chociaż jeśli chodzi o mężczyzn, to początek lat 90. przyniósł zmniejszenie tempa wzrostu współczynników umieralności, a od początku XXI wieku zauważalny spadek (rys. 7.5). Wzrost zagrożenia nowotworami w Polsce w ostatnich 40 latach można przypisać przede wszystkim zmianom struktury wieku populacji (tab. 6.2).

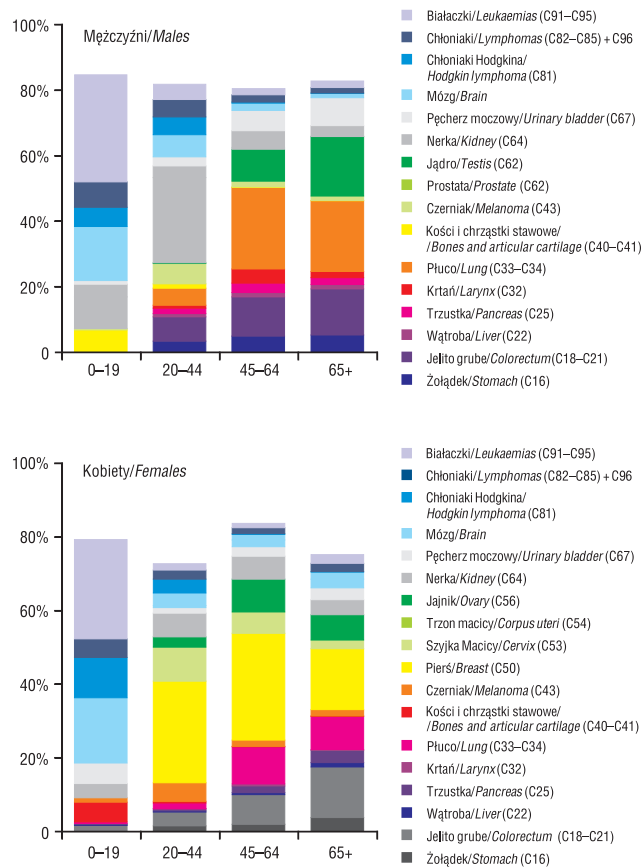
Zmiany zachorowalności na nowotwory złośliwe aż do połowy lat 80. były związane w znacznym stopniu

Rysunek 2.9. Trendy zachorowalności vs umieralności na nowotwory złośliwe ogółem w Polsce w latach 1965–2010 według płci i wieku

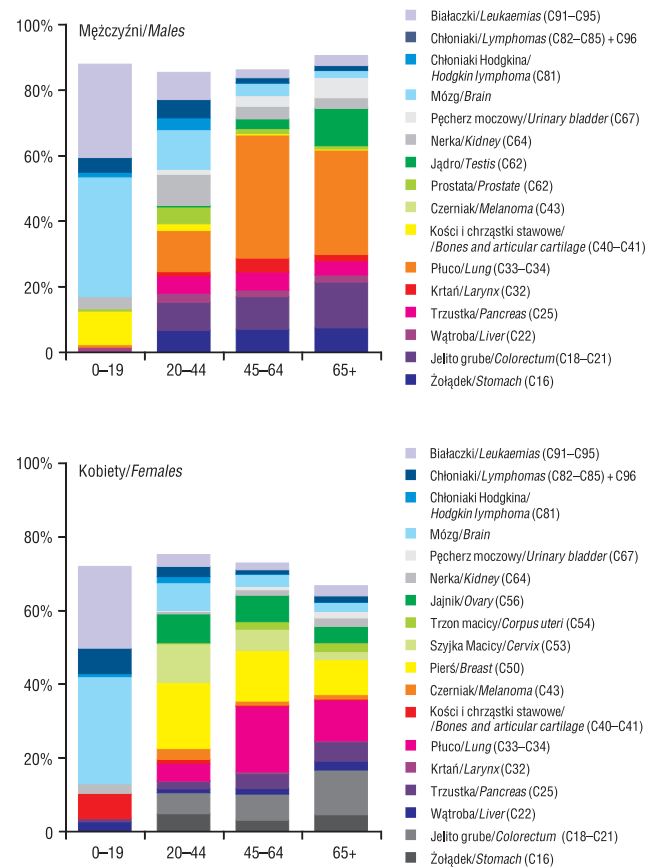
Figure 2.9. Incidence vs mortality trends for cancers (all sites) in Poland in 1965–2010 by sex and age

Rysunek 2.10. Struktura zachorowań na nowotwory złośliwe według płci i wieku
Figure 2.10. Cancer incidence structure by sex and age

Rysunek 2.11. Struktura zgonów na nowotwory złośliwe według płci i wieku
Figure 2.11. Cancer deaths structure by sex and age

z poprawą kompletności rejestracji (Koszarowski i wsp. 1987, Wojciechowska i wsp. 2005). W populacji mężczyzn od początku lat 80. do początku lat 90. utrzymywała się rosnąca tendencja zachorowalności, po czym nastąpiło zahamowanie i w ostatniej dekadzie utrzymuje się plateau. W populacji kobiet zachorowalność nadal wzrasta (rys. 6.9).

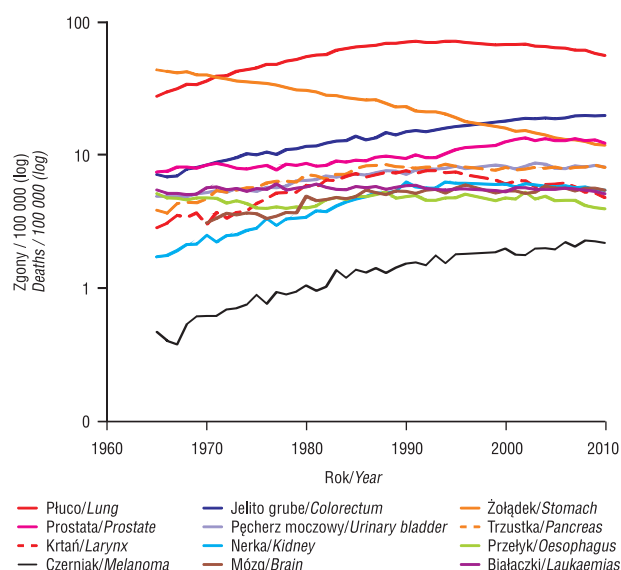
Umieralność z powodu nowotworów złośliwych ogółem wśród mężczyzn powiela trendy charakterystyczne dla zachorowalności (co wynika z wyjątkowo dużego udziału jednej lokalizacji – nowotworów płuca). Wśród kobiet w ciągu ostatnich czterech dekad umieralność utrzymywała się na stałym poziomie (rys. 7.6). Trendy czasowe zachorowalności i umieralności z powodu chorób nowotworowych w ostatnich dziesięcioleciach wykazują różne wzorce w zależności od wieku chorych. Choroby nowotworowe u dzieci (0–19 lat) są stosunkowo rzadką przyczyną zgonu (w 2010 roku 5,9% zgonów ogółem wśród chłopców i 6,7% wśród dziewcząt – rys. 7.2). Umieralność z powodu nowotworów zmniejsza się od około 40 lat przy utrzymującym się wzroście zachorowalności, co wskazuje na postęp w leczeniu nowotworów wieku dziecięcego (rys. 2.9). Struktura zachorowań na nowotwory w tej grupie wiekowej zde-

cydowanie odbiega od obserwowanej w pozostałych grupach. Wśród nowotworów wieku dziecięcego najczęściej notowano w Polsce białaczki, chłoniaki i nowotwory mózgu (łącznie około 60% zachorowań i prawie 70% zgonów) (rys. 2.10, 2.11).

Wśród młodych dorosłych (20–44 lat) współczynniki zachorowalności u kobiet są prawie dwukrotnie wyższe niż u mężczyzn i różnica ta utrzymuje się od początku lat 80. Zachorowalność wśród kobiet nieznacznie wzrosła od początku lat 90., jednak w ostatniej dekadzie wzrost ten uległ przyspieszeniu. Wśród mężczyzn zachorowalność utrzymuje się na stałym poziomie. W grupie młodych mężczyzn umieralność z powodu nowotworów złośliwych ogółem wzrosła do połowy lat 80., po czym nastąpił istotny spadek wartości współczynników umieralności (ryc. 2.9). U młodych kobiet poziom współczynników umieralności utrzymywał się na dość stałym, podobnym jak u mężczyzn, poziomie do lat 90., a od początku lat 90. wykazuje istotny spadek (ryc. 2.9). U młodych mężczyzn najczęściej występowały nowotwory jądra (25% zachorowań, 6% zgonów), mózgu (7% zachorowań, 11% zgonów), jelita grubego (7% zachorowań, 8% zgonów), czerniak (6% zachorowań, 5% zgonów), chłoniaki (10% zachorowań, 9% zgonów)

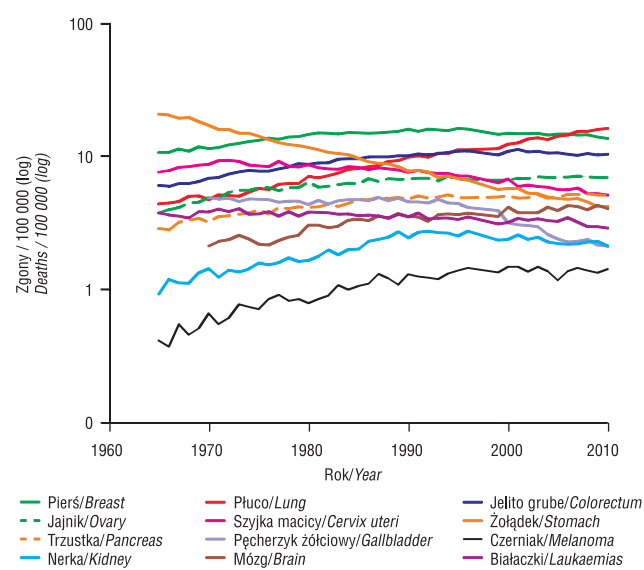
Rysunek 2.12. Trendy umieralności na najczęstsze nowotwory złośliwe u mężczyzn w Polsce

Figure 2.12. Mortality trends for most frequent cancers in male population in Poland

Rysunek 2.13. Trendy umieralności na najczęstsze nowotwory złośliwe u kobiet w Polsce

Figure 2.13. Mortality trends for most frequent cancers in female population in Poland

i białaczki (4,5% zachorowań, 8% zgonów) (rys. 2.10, 2.11). W populacji młodych kobiet najczęstsze nowotwory to nowotwory piersi (27% zachorowań, 21% zgonów), szyjki macicy (9% zachorowań, 12% zgonów), jajnika (6% zachorowań, 9% zgonów), jelita grubego (4% zachorowań, 6% zgonów), chłoniaki (6% zachorowań i 5% zgonów) i mózgu (3% zachorowań, 9% zgonów) (rys. 2.10, 2.11).

Zachorowalność na nowotwory złośliwe u mężczyzn w średnim wieku po okresie szybkiego wzrostu (do początku lat 90.) zaczęła zmniejszać się. Bardzo szybko rosnący trend umieralności z powodu nowotworów złośliwych charakteryzował populację mężczyzn w średnim wieku do początku lat 90. ($300/10^5$ na początku lat 60. vs $490/10^5$ w 1991 roku). Po 1991 roku umieralność dalej nie rosła, można natomiast obserwować tendencję spadkową (do $347/10^5$ w 2010 roku). W grupie wieku 45–64 lat nowotwory są od ponad trzydziestu lat, po chorobach układu krążenia, drugą przyczyną zgonów wśród mężczyzn.

Wśród kobiet w średnim wieku nowotwory są przyczyną prawie co drugiego zgonu (w 2010 roku 49% zgonów). W populacji kobiet początek lat 90. przyniósł zwiększone tempo wzrostu zachorowalności przy utrzymującym się długoletnim plateau współczynników umieralności. W populacji kobiet umieralność utrzymuje się na stałym poziomie od 4 dekad (rys. 2.9).

Wśród mężczyzn w średnim wieku najczęściej występowały nowotwory płuca (24% zachorowań, 35% zgonów), jelita grubego (12% zachorowań, 9% zgonów), prostaty (9% zachorowań, 3% zgonów), pęcherza

moczowego (6% zachorowań, 3% zgonów) i żołądka (5% zachorowań, 7% zgonów) (rys. 2.10, 2.11). W populacji kobiet w średnim wieku najczęstsze nowotwory to nowotwory piersi (29% zachorowań, 16% zgonów), płuca (10% zachorowań, 20% zgonów), jelita grubego (8% zachorowań, 8% zgonów), jajnika (6% zachorowań, 8% zgonów), szyjki macicy (6 zachorowań, 7% zgonów) i trzonu macicy (9% zachorowań, 2% zgonów) (rys. 2.10, 2.11).

W najstarszej grupie wieku (powyżej 65. roku życia) obserwowany do początku lat 90. XX wieku wzrost zachorowalności wśród mężczyzn został zatrzymany w ostatniej dekadzie ubiegłego wieku. W przypadku umieralności już prawie dekadę utrzymuje się systematyczny spadek współczynników (rys. 2.9). W najstarszej grupie wiekowej najczęściej występowały nowotwory płuca (21% zachorowań, 30% zgonów), jelita grubego (14% zachorowań, 13% zgonów), prostaty (18% zachorowań, 11% zgonów), żołądka (5% zachorowań, 7% zgonów) i pęcherza moczowego (8% zachorowań, 6% zgonów) (rys. 2.10, 2.11). W populacji kobiet po 65. roku życia zachorowalność wzrasta przy stabilnym poziomie umieralności. W najstarszej grupie wiekowej kobiet najczęstsze nowotwory to nowotwory piersi (16% zachorowań, 11% zgonów), jelita grubego (14% zachorowań, 14% zgonów) i płuca (9% zachorowań, 13% zgonów), trzonu macicy (7% zachorowań, 3% zgonów) i jajnika (4% zachorowań, 5% zgonów) (rys. 2.10 2.11). W populacji polskich mężczyzn w drugiej połowie XX wieku najszybciej rosło zagrożenie nowotworem płuca i zdominował on obraz nowotworów u mężczyzn

(rys. 2.12). W ostatnich dwóch dekadach wzrost ten został zahamowany i odwrócony (zmniejszenie częstości palenia papierosów). Zachorowania i umieralność z powodu raka płuca u dorosłych młodych i w średnim wieku spadły o 30% (Didkowska i wsp. 2005). Schorzeniem o największej dynamice wzrostu i drugim co do częstości występowania jest nowotwór jelita grubego. Kolejnym schorzeniem nowotworowym u mężczyzn jest nowotwór gruczołu krokowego, którego przyspieszenie tempa wzrostu obserwuje się w ostatniej dekadzie (szczególnie gwałtownie zachorowalność – Wojciechowska i wsp. 2007), co spowodowało, że nowotwory te w 2007 roku po raz pierwszy wyprzedziły nowotwory żołądka. Warto zwrócić uwagę, że czwarty po względem częstości występowania rak żołądka, którego spadek zachorowalności i umieralności stale obserwuje się przez ostatnie pół wieku, jest jedyną lokalizacją u mężczyzn o długoletniej tendencji spadkowej.

W populacji kobiet najczęstszą nowotworową przyczyną zgonów od połowy lat 70. był rak piersi, chociaż od początku lat 80. nastąpiła stabilizacja umieralności (przy stale utrzymującym się wzroście zachorowalności – Wojciechowska i wsp. 2007), a ostatnia dekada przyniosła nawet niewielki spadek współczynników, który w połączeniu z gwałtownym przyrostem zachorowań i zgonów z powodu raka płuca spowodował, że od 2007 roku rak piersi jest drugą nowotworową przyczyną zgonu (rys. 2.13). Obserwowany w ostatnich dwóch dekadach szybki przyrost liczby zgonów z powodu nowo-

tworów złośliwych płuca sprawił, że frakcja nowotworów płuca przekroczyła frakcję nowotworów piersi i rak płuca stał się po raz kolejny główną nowotworową przyczyną zgonów u kobiet. Po okresie szybkiego wzrostu umieralności z powodu raka jelita grubego od początku XXI wieku rozpoczęła się wyraźna tendencja spadkowa. Umieralność z powodu nowotworów żołądka wykazuje systematyczny spadek, stając się z najczęstszego nowotworu jeszcze w połowie lat 70. nowotworem rzadkim (4-krotny spadek umieralności). Umieralność z powodu nowotworów szyjki macicy wykazuje od połowy siódmej dekady ubiegłego wieku tendencję malejącą. Zakładając utrzymanie obserwowanych trendów zachorowalności i umieralności, oszacowano liczbę zachorowań i zgonów oraz współczynniki surowe i standaryzowane dla najczęstszych nowotworów złośliwych (tab. 2.2 i 2.3). Przewidywana liczba zachorowań na nowotwory złośliwe w 2011 roku wynosi prawie 143 tys., natomiast w 2012 roku 146 tys. Struktura zachorowań w prognozowanych latach nie ulegnie zmianom. Nadal najczęstszym nowotworem u mężczyzn pozostanie rak płuca (około 14,5 tys. zachorowań), gruczołu krokowego (ponad 10 tys. zachorowań) oraz jelita grubego (ponad 9 tys. zachorowań). U kobiet przewiduje się najwięcej zachorowań na rak piersi (ponad 16 tys.), jelita grubego (ponad 7 tys.), raka płuca (ponad 6 tys. zachorowań) i raka trzonu macicy (około 5,5 tys.). Nowotwory złośliwe będą przyczyną ponad 97 tys. zgonów w 2011 roku i około 99 tys. zgonów w 2012 roku.

Tabela 2.2. Oszacowanie liczby zachorowań na nowotwory złośliwe w Polsce w latach 2011 i 2012*
Table 2.2. Estimated number of cancer incidence in Poland in 2011 and 2012*

Nowotwór Cancer	ICD-10	2011			2012		
		Liczba bezwzględna Absolute number	Współczynnik surowy Crude rate	Współczynnik standaryzowany Standardized rate	Liczba bezwzględna Absolute number	Współczynnik surowy Crude rate	Współczynnik standaryzowany Standardized rate
Mężczyźni Males							
Ogółem All cancers	C00–C96	71251	382,04	249,9	72823	390,4	249,8
Żołądek Stomach	C16	3267	17,52	11,2	3226	17,3	10,9
Jelito grube Large bowel	C81–C21	9109	48,84	31,1	9452	50,7	31,5
Krtań Larynx	C32	1972	10,58	6,9	1932	10,4	6,6
Płuco Lung	C33–C34	14532	77,92	49,4	14468	77,6	47,7
Czerniak skóry Skin melanoma	C43	1271	6,81	4,6	1328	7,1	4,7
Gruzoł krokowy Prostate	C61	10165	54,51	34,6	10866	58,3	36,1
Nerka Kidney	C64	2694	14,45	9,7	2755	14,8	9,7
Pęcherz moczowy Urinary bladder	C67	4882	26,18	16,4	5024	26,9	16,5
Chłoniaki nieziarnicze Non-Hodgkin lymphomas	C82–C85+C96	1499	8,04	5,6	1545	8,3	5,7
Białaczki Leukeamias	C91–C95	1668	8,94	7,0	1716	9,2	7,1
Kobiety Females							
Ogółem All cancers	C00–C96	71425	359,36	205,2	73160	368,0	207,5
Żołądek Stomach	C16	1706	8,58	4,2	1661	8,4	4,1
Jelito grube Large bowel	C81–C21	7162	36,04	17,8	7319	36,8	18,0
Krtań Larynx	C32	302	1,52	0,9	304	1,5	0,9
Płuco Lung	C33–C34	6111	30,74	16,4	6349	31,9	16,7
Czerniak skóry Skin melanoma	C43	1393	7,01	4,3	1441	7,2	4,4
Pierś Breast	C50	16299	82,01	50,7	16855	84,8	51,7
Szyjka macicy Cervix uteri	C53	3099	15,59	10,2	3051	15,3	9,9
Trzon macicy Corpus uteri	C54	5393	27,14	15,4	5594	28,1	15,7
Jajnik Ovary	C56	3513	17,68	10,8	3547	17,8	10,8
Nerka Kidney	C64	1830	9,21	5,2	1874	9,4	5,2
Pęcherz moczowy Urinary bladder	C67	1423	7,16	3,6	1478	7,4	3,6
Chłoniaki nieziarnicze Non-Hodgkin lymphomas	C82–C85+C96	1423	7,16	4,1	1477	7,4	4,2
Białaczki Leukeamias	C91–C95	1371	6,90	4,5	1401	7,0	4,6

*Oszacowanie oparte na trendzie z lat 1999–2010 / Estimation based on 1999–2010 time trend

Tabela 2.3. Oszacowanie liczby zgonów na nowotwory złośliwe w Polsce w latach 2011 i 2012*
Table 2.3. Estimated number of cancer deaths in Poland in 2011 and 2012*

Nowotwór <i>Cancer</i>	ICD-10	2011			2012		
		Liczba bezwzględna <i>Absolute number</i>	Współczynnik surowy <i>Crude rate</i>	Współczynnik standaryzowany <i>Standardized rate</i>	Liczba bezwzględna <i>Absolute number</i>	Współczynnik surowy <i>Crude rate</i>	Współczynnik standaryzowany <i>Standardized rate</i>
Mężczyźni <i>Males</i>							
Ogółem <i>All cancers</i>	C00–C96	54494	292,19	182,6	55249	296,2	180,5
Żołądek <i>Stomach</i>	C16	3388	18,16	11,3	3339	17,9	10,9
Jelito grube <i>Large bowel</i>	C81–C21	6205	33,27	20,3	6426	34,5	20,5
Krtąń <i>Larynx</i>	C32	1450	7,78	5,0	1441	7,7	4,9
Płuco <i>Lung</i>	C33–C34	16988	91,09	57,4	17111	91,7	56,3
Czerniak skóry <i>Skin melanoma</i>	C43	657	3,52	2,3	684	3,7	2,3
Gruczoł krokowy <i>Prostate</i>	C61	4298	23,05	13,1	4442	23,8	13,1
Nerka <i>Kidney</i>	C64	1632	8,75	5,5	1660	8,9	5,5
Pęcherz moczowy <i>Urinary bladder</i>	C67	2593	13,90	8,2	2666	14,3	8,2
Chłoniaki nieziarnicze <i>Non-Hodgkin lymphomas</i>	C82–C85+C96	872	4,68	3,0	881	4,7	3,0
Białaczki <i>Leukeamias</i>	C91–C95	1548	8,30	5,4	1584	8,5	5,4
Kobiety <i>Females</i>							
Ogółem <i>All cancers</i>	C00–C96	42617	214,42	101,2	43257	217,6	100,6
Żołądek <i>Stomach</i>	C16	1846	9,29	4,1	1806	9,1	3,9
Jelito grube <i>Large bowel</i>	C81–C21	4940	24,85	10,3	5021	25,3	10,3
Krtąń <i>Larynx</i>	C32	176	0,88	0,5	178	0,9	0,5
Płuco <i>Lung</i>	C33–C34	6111	30,74	16,4	6349	31,9	16,7
Czerniak skóry <i>Skin melanoma</i>	C43	571	2,87	1,4	586	2,9	1,4
Pierś <i>Breast</i>	C50	5519	27,77	14,1	5603	28,2	14,1
Szyjka macicy <i>Cervix uteri</i>	C53	1736	8,74	5,0	1719	8,6	4,9
Trzon macicy <i>Corpus uteri</i>	C54	996	5,01	2,3	1028	5,2	2,4
Jajnik <i>Ovary</i>	C56	2684	13,50	7,1	2749	13,8	7,2
Nerka <i>Kidney</i>	C64	1008	5,07	2,2	1026	5,2	2,1
Pęcherz moczowy <i>Urinary bladder</i>	C67	689	3,47	1,3	710	3,6	1,4
Chłoniaki nieziarnicze <i>Non-Hodgkin lymphomas</i>	C82–C85+C96	769	3,87	1,8	786	4,0	1,8
Białaczki <i>Leukeamias</i>	C91–C95	1294	6,51	3,1	1316	6,6	3,0

*Oszacowanie oparte na trendzie z lat 1999–2010 / Estimation based on 1999–2010 time trend

Malignant neoplasms

Cancer is a growing health and economic problem of the Polish society. Such numbers as 155,000 of new cancer cases registered, almost 92,000 deaths annually and around 320,000 people with cancer diagnosis at the beginning of the 21st century show the actual size of this problem. It is estimated that per each 100,000 people in the Polish population in 2010 cancer was diagnosed for more than 360 people and around 850 people were living with cancer diagnosis.

In 2010, the National Cancer Registry received information about 70,024 primary cancer registrations among men and 70,540 among women (altogether 140,564 registered cancer cases). Estimated number of incidence cases for 2010 shows that the number of new cases reached 155,000, where 77,800 of incidence cases were among men and 77,500 among women. Standardized incidence rates in 2010 for all cancer types combined reached $254/10^5$ for men and $205/10^5$ for women (Tab. 2.1). For every 100,000 people of the Polish population there are 365 deaths due to malignant cancer.

In 2010, in Poland 51,817 death certificates were issued with cancer stated as the cause of death among men and 40,794 among women; altogether 92,611 death certificates. The level of the standardized mortality rates in

2010 for all cancer types combined was $178.3/10^5$ for men and $99.4/10^5$ for women (Tab. 2.1). For every 100,000 people of the Polish population there are 132 deaths due to malignant cancer.

In 2010, again, since 2007 the number of registered cancer cases among women has exceeded the number of cancer cases among men.

In Poland during the post-war period there were significant changes in the age structure of the population leading to the increase of the share of older people in the entire population (see Tab. 6.2). The frequency of cancer depends strongly on age. The incidence and mortality rates for both sexes show an exponential dependence on the age between the fourth and the seventh decade of life (Fig. 6.3 and 6.4, Fig. 7.3 and 7.4). In the younger age groups and from the eighth decade of life there is a clear linear relation between the rates and the age. Such a course of the curve of risk–age relation may argue for the effect of various, age-dependent risk factors. The absolute number of cancer cases and deaths (Fig. 2.5, 2.6), although it is obviously dependent on the population size in the given age group, shows us the scale of the problem. Among males the majority of incidence falls onto the age 55–79. For females the majority of cases occur in the age between 50 and 79. Worth highlighting is the predominance of the number of incidence cases among young and middle-age women in relation to male population. In the 25–54 age group the incidence rates are 1.2–2.1 times higher for women than for men (Fig. 2.7). The number of deaths is the highest between 75th and 79th year of life for both sexes.

The structures of incidence and mortality rates are similar. However, in the case of deaths cancer with bad prognosis constitutes a greater percentage share. It is especially distinct in female population, where lung cancer as the cause of death (15.1%) reached the level of breast cancer (12.8%), whereas the percentage of

Table 2.1. Cancer incidence and deaths in Poland in 2010

	Number	Crude rate	Stand. rate
Incidence			
Males	70024	375.5	251.0
Females	70540	355.0	205.0
Total	140564	364.9	220.8
Mortality			
Males	51817	277.9	178.3
Females	40794	205.3	99.4
Total	92611	240.4	131.6

¹The numbers of registered cases do not reflect the real cancer incidence in Poland because of the remaining under-registration of cases. The real cancer incidence has been estimated on the basis of the completeness of the registration.

breast cancer incidence (22.4%) is more than twice the value of lung cancer (8.6%).

The most frequently registered types of malignant cancer in 2010 among males were lung cancer – 21.2%, prostate cancer – 13.2% and colorectal cancer (C18–C21) – 12.4%. Further there were: bladder cancer – 7.0% and stomach cancer – 4.9% (Fig. 2.1). The standardized incidence rates in 2010 for males were 52.2/10⁵ for lung cancer, 30.2/10⁵ for colorectal cancer, 32.2/10⁵ for prostate cancer, 17.0/10⁵ for bladder cancer and 11.9/10⁵ for stomach cancer (Fig. 6.4, Tab. 6.6).

Among females in 2010 the most frequently registered cancer was breast cancer – 22.4%, colorectal cancer – 10.1%, and next lung cancer – 8.6%, corpus uteri cancer – 7.3%, ovarian cancer – 5.1% and cervical cancer – 4.4% (Fig. 2.2). The malignant breast cancer incidence in 2010 reached the level of 49.6/10⁵, malignant colorectal cancer 18.1/10⁵, malignant lung cancer 16.9/10⁵, corpus uteri cancer 14.8/10⁵, ovarian cancer 11.3/10⁵ and cervical cancer 10.3/10⁵ (Fig. 6.5, Tab. 6.7)

Among males the highest percentage of cancer deaths in 2010 concerned lung cancer (31.3%), colorectal cancer (C18–C21 11.5%), prostate cancer (7.6%), and further stomach (6.7%) and bladder cancer (4.8%) (Fig. 7.9).

The standardized mortality rates for men in Poland were: for lung cancer 58.3/10⁵, colorectal cancer (colon, rectum and anus) 19.8/10⁵, prostate cancer 13.1/10⁵, stomach cancer 12.2/10⁵ and bladder cancer 8.4/10⁵ (Tab. 7.2, Tab. 7.4).

Among females the highest percentage of cancer deaths in 2010 was attributed to malignant lung cancer (15.1%), the second position was taken by breast (nipple) cancer (12.8%), and next colorectal cancer (C18–C21 11.9%), ovarian cancer (6.2%), pancreatic cancer (5.5%), stomach (4.6%), and cervical cancer (4.3%) (Fig. 2.4). The standardized mortality rates were: 16.4/10⁵ for lung cancer, 13.7/10⁵ for breast (nipple) cancer, 10.4/10⁵ for colorectal cancer (C18–C21), 7.0/10⁵ for ovarian cancer, 5.2/10⁵ for cervical cancer, 5.2/10⁵ for pancreas cancer and 4.3/10⁵ for stomach cancer (Tab. 7.3, Tab. 7.5).

During the last three decades the numbers of incidence and deaths were rapidly growing: for men there was an increase by 36,000 cases, for women 40,000 cases, what means that cancer incidence has increased twice for both sexes (Fig. 6.8). This increase in incidence was accompanied by the increase of cancer deaths (by 19,000 for men and 14,000 for women during the analogical period), although at the beginning of 1990s the rate of increase of cancer deaths for men diminished and since the beginning of the 21st century we have been observing a noticeable drop (Fig. 7.5). The increase in cancer risk for

the Polish population for last 40 years can be attributed mainly to changes in its age structure (Tab. 6.2).

The changes that occurred up to the middle of the 1980s in the cancer incidence were associated mostly with the improvement of the completeness of cancer registration (Kozarowski et al. 1987, Wojciechowska et al. 2007). In the male population, since the beginning of 1980s until the beginning of 1990s, an increasing trend was observed and afterwards there was a levelling-off. In the last decade incidence is observed to be at a constant level. Among females the incidence rate still increases (Fig 6.9).

Cancer mortality for men duplicates trends characteristic for incidence rates (what arises especially from high percentage share of one particular location – lung cancer). Among females for the last four decades mortality has been observed to stay at a constant level (Fig 7.6). Cancer incidence and mortality rates' time trends in the last decades show diversified patterns depending on the age of patients.

Cancer among children (0–19 years) is relatively a rare cause of death (in 2010 there were 5.9% deaths caused by cancer among boys and 6.7% deaths among girls – Fig.7.2). Mortality due to cancer has been decreasing for the last 40 years, with a stable incidence level. It shows the progress in children cancer treatment (Fig. 2.9). The structure of cancer incidence in this age group is definitely different than the one for the remaining age groups. Among children the most frequently noted cancer in Poland were leukaemias, lymphomas and brain cancer (over 60% of cases and almost 70% of deaths) (Fig. 2.10, 2.11). Only among young adults (20–44 age group) we noted almost two times higher incidence rates for women than for men and this difference is constant since the beginning of the 1980s. Incidence among women has been slightly increasing since the beginning of 1990s, but in the last decade this increase has accelerated. Among men the incidence rate is constant. Among young men mortality due to all types of cancer combined was increasing until the mid 1980s, afterwards there was a significant decrease in mortality rates (Fig. 2.9). For young women the mortality rates were observed at constant, similar to men level until the 1990s and since the beginning of 1990s a significant decrease has been observed (Fig. 2.9). Among young males the most common types of cancer included testicular cancer (25% cases, 6% deaths), brain cancer (7% cases, 11% deaths), colorectal cancer (7% cases, 8% deaths), melanoma (6% cases, 5% deaths), lymphomas (10% cases, 9% deaths) and leukaemias (4.5% cases, 8% deaths) (Fig. 2.10, 2.11). For young females the most common types were breast cancer (27% cases, 21% deaths), cervical cancer (9% cases, 12% deaths), ovarian cancer (6% cases, 9%

²Due to difficulties with the classification of the starting point for this cancer it is common to treat cancers in larger intestine area altogether, combining four codes of 10th Revision of International Classification of Diseases: C18 (malignant neoplasm of colon), C19 (malignant neoplasm of rectosigmoid junction), C20 (malignant neoplasm of rectum), C21 (malignant neoplasm of anus and anal canal).

deaths) colorectal cancer (4% cases, 6% deaths), lymphomas (6% cases, 5% deaths) and brain cancer (3% cases, 9% deaths) (Fig. 2.10, 2.11).

Cancer incidence for the middle-aged males after the period of a rapid increase (since the beginning of 1990s) began to decline. Rapidly increasing trend in cancer mortality characterised the middle-aged male population until the beginning of the 1990s. (300/10⁵ at the beginning of the 1960. vs. 490/10⁵ in 1991). After 1991 mortality was rising and one could observe the first symptoms of a decreasing tendency (to 347/10⁵ in 2010). In the age group 45–64 cancer is for more than 30 years, after cardiovascular circulation diseases, the second leading death cause among men.

Cancer causes almost every second death for women in this age group (in 2010 it reached the value of 49% of deaths). In the female population the beginning of 1990s brought an intensified rate of incidence growth along with a long-time plateau of death indicators. In the female population mortality rates have been at the same level for the last four decades (Fig. 2.9).

Among the middle-aged males the most common cancer types were lung cancer (24% cases, 35% deaths), colorectal cancer (12% cases, 9% deaths), prostate cancer (9% cases, 3% deaths), bladder cancer (6% cases, 3% deaths) and stomach cancer (5% cases, 7% deaths) (Fig. 2.10, 2.11). In the population of middle-aged females the most common cancer types were breast cancer (29% cases, 16% deaths), lung cancer (10% cases, 20% deaths), colorectal cancer (8% cases, 8% deaths), ovarian cancer (6% cases, 8% deaths), cervical cancer (6% cases, 7% deaths) and cancer of corpus uteri (9% cases, 2% deaths) (Fig. 2.10, 2.11).

In the oldest age group (above the age of 65) increase in incidence rates since the beginning of 1990s has been stopped in the recent decade of the previous century. In case of mortality a systematic decrease in the rates has been observed for over a decade now (Fig. 2.9).

Among the oldest males the most common types of cancer were lung cancer (21% cases, 30% deaths), colorectal cancer (14% cases, 13% deaths), prostate cancer (18% cases, 11% deaths) stomach cancer (5% cases, 7% deaths) and bladder cancer (8% cases, 6% deaths) (Fig. 2.10, 2.11). Among women over the age of 65 the incidence is increasing against the stable mortality trend. In the population of females aged 65+ the most common cancer locations included breast cancer (16% cases, 11% deaths), colorectal cancer (14% cases, 14% deaths), lung cancer (9% cases, 12% deaths), corpus uteri (7% cases, 3% deaths) and ovarian cancer (4% cases, 5% deaths) (Fig. 2.10, 2.11).

In the population of Polish males, in the second half of the 20th century, the risk of lung cancer grew the most rapidly and this cancer dominated the picture of cancer among men (Fig. 2.12). In the last two dec-

ades this increase has been stopped and reversed (decrease of tobacco smoking). Incidence and mortality due to lung cancer among young and middle-aged adults decreased by 30% (Didkowska et al. 2005). A disease with the highest growth dynamics and the second most frequent is colorectal cancer. Another type of cancer among men is the prostate cancer for which we observed an acceleration of the growth speed in the last decade (especially rapid incidence – Didkowska et al. 2007). It led to the situation, where in 2007 for the first time prostate cancer was observed to be ahead of stomach cancer. It is worth mentioning that the fourth most frequent cancer – stomach cancer, for which for the last 50 years we constantly observe the decrease of incidence and mortality, is the only cancer location among men with constant declining tendency.

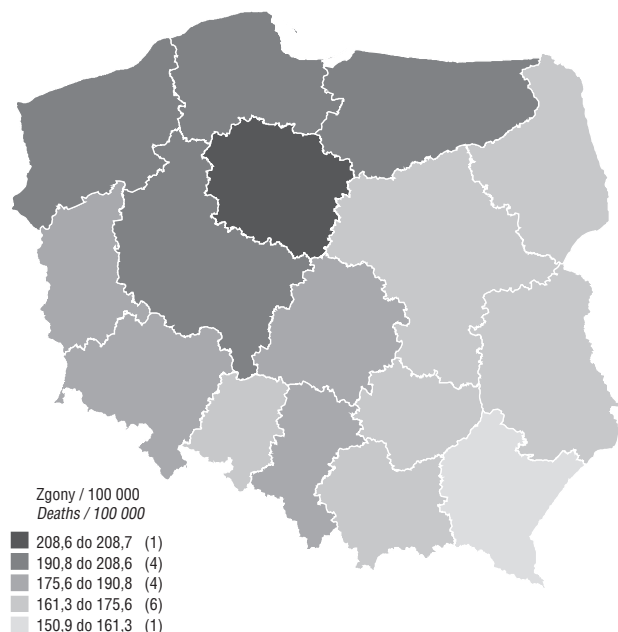
In the female population the leading cause of deaths since the mid 1970s was breast cancer, although at the beginning of the 1980s the mortality levelled off (accompanied by a constant increase of incidence – Didkowska et al. 2007) and the last decade brought even a slight decline of the rates. This slight decline and a rapid increase of mortality and incidence of lung cancer caused that since 2007 breast cancer has been the second cancer-related death cause (Fig. 2.13). The rapid increase of lung cancer mortality resulted in the situation that the fraction of lung cancer exceeded the fraction of breast cancer and lung cancer has again reached the first position among cancer-related death causes among women. After an intense increase of colorectal cancer mortality, since the beginning of the 21st century a significant decreasing tendency has started. Stomach cancer mortality shows a systematic decline switching from being the most frequent still in the mid 1970s to being a rare cancer location (mortality declined four times). Death due to cervical cancer has been showing a declining tendency since the second half of the seventh decade of the last century.

Assuming the maintenance of the observed trends in incidence and mortality, the number of incidence cases, deaths and the crude and standardized rates for the most frequent cancer were estimated (Tab. 2.2 and 2.3). Anticipated number of cancer incidence cases for 2011 reached almost 143,000 and 146,000 for 2012. The structure of incidence should not change in those years. The most frequently diagnosed cancer among men will still be lung cancer (around 14,500 incidence cases), prostate cancer (almost 10,000 cases) and colorectal cancer (over 9,000 incidence cases). Among women breast cancer is predicted to be the most frequently diagnosed (over 16,000 incidence cases), colorectal cancer (over 7,000), lung cancer (over 6,000) and corpus uteri (around 5,500 incidence cases). Malignant cancer will be the cause of 97,000 deaths in 2011 and around 99,000 in 2012.

Analiza wojewódzka

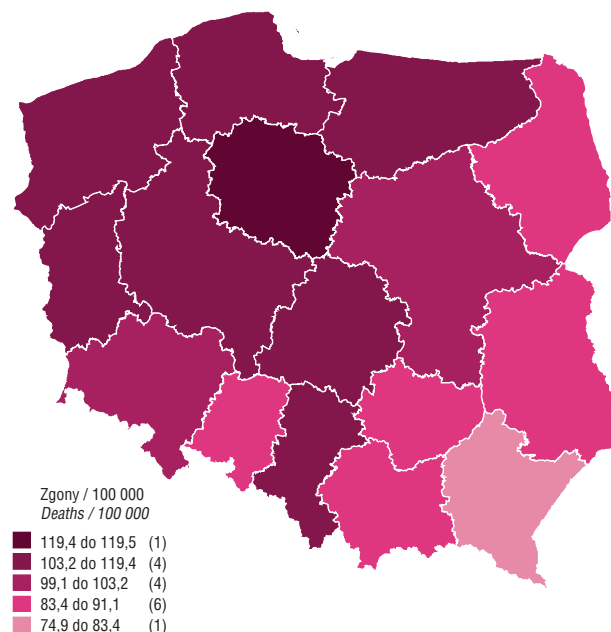
Mapa 1. Rozkład geograficzny umieralności na nowotwory złośliwe ogółem u mężczyzn w Polsce w 2010 roku

Map 1. Geographical distribution of total cancer mortality in Poland 2010, males

Mapa 2. Rozkład geograficzny umieralności na nowotwory złośliwe ogółem u kobiet w Polsce w 2010 roku

Map 2. Geographical distribution of total cancer mortality in Poland 2010, females

Zróznicowanie regionalne zagrożenia chorobami nowotworowymi od lat było przedmiotem zainteresowania polskich epidemiologów (Staszewski 1979, Zatoński, Becker 1988, Zatoński i wsp. 1989, Zatoński i wsp. 1993, Tyczyński i wsp. 1998, Zemła i wsp. 1999, Pukkala i wsp. 2001, Kołosa i wsp. 2002). Obecny obraz geograficznych różnic w zachorowalności i umieralności jest nadal kontynuacją wzorca, jaki obserwowany jest w Polsce od ponad trzech dekad. Zmianie ulegają przede wszystkim wartości współczynników i wielkość różnicy między ekstremami. Analiza geograficzna pozwala także na zwrócenie uwagi na nowe zjawiska, na przykład zdecydowanie wyższe współczynniki umieralności z powodu raka płuca wśród kobiet mieszkanki wielkich aglomeracji miejskich niż w otaczających je regionach (Pukkala i wsp. 2001). Rozkład geogra-

ficzny umieralności na nowotwory złośliwe w Polsce w 2010 roku nadal powiela obraz, jaki obserwuje się w Polsce od połowy lat 70. (Staszewski 1979).

Standaryzowane współczynniki zachorowalności na nowotwory złośliwe ogółem u mężczyzn dla poszczególnych województw mieszczą się w przedziale od 209/10⁵ do 303/10⁵ (tab. 3.1). Najwyższe wartości współczynniki te przyjmują w województwach: pomorskim, wielkopolskim i dolnośląskim. Standaryzowane współczynniki zachorowalności na nowotwory złośliwe ogółem u kobiet wahają się od 176/10⁵ (województwo podlaskie) do 249/10⁵ (województwo pomorskie) (tab. 3.1).

Surowe współczynniki zachorowalności obrazujące rzeczywiste zagrożenie populacji nowotworami wahają się w populacji mężczyzn między 312/10⁵ w wojewódz-

twie podlaskim a 440/10⁵ w województwie świętokrzyskim. Obraz zróżnicowania zachorowalności według województw przedstawia raczej różnice w kompletności rejestracji niż rzeczywiste różnice ryzyka zachorowania (w rejestrach o najwyższej kompletności rejestracji obserwuje się najwyższe współczynniki zachorowalności – por. tab. 1.1).

Zakres współczynników zachorowalności na nowotwory złośliwe ogółem dla kobiet w poszczególnych województwach wynosił od 176/10⁵ (województwo podlaskie – 78% kompletności) do 249/10⁵ (województwo pomorskie) (tab. 3.1). W populacji kobiet najniższe wartości standaryzowanych współczynników zachorowalności obserwowano w województwach o najniższej kompletności rejestracji: mazowieckim (79% kompletności), podlaskim (78% kompletności) i zachodniopomorskim (78% kompletności). Surowe współczynniki zachorowalności mieściły się w przedziale 176–405/10⁵. Uzyskany obraz zróżnicowania zachorowalności u kobiet, podobnie jak u mężczyzn, odzwierciedla głównie różnice w kompletności rejestracji, a nie rzeczywiste różnice ryzyka zachorowania (rejestry o najwyższej kompletności rejestracji mają najwyższe współczynniki zachorowalności – por. tab. 1.1).

U mężczyzn najwyższe ryzyko zgonu z powodu nowotworów notuje się w województwach północnych i zachod-

nich (kujawsko-pomorskie 209/10⁵, pomorskie 192/10⁵, wielkopolskie 192/10⁵, zachodniopomorskie 192/10⁵), a najniższe w województwach południowo-wschodnich (podkarpackie 151/10⁵, lubelskie 161/10⁵). Takie zróżnicowanie jest zdeterminowane rozkładem nowotworów płuca, stanowiących 1/3 zgonów nowotworowych wśród mężczyzn. W populacji kobiet najwyższe ryzyko zgonu zanotowano w pasie województw zachodnio-środkowej części kraju, z najwyższymi współczynnikami w województwach: kujawsko-pomorskim (119/10⁵), warmińsko-mazurskim (109/10⁵) i zachodniopomorskim (107/10⁵), natomiast najniższe w województwach południowo-wschodnich (podkarpackie 75/10⁵, lubelskie 84/10⁵, świętokrzyskie 87/10⁵) (tab. 3.2).

Standaryzowane współczynniki umieralności na nowotwory złośliwe ogółem u mężczyzn w poszczególnych województwach mieszczą się w zakresie od 151/10⁵ (w województwie podkarpackim) do 209/10⁵ (województwo kujawsko-pomorskie). W województwach: kujawsko-pomorskim, pomorskim, wielkopolskim i zachodniopomorskim współczynniki te przyjmują najwyższe wartości, podczas gdy w województwach: podkarpackim, lubelskim i małopolskim – najniższe (mapa 1, tab. 3.2).

Standaryzowane współczynniki umieralności na nowotwory złośliwe ogółem u kobiet w poszczególnych

Tabela 3.1. Zachorowalność na nowotwory złośliwe ogółem w Polsce w 2010 roku według województw
Table 3.1. Cancer incidence for all sites in Poland in 2010. Absolute numbers by voivodeships

Województwo Voivodeship	Mężczyźni Males			Kobiety Females		
	Liczby bezwzględne Absolute number	Współczynnik surowy Crude rate Per 100 000	Współczynnik standaryzowany Standardized rate	Liczby bezwzględne Absolute number	Współczynnik surowy Crude rate Per 100 000	Współczynnik standaryzowany Standardized rate
Dolnośląskie	5740	409,1	267,0	5964	394,1	214,7
Kujawsko-pomorskie	3945	387,7	270,6	4169	385,6	232,9
Lubelskie	4122	389,7	255,5	3885	345,7	198,8
Lubuskie	1732	347,7	248,7	1803	343,6	204,9
Łódzkie	4828	397,6	248,9	5371	403,2	214,8
Małopolskie	5493	339,8	233,1	5527	322,4	192,9
Mazowieckie	8420	334,6	215,9	8797	321,1	182,4
Opolskie	1936	393,3	254,5	1797	341,5	187,8
Podkarpackie	3904	375,0	264,0	3461	318,7	190,7
Podlaskie	1836	312,4	208,6	1784	289,4	175,9
Pomorskie	4790	432,5	302,5	4787	411,5	249,3
Śląskie	8563	382,2	241,5	8352	348,4	194,8
Świętokrzyskie	2760	439,8	274,1	2493	379,3	203,2
Warmińsko-mazurskie	2513	352,7	259,2	2574	347,1	215,1
Wielkopolskie	6722	401,5	287,2	6859	388,1	235,3
Zachodniopomorskie	2720	323,6	223,4	2917	330,1	193,4
Polska / Poland	70024	375,5	251,0	70540	355,0	205,0

Tabela 3.2. Umieralność na nowotwory złośliwe ogółem w Polsce w 2010 roku według województw
Table 3.2. Cancer mortality for all sites in Poland in 2010. Absolute numbers by voivodeships

Województwo Voivodeship	Mężczyźni Males			Kobiety Females		
	Liczby bezwzględne Absolute number	Współczynnik surowy Crude rate Per 100 000	Współczynnik standaryzowany Standardized rate	Liczby bezwzględne Absolute number	Współczynnik surowy Crude rate Per 100 000	Współczynnik standaryzowany Standardized rate
Dolnośląskie	4084	291,1	185,4	3275	216,4	99,1
Kujawsko-pomorskie	3140	308,6	208,6	2597	240,2	119,4
Lubelskie	2704	255,6	161,3	1931	171,8	83,5
Lubuskie	1271	255,2	175,7	1088	207,3	106,2
Łódzkie	3763	309,9	184,4	3080	231,2	103,3
Małopolskie	4120	254,9	165,1	3274	191,0	92,2
Mazowieckie	7009	278,5	169,8	5950	217,2	100,3
Opolskie	1326	269,4	168,3	1006	191,2	90,9
Podkarpackie	2326	223,4	150,9	1607	148,0	74,9
Podlaskie	1628	277,0	168,9	1146	185,9	88,0
Pomorskie	3137	283,3	191,8	2416	207,7	106,3
Śląskie	6599	294,6	180,1	5153	215,0	104,3
Świętokrzyskie	1771	282,2	169,5	1237	188,2	87,4
Warmińsko-mazurskie	1917	269,1	190,8	1533	206,7	109,3
Wielkopolskie	4603	274,9	191,6	3615	204,5	105,6
Zachodniopomorskie	2419	287,8	191,8	1886	213,4	107,2
Polska / Poland	51817	277,9	178,3	40794	205,3	99,4

województwach mieszczą się w zakresie $75/10^5$ (w województwie podkarpackim) do $119/10^5$ (województwo kujawsko-pomorskie). W województwach: kujawsko-pomorskim, warmińsko-mazurskim i zachodniopomorskim współczynniki te przyjmują najwyższe wartości, podczas gdy w województwach: lubelskim, podkarpackim i świętokrzyskim – najniższe (mapa 2, tab. 3.2).

Zakładając, że niedorejestrowanie wewnątrz województw rozkłada się równomiernie pomiędzy wszystkie jednostki chorobowe, można przyjąć, że struktura zachorowań w województwach może być pewnym przybliżeniem faktycznego zagrożenia poszczególnymi typami nowotworów.

Struktura zachorowań z powodu nowotworów złośliwych u mężczyzn w poszczególnych województwach jest podobna (rys. 6.7): we wszystkich województwach pierwsze miejsce zajmuje nowotwór złośliwy płuca z udziałem od 17,8% (województwo podkarpackie) do 28,1% (województwo warmińsko-mazurskie). Następne miejsca zajmują nowotwory złośliwe jelita grubego (11,0–13,5%), gruczołu krokowego (9,2–16,8%), pęcherza moczowego (4,2–8,5%) i żołądka (z udziałem 3,8–5,8%).

Struktura zachorowań z powodu nowotworów złośliwych u kobiet w poszczególnych województwach w zasadzie powiela jeden wzorec (rys. 6.7): we wszystkich województwach pierwsze miejsce zajmuje nowotwór złośliwy sutka z udziałem od 17,1% (województwo

świętokrzyskie) do 27,1% (województwo zachodniopomorskie). Następne miejsca zajmują nowotwory jelita grubego (9,3–11,4%), nowotwory płuca, które w trzech województwach zajmują drugą pozycję (z udziałem 6,4–12,4%), nowotwory złośliwe trzonu macicy (z udziałem 6,0–9,1%) oraz nowotwory jajnika i szyjki macicy. Struktura zgonów z powodu nowotworów złośliwych w poszczególnych województwach również charakteryzuje się pewnym stałym wzorcem (rys. 7.11): we wszystkich województwach pierwsze miejsce u mężczyzn zajmuje nowotwór złośliwy płuca z udziałem od 28,7% (województwo opolskie) do 37,3% (województwo warmińsko-mazurskie). Następne miejsca zajmują nowotwory złośliwe jelita grubego (9,8–12,9%), żołądka (z udziałem 5,3–7,7%), gruczołu krokowego (6,6–10,1%).

Rak płuca stał się pierwszą nowotworową przyczyną zgonu wśród kobiet w większości województw. W dwunastu województwach nowotwory złośliwe płuca są najczęstszą przyczyną zgonów nowotworowych wśród kobiet (10,5–18,1%). W pozostałych województwach najczęstszą przyczyną zgonu są nowotwory złośliwe piersi (10,4–11,8%). W województwie opolskim (15,3%) i podlaskim (13,5%) pierwszą przyczyną zgonów nowotworowych wśród kobiet są nowotwory jelita grubego, które jeszcze w siedmiu województwach zajęły drugą pozycję (rys. 7.11).

Rozkłady wojewódzkie przedstawiono w formie tabel dla najczęstszych nowotworów złośliwych: żołądka, płuca, jelita grubego, prostaty, piersi i szyjki macicy (tab. 7.12–7.17).

Najwyższą umieralność z powodu raka żołądka wśród mężczyzn notowano w województwach: kujawsko-pomorskim, warmińsko-mazurskim, łódzkim i śląskim (ponad 13,5/10⁵); wśród kobiet w województwie warmińsko-mazurskim i śląskim (ponad 5/10⁵). Najniższe współczynniki umieralności notowano wśród mężczyzn w województwie mazowieckim (10,1/10⁵) i lubelskim (8,4/10⁵); wśród kobiet w województwie podlaskim (3,2/10⁵) – tab. 7.14.

Częstość zgonów z powodu nowotworów jelita grubego w populacji mężczyzn była najwyższa w województwie kujawsko-pomorskim i wielkopolskim (ponad 23/10⁵); w populacji kobiet największe zagrożenie tym nowotworem (ponad 12/10⁵) notowano w województwach: warmińsko-mazurskim, kujawsko-pomorskim i opolskim. Najniższe wartości współczynników umieralności z powodu nowotworów jelita grubego notowano wśród mężczyzn w województwie lubelskim i podkarpackim (poniżej 18/10⁵), wśród kobiet w lubelskim i podkarpackim (poniżej 9/10⁵) (tab. 7.14).

Województwa: warmińsko-mazurskie i kujawsko-pomorskie i pomorskie wśród mężczyzn oraz kujawsko-pomorskie, warmińsko-mazurskie, zachodniopomorskie i lubuskie wśród kobiet charakteryzowały się najwyższymi współczynnikami umieralności z powodu nowotworów złośliwych płuca (mężczyźni ponad 60/10⁵, kobiety ponad 20/10⁵). Wśród województw o najniższym zagrożeniu wśród mężczyzn (współczynniki umieralności poniżej 50/10⁵) znalazły się województwa: małopolskie, opolskie i podkarpackie; wśród kobiet jedynie w województwie podkarpackim umieralność nie przekroczyła 10/10⁵ (tab. 7.15).

Najwyższe wartości współczynników umieralności z powodu nowotworów piersi u kobiet notowano w województwie śląskim i łódzkim (powyżej 15/10⁵). Najniższe zagrożenie nowotworami piersi stwierdzono w województwach: lubelskim, zachodniopomorskim, podkarpackim i podlaskim (poniżej 12/10⁵) (tab. 7.16).

Nowotwory szyjki macicy od wielu lat są największym zagrożeniem w pasie województw północno-zachodnich (lubuskie, warmińsko-mazurskie) (wartość współczynnika umieralności w tych województwach jest wyższa niż 6/10⁵). Najniższe współczynniki umieralności z powodu nowotworów szyjki macicy notuje się w województwach: lubelskim, świętokrzyskim i podkarpackim – wartość współczynników umieralności w tych województwach nie przekracza 4,0/10⁵ (tab. 7.16).

Nowotworem prostaty najbardziej byli zagrożeni mieszkańcy województwa podlaskiego i kujawsko-pomorskiego (ponad 14,0/10⁵). Najniższe wartości współczynników umieralności notowano w województwach

warmińsko-mazurskim, lubuskim i mazowieckim (poniżej 11,5/10⁵) (tab. 7.17).

Ocena kompletności i jakości rejestracji

Warunkiem prawidłowej oceny stanu zagrożenia nowotworami złośliwymi jest wysoka wiarygodność danych, a zatem konieczna jest jak najwyższa kompletność rejestracji nowotworów w badanej populacji.

Historycznie obserwuje się znaczącą poprawę kompletności rejestracji nowotworów złośliwych w Polsce. W początkach lat 80. prof. T. Koszarowski oszacował niedorejestrowanie w Polsce na około 30% (Koszarowski i in. 1984). W następnych latach odsetek ten systematycznie obniżał się: do 20% w 1990 roku, a następnie do 5% w 1996 roku (Zatoński, Tyczyński 1999). W latach 1997 i 1998 z powodu akcji protestacyjnej lekarzy utracono informacje o przyczynie zgonu w aktach zgonu oraz o zachorowaniach na nowotwory, co doprowadziło do obniżenia kompletności rejestracji (GUS 1999). Zmiany w diagnostyce i leczeniu nowotworów oraz rodzaj wskaźnika zachorowania/zgonu przyjętego za standard mogą mieć wpływ na wskaźnik kompletności rejestracji w Polsce. W 2010 roku kompletność rejestracji wynosiła 91% (niedorejestrowanie w skali kraju wynosi 9%).

Znaczący wpływ na kompletność i jakość danych ma również fakt, że w niektórych lokalizacjach nowotworowych rejestruje się mniej zachorowań niż zgonów (por. tab. 6.21). Większość lokalizacji, dla których wskaźnik zachorowania/zgonu nie przekracza jedności, to stosunkowo mało liczne lokalizacje określone jako „inne i nieokreślone” lub „nieokreślone” umiejscowienia w obrębie narządu: jama ustna i gardło (C14), narządy trawienne (C24, C26), narządy w obrębie klatki piersiowej (C38, C39), narządy płciowe żeńskie (C55, C57), układ moczowy (C68), chłoniaki (C85). Drugą, znacznie liczniejszą grupą nowotworów, dla których utrzymuje się taka sytuacja, są nowotwory o złym rokowaniu, których umiejscowienie jest jednocześnie miejscem przerzutów: nowotwory wątroby (C25), płuca (C34) i kości (C41). Kolejne dwie grupy schorzeń to nowotwory narządów trawiennych (pęcherzyk żółciowy – C23, trzustka – C25) oraz nowotwory układu krwiotwórczego (chłoniaki – C85 oraz białaczki 92–95).

Obliczony dla całej Polski w roku 2010 wskaźnik Z/Z wyniósł 1,52, przy czym dla mężczyzn wynosił 1,35, a dla kobiet 1,73. We wszystkich rejestrach w Polsce od lat utrzymuje się znaczna różnica wartości wskaźnika Z/Z między płciami – jego wartość jest wyższa w populacji kobiet, co należy tłumaczyć faktem, że w populacji mężczyzn dominuje źle rokujący nowotwór złośliwy płuca (stanowiący 1/3 zachorowań i zgonów).

Wskaźnik Z/Z wykazuje w Polsce duże zróżnicowanie w poszczególnych województwach (patrz tabela 1.1):

od 1,31 w województwie zachodniopomorskim do 1,87 w województwie podkarpackim.

Kompletność rejestracji nowotworów złośliwych w Polsce w 2010 roku wynosząca 91% wzrosła o 1 punkt procentowy w stosunku do 2009 roku. Jest ona wypadkową wysokiej kompletności rejestracji (ponad 95%) w najlepszych rejestrach (dolnośląskim, lubelskim, podkarpackim, pomorskim, świętokrzyskim i wielkopolskim) i bardzo niskiej (poniżej 80%) w kilku rejestrach (podlaskim, zachodniopomorskim, mazowieckim). Podkreślić należy, że w ponad połowie rejestrów kompletność rejestracji wynosi prawie 90% i więcej.

W 2010 roku zarejestrowano w Polsce 70 tys. zachorowań na nowotwory złośliwe u mężczyzn i 70,5 tys. zachorowań u kobiet. Liczby te nie odzwierciedlają rzeczywistej liczby zachorowań w Polsce. Na podstawie wskaźników kompletności szacujemy, że w 2010 roku

liczba nowych zachorowań wynosiła ponad 155 tys., z czego 77,8 tys. zachorowań wśród mężczyzn i 77,5 tys. zachorowań wśród kobiet.

Pośrednią miarą jakości danych w rejestrze może być odsetek zachorowań z rozpoznaniem: nowotwór bliżej nieokreślony (C80 – BNO). W 2010 roku odsetek zachorowań BNO wahał się wśród mężczyzn od 1% (w województwie opolskim) do 2,8% (w województwie podkarpackim), a wśród kobiet od 0,5% (w województwie podlaskim) do 2,8% (w województwie świętokrzyskim) (rys. 6.7).

W wielu województwach zmniejszył się odsetek zgonów z powodu nowotworu złośliwego bez określenia jego umiejscowienia (BNO – C80). Do wyjątków należą województwa, w których odsetek ten przekracza 10% (11,0% wśród mężczyzn w województwie zachodniopomorskim i 10,3 wśród kobiet w województwie kujawsko-pomorskim) (rys. 7.11).

Voivodeship analysis

The regional morbidity and mortality diversity in Poland for years has been the subject of concern of Polish epidemiologists (Staszewski 1979, Zatoński, Becker 1988, Zatoński et al. 1989, Zatoński et al. 1993, Tyczyński et al. 1998, Pukkala et al. 2001). The current geographic picture of morbidity and mortality differences remains the continuation of the pattern, which has been observed in Poland for over three decades. Predominantly, the values of the rates and the size of the difference between the extremes undergo changes. Geographical analysis allows to pay attention to new phenomena, e.g. considerably higher mortality rates due to lung cancer for women, inhabitants of big urban agglomerations than for their counterparts in the surrounding regions (Pukkala et al. 2001). The geographical distribution of malignant cancer mortality in Poland in 2010 duplicates the picture that has been observed in Poland since the mid 1970s (Staszewski 1979).

Standardized morbidity concerning all malignant cancer locations for men altogether in particular voivodeships range from 209/10⁵ to 303/10⁵ (Tab. 3.1). In Pomorskie (Pomeranian), Dolnośląskie (Lower Silesian) and Wielkopolskie (Greater Poland) voivodeships these rates take the highest values. Standardized morbidity rates concerning all malignant cancer locations for women altogether range from 176/10⁵ in Podlaskie (Podlachian) voivodeship to 249/10⁵ in Pomorskie (Pomeranian) voivodeship (Tab. 3.1).

Crude morbidity rates, which show the actual cancer risk for the population, fluctuate for the male population between 312/10⁵ in Podlaskie (Podlachian) voivodeship and 440/10⁵ in Świętokrzyskie voivodeship. Picture of diversity of morbidity by voivodeships shows the differences between the completeness of the registration rather than the differences in risks of incidence (in the registries with the highest registration completeness, the highest morbidity rates are also to be seen – see Tab. 1.1).

The range of the morbidity rates due to all malignant cancer locations for women altogether in particular

voivodeships ranged from 176/10⁵ (in Podlaskie (Podlachian) voivodeship – 78% completeness) to 249/10⁵ in Pomorskie (Pomeranian) voivodeship (Tab.3.1). In female population the lowest value of standardized morbidity rates were seen in the voivodeships with the lowest completeness of registration: Mazowieckie (Masovian) – 79% completeness, Podlaskie (Podlachian) – 78% completeness and Zachodniopomorskie (West Pomeranian voivodeships) – 78% completeness. The crude morbidity rates were in the range 176–405/10⁵. The obtained picture of diversity of morbidity for women, similarly as for men, reflects mainly the differences in the completeness of registration, but not the actual differences in morbidity risk (the registries with the highest registration completeness have the highest morbidity rate – see Tab.1.1).

Among men the highest cancer mortality risk is observed in the northern and western voivodeships (Kujawsko-Pomorskie (Kuyavian-Pomeranian) 209/10⁵, Pomorskie (Pomeranian) 192/10⁵, Wielkopolskie (Greater Poland) Voivodeship 192/10⁵ and Zachodniopomorskie (West Pomeranian) Voivodeship 192/10⁵), and the lowest in the south-eastern voivodeships (Podkarpackie (Subcarpathian) 151/10⁵, Lubelskie (Lublin) Voivodeship 161/10⁵). Such diversity is determined by the distribution of lung cancer, which constitutes one third of all cancer mortality cases for men. In female population the highest mortality risk has been recorded for the voivodeships of northern-middle part of the country with the highest rates maintained for Kujawsko-Pomorskie (Kuyavian-Pomeranian) Voivodeship (119/10⁵) and Warmińsko-Mazurskie (Warmian-Masurian) Voivodeship (109/10⁵) and Zachodniopomorskie (West Pomeranian) Voivodeship 107/10⁵), whereas the lowest in south-eastern voivodeships (Podkarpackie (Subcarpathian) 75/10⁵, Lubelskie (Lublin) Voivodeship 84/10⁵, Świętokrzyskie Voivodeship 87/10⁵) (Tab. 3.2).

The standardized mortality rates due to all types of malignant cancer locations for men altogether in particular voivodeships are within the range from 151/10⁵

(in Podkarpackie Voivodeship) to 209/10⁵ (Kujawsko-Pomorskie Voivodeship). In Kujawsko-Pomorskie, Pomorskie, Wielkopolskie and Zachodniopomorskie voivodeships the rates take the highest values, while in Podkarpackie, Lubelskie and Małopolskie (Lesser Poland) voivodeships – the lowest (Map 1, Tab. 3.2).

The standardized mortality rates due to all types of malignant cancer locations for all women in particular voivodeships are within the range from 84/10⁵ (in Lubelskie voivodeship) to 119/10⁵ (Kujawsko-Pomorskie voivodeship). In Kujawsko-Pomorskie, Warmińsko-Mazurskie and Zachodniopomorskie voivodeships the rates take the highest values, while in Podkarpackie, Świętokrzyskie and Lubelskie voivodeships – the lowest (Map 2, Tab. 3.2).

Assuming that the under-registration in the voivodeships' framework is distributed equally among all the disease cases, one can accept the fact that the structure of incidence cases in voivodeships can be viewed as an approximation of the actual risk of particular types of cancer locations.

The structure of morbidity among men due to malignant cancer locations in particular voivodeships is similar (Fig. 6.7): lung cancer takes the first place in all voivodeships with a share ranging from 17.8% (Podkarpackie voivodeship) up to 28.1% (in Warmińsko-Mazurskie voivodeship). The subsequent places are taken by colorectal cancer (11.0–13.5%), prostate cancer (9.2–16.8%), bladder cancer (4.2–8.5%) and stomach (3.8–5.8%). The structure of malignant cancer morbidity among women in particular voivodeships duplicates the same pattern (Fig. 6.7): in all the voivodeships breast (nipple) cancer takes the first place with a share from 17.1% (Świętokrzyskie voivodeship) up to 27.1% (in Zachodniopomorskie voivodeship). The subsequent places are taken by colorectal cancer (9.3–11.4%), lung cancer – that in three voivodeships occupy the second position – (with a share of 6.4–12.4%), cervix cancer (with a share of 6.0–9.1%) and ovarian cancer and cervical cancer.

The structure of deaths due to malignant cancer in particular voivodeships is also characterized by a certain constant pattern (Fig. 7.11): in all voivodeships the first place for men is taken by lung cancer with a share ranging from 28.7% (in Opolskie (Opole) voivodeship) to 37.3% (in Warmińsko-Mazurskie voivodeship). The subsequent places are taken by colorectal cancer (9.8–12.9%), stomach cancer (5.3–7.7%) and prostate cancer (6.6–10.1%).

Lung cancer became the cancer number one cause of death for women in most voivodeships. In twelve voivodeships lung cancer is the most frequent cause of cancer-related death among women (10.5–18.1%). In the rest of the voivodeships the most frequent cause of death is the malignant breast cancer (10.4–11.8%). In Opolskie

voivodeship (15.3%) and Podlaskie voivodeship (13.5%) the first cause of cancer-related deaths among women is the colorectal cancer, which has taken the second place in seven other voivodeships (Fig. 7.11).

The voivodeships' distributions are given in a table-form presenting the most common malignant cancer locations: stomach, lung, colorectal, prostate, breast and cervical (Tab. 7.12–7.17). The highest mortality related to stomach cancer among men was reported in voivodeships: Kujawsko-Pomorskie, Łódzkie (Łódź Voivodeship) and Śląskie (Silesian Voivodeship) (over 13.5/10⁵); among women in voivodeships: Warmińsko-Mazurskie and Śląskie (over 5/10⁵). The lowest mortality rates were reported among men in voivodeships: Mazowieckie (10.1/10⁵) and Lubelskie (80.4/10⁵); among women in Mazowieckie Voivodeship (3.4/10⁵) (Tab. 7.14.). The frequency of cancer deaths due to colorectal cancer for male population was highest in Kujawsko-Pomorskie and Wielkopolskie (over 23/10⁵); for female population the highest risk of that type of cancer was observed in Warmińsko-Mazurskie, Kujawsko-Pomorskie and Opolskie voivodeships (over 12/10⁵). The lowest values of mortality rates for men due to colorectal cancer were registered in Lubelskie and Podkarpackie voivodeships – below 17/10⁵, and for women in Lubelskie and Podkarpackie voivodeships – over 9/10⁵ (Tab. 7.14). Warmińsko-Mazurskie, Kujawsko-Pomorskie and Pomorskie voivodeships for men and Kujawsko-Pomorskie, Warmińsko-Mazurskie and Pomorskie, Zachodniopomorskie and Lubuskie (Lubusz) voivodeships for women were characterised by the highest mortality rates due to lung cancer (among men over 60/10⁵, and for women over 20/10⁵). Among the voivodeships with the smallest risk for men (mortality rates below 50/10⁵) there were: Małopolskie, Podkarpackie and Opolskie voivodeships, for women only in Podkarpackie Voivodeship the mortality did not exceed 10/10⁵ (Tab. 7.15). The highest mortality rates due to women breast cancer were recorded in Śląskie and Łódzkie voivodeships (over 15/10⁵). The lowest risk of breast cancer was found in Lubelskie, Zachodniopomorskie, Podkarpackie and Podlaskie voivodeships (below 12/10⁵) (Tab. 7.16). The cervical cancer has been for years the biggest threat to life in north-western voivodeships (Lubuskie, Warmińsko-Mazurskie) (the value of the mortality rate in these voivodeships exceeds 6/10⁵). The lowest mortality rates due to cervical cancer are observed for Lubelskie, Podkarpackie and Świętokrzyskie voivodeships – the value of mortality rates does not exceed 4.0/10⁵ (Tab. 7.16).

Inhabitants of Kujawsko-Pomorskie and Podlaskie voivodeships were at the highest prostate cancer risk (almost 14.0/10⁵). The lowest values of mortality rates were recorded in Mazowieckie and Warmińsko-Mazurskie voivodeships (below 11.5/10⁵) (Tab. 7.17).

Assessment of completeness and quality of the registration

The correct assessment of the cancer risk is conditional on the high credibility of data, which are the basis for the assessment, and hence the highest completeness of cancer registration in the studied population is needed. Historically, substantial improvement of the malignant cancer registration completeness in Poland has been observed. At the beginning of 1980s Professor T. Koszarowski estimated the under-registration in Poland at about 30% (Koszarowski et al. 1984). In the following years this percentage was systematically decreasing: to 20% in 1990, and then to 5% in 1996 (Zatonski, Tyczyński 1999). In 1997–1998 due to protest actions of doctors the information on cause of death in death certificates and on cancer incidence were lost, what lead to the deterioration of the completeness of registries (Central Statistical Office, 1999).

The change in diagnosis and cancer treatment, as well as the type of standard incidence/death ratio may have an influence on the rate of registration completeness in Poland. In 2010 the registration completeness reached 91% (under-registration in the country was 9%).

Significant impact on the quality and completeness of the data has the fact that in some cases of cancer locations less morbidity than death is recorded (Tab. 6.21). Most of the locations for which the rate of incidence/mortality does not exceed a one-digit number, these are locations relatively small in number and identified as “other and unspecified” or “unspecified” locations within the organ: oral cavity and pharynx (C14), digestive organs (C24, C26) organs within the chest (C38, C39), female sex organs (C55, C57), urinary system (C68), lymphomas (C85). The second, much larger in number group of cancer locations, for which this situation remains unchanged, are cancer locations with poor prognosis, which location is also the site of metastases: liver cancer (C25), lung cancer (C34) and bone cancer (C41). Another two groups of diseases include cancer of digestive organs (gall bladder – C23, pancreas – C25) and hematopoietic system cancer (lymphomas – C85 and leukaemias 92–95).

Calculated for the entire Poland in 2010 the I/D ratio was 1.52, where for men it was 1.35, and for women 1.73. In all registries in Poland for many years there has been a big difference in the I/D ratio between sexes – its value is higher for women, what should be explained by the fact that in male population lung cancer with bad prognosis dominates (it constitutes 1/3 of the cases and deaths).

The I/D ratio shows huge diversity in particular voivodeships in Poland (see Table 1.1): from 1.31 in Zachodniopomorskie Voivodeship to 1.87 in Podkarpackie Voivodeship.

Completeness of cancer registration in Poland in 2010 at the level of 91% has increased in comparison with the year 2009 by one point. It is a resultant of high registration completeness (over 95%) in best registries (Dolnośląskie, Lubelskie, Podkarpackie, Pomorskie, Wielkopolskie Voivodeship and Świętokrzyskie Voivodeship), and very low (below 80%) in other registries (Podlaskie, Mazowieckie and Zachodniopomorskie Voivodeship). It should be noted that in almost half of the registries, the completeness reaches almost 90% and more.

In 2010, in Poland there were 70,024 new malignant cancer cases registered among males and 70,540 among females. These numbers do not reflect the real number of cancer cases in Poland. Basing on the completeness indicators we estimate that in 2010 the number of new cases was about 155,000, where 77,800 cases were among men and 77,500 among women.

The indirect measure of data quality in registry can be given by the percentage of cases with diagnosis: malignant neoplasm without the specification of location (C80 – NOS). In 2010 the percentage of cancer NOS cases oscillated for men from 1% (in Opolskie Voivodeship) to 2.8% (in Podkarpackie Voivodeship), and for women from 0.5% (in Podlaskie Voivodeship) to 2.8% (in Świętokrzyskie Voivodeship) (Fig. 6.7).

In many voivodeships the percentage of deaths due to unspecified cancer location (NOS-C80) decreased. The only exceptions are those voivodeships, where this percentage rate exceeds 10% (11.0% among men in Zachodniopomorskie Voivodeship and 10.3% among women in Kujawsko-Pomorskie Voivodeship) (Fig. 7.11).

Ryzyko zachorowania i zgonu z powodu wybranych nowotworów złośliwych w Polsce

Do oszacowania ryzyka zachorowania (zgonu) na nowotwór złośliwy zastosowano dwie metody: życiowe ryzyko zachorowania (AMP) i skumulowane ryzyko zachorowania (CUM) lub zgonu przed ukończeniem danego wieku lub w określonym przedziale wieku. Życiowe ryzyko zachorowania (AMP) zostało wystandaryzowane na występowanie nowotworów mnogich. Skumulowane ryzyko zachorowania (zgonu) (CUM) jest pewnym przybliżeniem życiowego ryzyka zachorowania (zgonu) przy przyjęciu górnej granicy wieku bliskiej przeciętnemu trwaniu życia. W Polsce w 2010 roku przeciętne trwanie życia mężczyzn wynosiło 72,1 lat i 80,6 lat dla kobiet, co uzasadnia ograniczenie obliczeń do grupy wieku 0–79 lat dla obu płci (patrz rozdział 1).

Życiowe ryzyko zachorowania (AMP) na nowotwór złośliwy w Polsce wynosiło 30,0% dla mężczyzn i 28,2% dla kobiet (tab. 4.1). Wśród najczęstszych nowotworów złośliwych u mężczyzn najwyższe życiowe ryzyko zachorowania dotyczy raka płuca (6,7%), gruczołu krokowego (4,5%) i jelita grubego (4,0%). W populacji kobiet notuje się najwyższe życiowe ryzyko zachorowania na raka piersi (6,3%), raka jelita grubego (3,3%) i płuca (2,6%).

Ryzyko skumulowane zachorowania (CUM) na nowotwór przed 80. rokiem życia wynosiło 34,2% wśród mężczyzn i 25,3% wśród kobiet. Skumulowane ryzyko zachorowania w populacji mężczyzn wynosiło 8,8% na raka płuca, 6% na raka gruczołu krokowego i 5,3% na raka jelita grubego. W populacji kobiet przed osiągnięciem 80. roku życia obserwowano najwyższe skumulowane ryzyko zachorowania na raka piersi (6,3%), raka jelita grubego (2,9%) i raka płuca (2,6%).

Skumulowane ryzyko zachorowania na nowotwór (C00–C97) przed ukończeniem 80 lat wzrosło w Polsce

w ciągu ostatnich trzech dekad (rys. 4.1) w populacji mężczyzn z 25,6% w 1980 roku do 34,2% w 2010 roku, przy czym największy przyrost miał miejsce w latach 1980–1995. Kolejne dekady przyniosły zahamowanie wzrostu ryzyka zachorowania na poziomie około 34%. Wśród kobiet ryzyko zachorowania jest niższe, jednak obserwuje się systematyczny wzrost jego wartości z 16,7% w 1980 roku do 25,3% w 2010 roku.

Skumulowane ryzyko zgonu z powodu nowotworu (C00–C97) przed ukończeniem 80 lat wzrastało w Polsce w ostatnich dekadach XX wieku, po czym nastąpił spadek ryzyka u mężczyzn (z 29,2% w 2000 roku do 26,7% w 2010 roku), (rys. 4.1) i również niewielki spadek u kobiet (z 15,6% w 2000 roku do 14,6% w 2010 roku). Skumulowane ryzyko zachorowania (zgonu) na nowotwór jest zależne od grupy wieku (rys. 4.2). Wśród osób przed 20. rokiem życia ryzyko zachorowania jest bardzo niskie (0,3% u mężczyzn i 0,2% u kobiet). Skumulowane ryzyko zgonu z powodu nowotworu w tym wieku wynosi około 0,05% u obu płci. Wśród młodych dorosłych (między 20. a 44. rokiem życia) ryzyko zachorowania u mężczyzn wynosi 1,2%, u kobiet 2,2%, natomiast ryzyko zgonu z powodu nowotworu nie przekracza 0,5%. Wśród osób w średnim wieku (45–64 lat) ryzyko zachorowania wynosi około 11% u obu płci. W tej grupie wiekowej skumulowane ryzyko zgonu jest około 1,5 razy wyższe u mężczyzn niż u kobiet. W porównaniu z poprzednimi grupami wiekowymi w najstarszej grupie ryzyko zachorowania znacznie wzrasta, przy czym u mężczyzn jest prawie dwukrotnie wyższe niż u kobiet (25% vs 14,2%). Podobnie skumulowane ryzyko zgonu jest najwyższe w najstarszej grupie wiekowej (20% u mężczyzn i 10% u kobiet).

Rysunek 4.1. Skumulowane ryzyko zachorowania i zgonu na nowotwór w Polsce w latach 1980–2010 według płci
Figure 4.1. Cumulative risk of developing or dying from cancer in Poland in 1980–2010 by sex

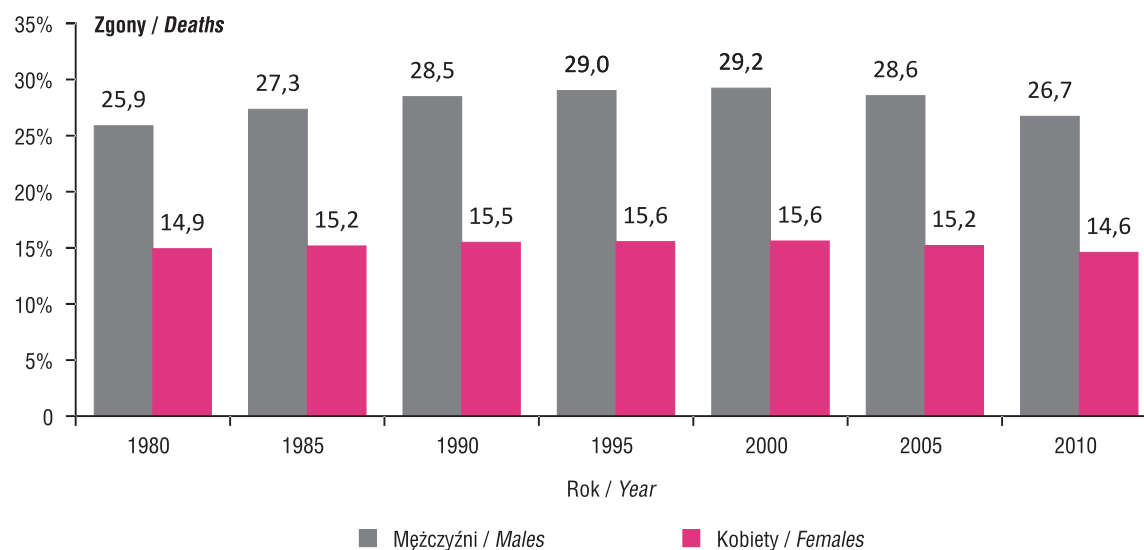
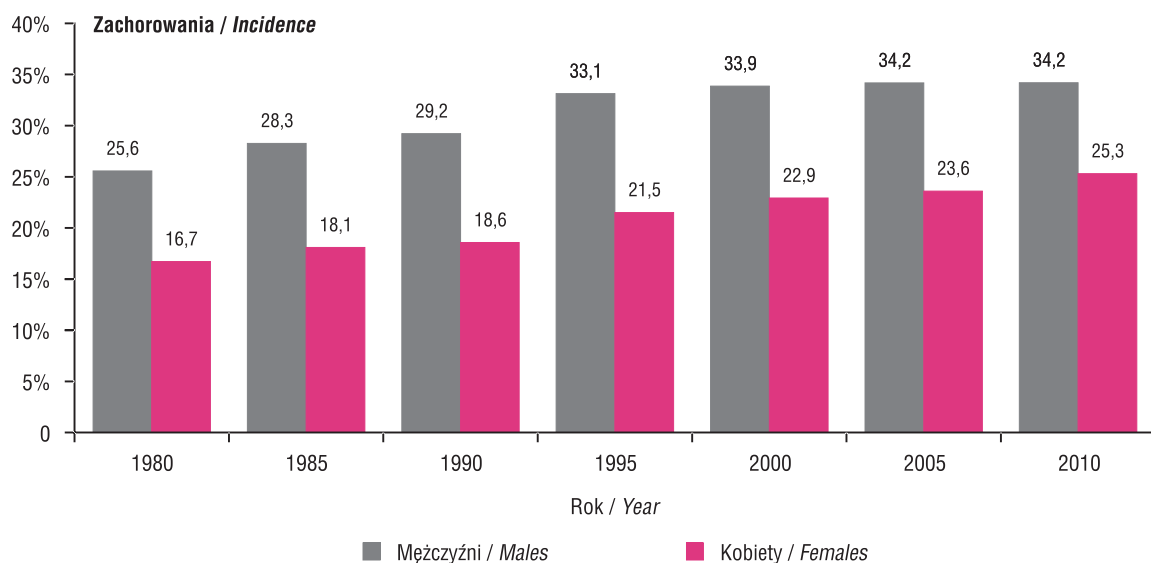
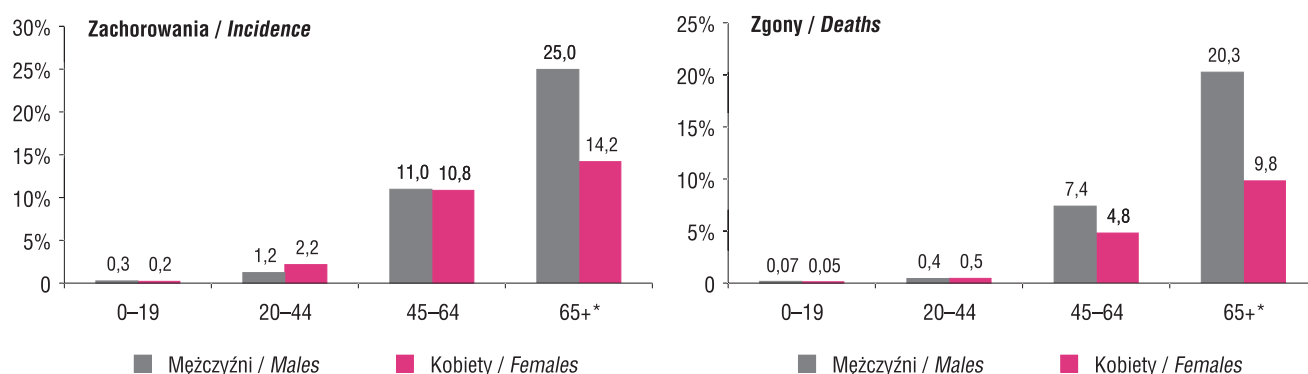

Tabela 4.1. Ryzyko (w %) zachorowania na najczęstsze nowotwory w Polsce w 2010 roku według płci i lokalizacji nowotworu
Table 4.1. Risk of developing cancer (in %) in Poland in 2010 by sex and cancer

Nowotwór Cancer	ICD-10	Ryzyko skumulowane 0–79 Cumulative risk 0–79		Ryzyko życiowe (AMP) Lifetime risk (AMP)	
		Mężczyźni Males	Kobiety Females	Mężczyźni Males	Kobiety Females
Ogółem All cancers	C00–C96	34,2	25,3	30,0	28,2
Żołądek Stomach	C16	2,0	0,7	1,6	0,9
Jelito grube Large bowel	C81–C21	5,3	2,9	4,0	3,3
Płuco Lung	C33–C34	8,8	2,6	6,7	2,6
Czerniak skóry Skin melanoma	C43	0,6	0,5	0,5	0,6
Piers Breast	C50	–	6,3	–	6,3
Szyjka macicy Cervix uteri	C53	–	1,2	–	1,2
Trzon macicy Corpus uteri	C54	–	2,2	–	2,1
Jajnik Ovary	C56	–	1,5	–	1,5
Gruczoł krokowy Prostate	C61	6,0	–	4,5	–
Jądro Testis	C62	0,4	–	0,4	–
Nerka Kidney	C64	1,6	0,8	1,2	0,8
Pęcherz moczowy Urinary bladder	C67	3,0	0,5	2,3	0,6
Mózg Brain	C71	0,7	0,6	0,6	0,6
Chłoniaki Hodgkina Hodgkin lymphomas	C81	0,1	0,1	0,1	0,1
Chłoniaki nieziarnicze Non-Hodgkin lymphomas	C82–C85+C96	0,8	0,6	0,6	0,6
Białaczki Leukeamias	C91–C95	0,9	0,6	0,7	0,6

Rysunek 4.2. Skumulowane ryzyko zachorowania i zgonu na nowotwór w Polsce w 2010 roku według wieku
Figure 4.2. Cumulative risk of developing or dying from cancer in Poland in 2010 by age

Risk of cancer incidence and death due to cancer in Poland

To estimate cancer incidence (death) risk two methods were applied: lifetime incidence risk method (Lifetime Risk Adjusted for Multiple Primaries - AMP) and cumulative incidence risk method (CUM) or risk of death before reaching specified age or in a given age range. Lifetime risk (AMP) was standardized and adjusted for multiple cancer locations. Cumulative incidence (death) risk (CUM) is a certain approximation of the lifetime incidence (death) risk with an assumption that the upper age limit is close to the average life expectancy. In Poland, the average life expectancy in 2010 was 72.1 years for men and 80.6 years for women, what justifies the limitation of calculations to the age group of 0–79 for both sexes (see Chapter 1).

Lifetime incidence risk (AMP) in Poland was 30.0% for men and 28.2% for women (Tab. 4.1). Among the most frequently diagnosed types of malignant cancer in males the highest lifetime risk concerned lung cancer (6.7%), prostate cancer (4.5%) and colorectal cancer (4.0%). In the female population among the most frequently diagnosed types of cancer the highest lifetime risk concerned breast cancer (6.3%), colorectal cancer (3.3%) and lung cancer (2.6%).

Cumulative risk (CUM) among men before the age of 79 was 34.2% and for women before the same age it was 25.3%. Cumulative risk among men reached 8.8% for lung cancer, 6% for prostate cancer and 5.3% for colorectal cancer. In the female population the highest lifetime risk before the age of 80 concerned breast cancer (6.3%), colorectal cancer (2.9%) and lung cancer (2.6%).

Cumulative risk of cancer diagnosis (C00–C97) before the age of 80 increased in Poland in the last three decades (Fig. 4.1). In male population it increased from 25.6% in 1980 to 34.2% in 2010, but the highest increase was observed between 1980 and 1995. Following decades brought the incidence risk to the level around 34%. In female population the risk is lower, but a systematic increase is observed from 16.7% in 1980 to 25.3% in 2010.

Cumulative death risk due to cancer (C00–C97) before the age of 80 increased in the recent decades of the 20th century. After that a decrease of risk was observed among men (from 29.2% in 2000 to 26.7% in 2010), (Fig. 4.1) and a slight decrease among women (from 15.6% in 2000 to 14.6% in 2010).

Cumulative cancer incidence (death) risk depends on the age group (Fig. 4.2). Among people before the age of 20 the incidence risk is very low (0.3% for men and 0.2% for women). Cumulative risk of death due to cancer for this age is 0.05% for both sexes. Among young adults (aged between 20 and 44) the incidence risk for men is 1.2% and for women is 2.2%. The risk of death due to cancer does not exceed the value of 0.5%. In the group of people aged 45–64 the incidence risk is about 11% for both sexes. In this age group the cumulative death risk is 1.5 times higher among men than among women. In comparison to the lower age groups, in the group of the oldest people the incidence risk increases significantly. It is still almost twice as high for men as it is for women (25% vs 14.2%). Similarly, the cumulative death risk is the highest in the oldest group (20% for men and 10% for women).

Częstość potwierdzeń histologicznych w zbiorze Krajowego Rejestru Nowotworów w latach 1980–2010

Badanie histologiczne jest najważniejszym badaniem diagnostycznym chorób nowotworowych. W hierarchii ważności dokumentów, które w rejestrze nowotworowym uważa się za podstawę diagnozy, są wymieniane na pierwszym miejscu (Jensen, Parkin 1991, Wojciechowska, Didkowska 2007). Krajowy Rejestr Nowotworów, zgodnie z zaleceniami międzynarodowymi, rekomenduje osobną rejestrację poszczególnych pierwotnych zachorowań na nowotwory u tego samego pacjenta (tzn. rejestrowane powinny być zachorowania, a nie osoby).

W polskich rejestrach nowotworowych w 2010 roku 84% zgłoszonych zachorowań wśród mężczyzn i 87% wśród kobiet było potwierdzone badaniem histologicznym (tab. 5.1). Między 1980 a 2010 rokiem odsetek przypadków potwierdzonych badaniem histopatologicznym u mężczyzn wzrósł o 43, a u kobiet o 36 punktów procentowych. Oznacza to wzrost potwierdzeń mikroskopowych o 2,5% rocznie u mężczyzn i 1,9% u kobiet.

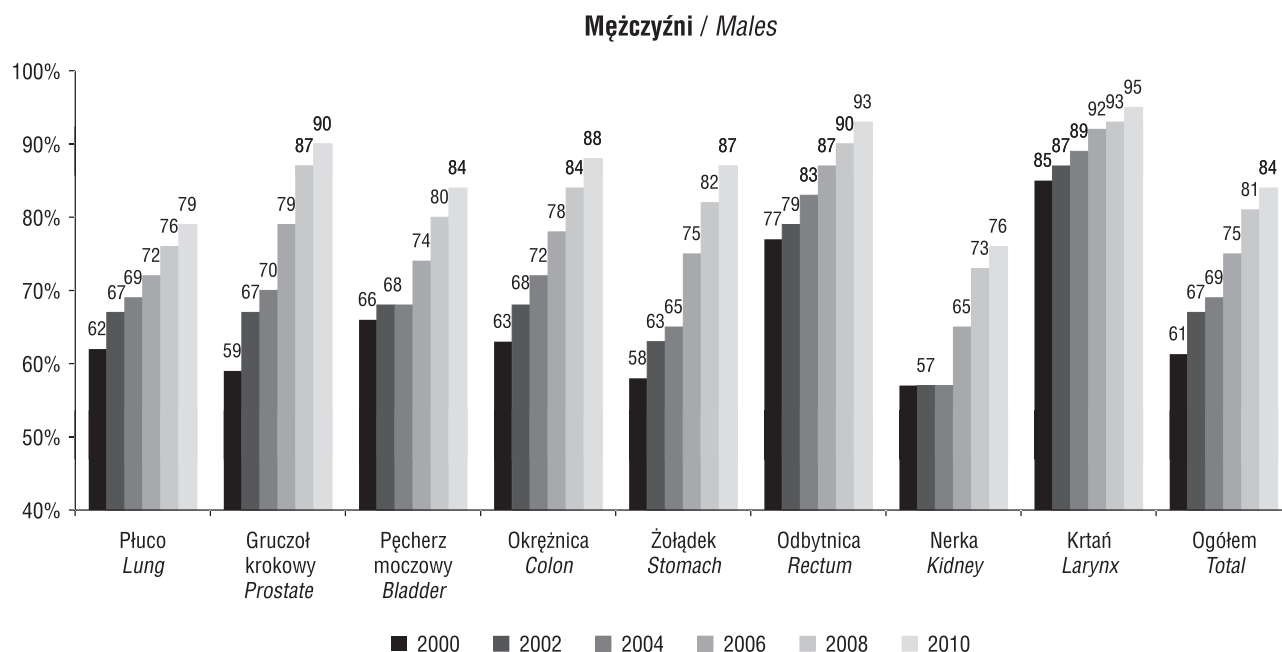
Odsetek potwierdzeń histologicznych jest zróżnicowany w zależności od umiejscowienia nowotworu, chociaż to zróżnicowanie nie jest znaczne: u mężczyzn waha się od 79% w nowotworach płuca do 95% w nowotworach krtani; u kobiet 79% w nowotworach płuca do 98% w nowotworach trzonu macicy.

W ciągu ostatnich 10 lat odsetek potwierdzeń histologicznych wzrósł znacząco dla najczęstszych nowotworów złośliwych u obu płci (rys. 5.1 i 5.2). U mężczyzn największy przyrost potwierdzeń mikroskopowych zanotowano w nowotworach gruczołu krokowego (wzrost o 31 punktów procentowych), żołądka (wzrost o 29 punktów procentowych) i okrężnicy (wzrost

o 25 punktów procentowych); w pozostałych nowotworach wzrost wynosił nieco poniżej 20 punktów procentowych. U kobiet największy przyrost potwierdzeń histopatologicznych zanotowano również w nowotworach żołądka (wzrost o 34 punkty procentowe), nowotworach okrężnicy (wzrost o 24 punkty procentowe), płuca i odbytnicy (wzrost o 16 punktów procentowych). W nowotworach piersi wzrost wynosił 7 punktów procentowych (95% zachorowań potwierdzono badaniem histologicznym w 2010 roku), w nowotworach trzonu macicy 4 punkty procentowe (98% potwierdzeń), w nowotworach szyjki macicy 6 punktów procentowych (96% potwierdzeń) i w nowotworach jajnika 10 punktów procentowych (87% potwierdzeń).

Odsetek rozpoznań histopatologicznych zmniejszał się wraz z wiekiem pacjenta. Zjawisko spadku wraz z wiekiem odsetka potwierdzeń mikroskopowych dotyczy wszystkich województw i obu płci. Wśród mężczyzn odsetek potwierdzeń histologicznych zmniejszał się wraz z przechodzeniem do starszych grup wiekowych: 0–34 lata – 92%, 35–64 lata – 87%, 65 i więcej lat – 80%; wśród kobiet odpowiednie odsetki wynosiły: 0–34 lata – 94%, 35–64 lata – 93%, 65 i więcej lat – 80% (tab. 5.2). Najniższy odsetek potwierdzeń mikroskopowych w 2010 roku (poniżej 75%) zanotowano w województwie łódzkim i lubelskim. Ponad 90% zgłoszonych u obu płci zachorowań w 2010 roku miało potwierdzenie histologiczne wyłącznie w województwie pomorskim. W pozostałych województwach, w których odsetek potwierdzeń mikroskopowych przekroczył 90%, sytuacja ta dotyczyła wyłącznie kobiet (kujawsko-pomorskie, lubuskie, polskie – tab. 5.2).

Rysunek 5.1. Odsetek zachorowań na nowotwory u mężczyzn potwierdzonych badaniem histopatologicznym zgłoszonych do Krajowego Rejestru Nowotworów w latach 2000–2010 według przyczyn
Figure 5.1. The percentage of morphologically verified cases reported to the National Cancer Registry in years 2000–2010 by cancer, males

Rysunek 5.1. Odsetek zachorowań na nowotwory u kobiet potwierdzonych badaniem histopatologicznym zgłoszonych do Krajowego Rejestru Nowotworów w latach 2000–2010 według przyczyn
Figure 5.1. The percentage of morphologically verified cases reported to the National Cancer Registry in years 2000–2010 by cancer, females

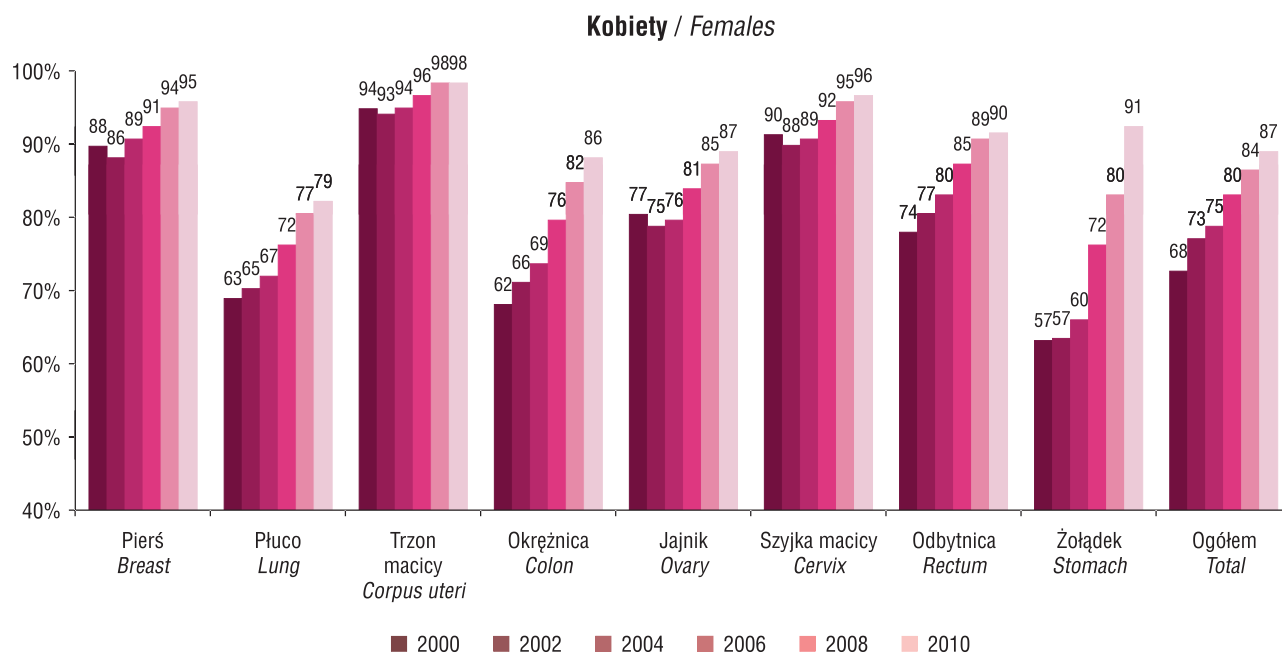

Tabela 5.1. Odsetek zachorowań na nowotwory potwierdzonych badaniem histopatologicznym zgłoszonych do Krajowego Rejestru Nowotworów w latach 2000-2010 według płci i przyczyny**Table 5.1.** The percentage of morphologically verified cases reported to the National Cancer Registry in years 2000-2010 by sex and cancer

Mężczyźni Males	Płuco Lung	Gruczoł krokowy Prostate	Pęcherz moczowy Bladder	Okrężnica Colon	Żołądek Stomach	Odbytnica Rectum	Nerka Kidney	Krtkań Larynx	Ogółem Total
1980	38	33	54	40	24	46	45	75	41
1985	44	33	54	40	30	52	45	78	45
1990	53	47	60	45	42	63	48	81	51
1995	61	53	65	58	55	69	51	87	57
2000	62	59	66	63	58	77	57	85	61
2001	66	62	67	66	61	79	55	86	65
2002	67	67	68	68	63	79	57	87	67
2003	68	67	65	69	62	81	55	89	67
2004	69	70	68	72	65	83	57	89	69
2005	71	74	73	77	72	86	64	91	74
2006	72	79	74	78	75	87	65	92	75
2007	75	83	78	82	79	91	68	93	79
2008	76	87	80	84	82	90	73	93	81
2009	80	90	83	88	86	92	75	95	84
2010	79	90	84	88	87	93	76	95	84
Kobiety Females	Pierś Breast	Płuco Lung	Trzon macicy Corpus uteri	Okrężnica Colon	Jajnik Ovary	Szyjka macicy Cervix	Odbytnica Rectum	Żołądek Stomach	Ogółem Total
1980	69	31	89	38	63	82	48	25	51
1985	71	37	88	40	65	84	54	26	54
1990	82	44	92	44	76	89	59	40	60
1995	85	54	93	54	77	90	67	52	64
2000	88	63	94	62	77	90	74	57	68
2001	82	62	91	62	75	86	75	56	70
2002	86	65	93	66	75	88	77	57	73
2003	87	65	93	66	75	89	77	59	73
2004	89	67	94	69	76	89	80	60	75
2005	90	70	95	73	79	91	83	69	79
2006	91	72	96	76	81	92	85	72	80
2007	93	74	97	80	83	94	88	78	83
2008	94	77	98	82	85	95	89	80	84
2009	95	79	98	84	85	95	91	84	86
2010	95	79	98	86	87	96	90	91	87

Tabela 5.2. Odsetek zachorowań na nowotwory potwierdzonych badaniem histopatologicznym zgłoszonych do wojewódzkich rejestrów nowotworów w 2010 roku, według płci i wieku

Table 5.2. The percentage of morphologically verified cases reported to voivodeship cancer registries in 2010 by sex and age

Lp.	Województwo Voivodeship	Mężczyźni Males				Kobiety Females			
		0–34	35–64	65+	0+	0–34	35–64	65+	0+
1	Dolnośląskie	95%	90%	82%	86%	94%	95%	81%	88%
2	Kujawsko-pomorskie	86%	92%	87%	89%	96%	95%	83%	90%
3	Lubelskie	93%	80%	68%	74%	90%	89%	74%	82%
4	Lubuskie	82%	85%	81%	83%	97%	96%	88%	92%
5	Łódzkie	79%	76%	66%	71%	90%	87%	71%	80%
6	Małopolskie	93%	89%	81%	85%	94%	93%	81%	87%
7	Mazowieckie	91%	83%	76%	80%	91%	89%	76%	83%
8	Opolskie	95%	92%	86%	89%	96%	97%	89%	93%
9	Podkarpackie	93%	89%	85%	87%	92%	91%	81%	86%
10	Podlaskie	98%	89%	80%	84%	98%	95%	83%	89%
11	Pomorskie	98%	95%	94%	94%	97%	97%	92%	95%
12	Śląskie	95%	88%	83%	85%	94%	93%	81%	88%
13	Świętokrzyskie	96%	91%	85%	88%	97%	95%	82%	89%
14	Warmińsko-mazurskie	82%	90%	83%	86%	97%	92%	81%	87%
15	Wielkopolskie	96%	88%	79%	84%	97%	95%	77%	87%
16	Zachodniopomorskie	80%	82%	77%	80%	86%	88%	75%	82%
	Polska / Poland	92%	87%	80%	84%	94%	93%	80%	87%

The frequency of histological confirmation in the collection of the National Cancer Registry in years 1980–2010

Histological examination is the most important diagnostic examination for cancer. In the importance hierarchy of documents, which in the cancer registry are considered as a basis for diagnosis, histological examination is listed in the first place (Jensen, Parkin 1991, Wojciechowska, Didkowska 2007). The National Cancer Registry, according to international recommendations, suggests a separate registration of particular primary cancer incidence cases for the same patient (i.e. incidence cases should be registered, not persons).

In Polish cancer registries for 2010 84% of the registered cancer incidence cases among men and 87% among women were confirmed with a histological examination (Tab. 5.1). Between 1980 and 2010 the proportion of cases confirmed by histopathological examination among men increased by 43 and among women by 36 percentage points. This means an increase of microscopic confirmation cases by 2.5% per year for men and 1.9% for women.

Histological confirmation percentage varies depending on the location of the cancer, although this variation is not significant: for men it ranges from 79% (lung cancer) to 95% (laryngeal cancer); for women from 79% (lung cancer) to 98% (endometrial cancer).

Over the past 10 years, the percentage of histological confirmation has increased significantly for the most common malignant cancer locations for both sexes (Fig. 5.1 and 5.2). Among men, the highest increase of microscopic confirmation was observed in case of prostate cancer (the increase by 31 percentage points), stomach cancer (the increase by 29 percentage points) and colon cancer (the increase by 25 percentage points); in other cancer locations the increase

was slightly below 20 percentage points. Among women, the highest increase of histopathological confirmation was also observed in case of stomach cancer (the increase by 34 percentage points), colon cancer (the increase by 24 percentage points), lung and rectum cancer (the increase by 16 percentage points). In case of breast cancer the increase was by 7 percentage points (95% of morbidity cases were confirmed with histological examination in 2010), in corpus uteri cancer by 4 percentage points (98% confirmations), in cervical cancer by 6 percentage points (96% confirmations) and ovarian cancer by 10 points percentage (87% confirmations).

The percentage of histopathological confirmation decreased with age. The decrease in the percentage of microscopic confirmation against age occurs for all voivodeships and both sexes. Among men, the percentage of histological confirmation decreased along with the change to older age groups: 0–34 years of age – 92%, 35–64 years of age – 87%, 65 and more – 80%; among women the corresponding percentages were as follows: 0–34 years of age – 94%, 35–64 years of age – 93%, 65 and more – 80% (Tab. 5.2).

The lowest percentage of microscopic confirmation in 2010 (below 75%) was observed in Łódzkie (Łódź) and Lubelskie (Lublin) voivodeships. In 2010, over 90% of reported morbidity cases for both sexes were confirmed histologically only in Pomorskie (Pomeranian) Voivodeship. In other voivodeships, where the percentage of microscopic confirmation exceeded 90%, the situation applied to women only (Kujawsko-Pomorskie (Kuyavian-Pomeranian), Lubuskie (Lubusz), Opolskie (Opole) voivodeships – Tab. 5.2).

ROZDZIAŁ 6

Zachorowania na nowotwory złośliwe – tabele i rysunki

CHAPTER 6

Cancer incidence – tables and figures

Tabela 6.1. Struktura ludności Polski wg płci i 5-letnich grup wieku (stan na 30 czerwca 2010) oraz standardowa populacja świata*

Table 6.1. The structure of Polish population by sex and five-year age groups (as at June 30, 2010) and structure of standard world population*

Grupy wieku Age groups	Polska Poland				Standardowa populacja świata World standard population
	Mężczyźni Males		Kobiety Females		
	Liczy/No	%	Liczy/No	%	
Ogółem/Total	18647604	100	19869085	100	100
0–4	1048524	5,6	998216	5,0	12,0
5–9	927500	5,0	880330	4,4	10,0
10–14	1033365	5,5	982506	4,9	9,0
15–19	1266739	6,8	1212845	6,1	9,0
20–24	1473702	7,9	1422728	7,2	8,0
25–29	1658544	8,9	1612667	8,1	8,0
30–34	1577889	8,5	1532569	7,7	6,0
35–39	1376074	7,4	1340021	6,7	6,0
40–44	1194559	6,4	1173169	5,9	6,0
45–49	1257655	6,7	1257866	6,3	6,0
50–54	1470655	7,9	1525487	7,7	5,0
55–59	1369882	7,3	1496350	7,5	4,0
60–64	1038241	5,6	1209910	6,1	4,0
65–69	596510	3,2	775286	3,9	3,0
70–74	549115	2,9	813882	4,1	2,0
75–79	424302	2,3	725549	3,7	1,0
80–84	254301	1,4	538889	2,7	0,5
85+	130047	0,7	370815	1,9	0,5

*Cancer Incidence In Five Continents. Vol. VI. IARC. 1992

Rysunek 6.1. Struktura ludności Polski według płci i wieku w 1965 i 2010 roku
Figure 6.1. The structure of Polish population by sex and age in Poland in 1965 and 2010

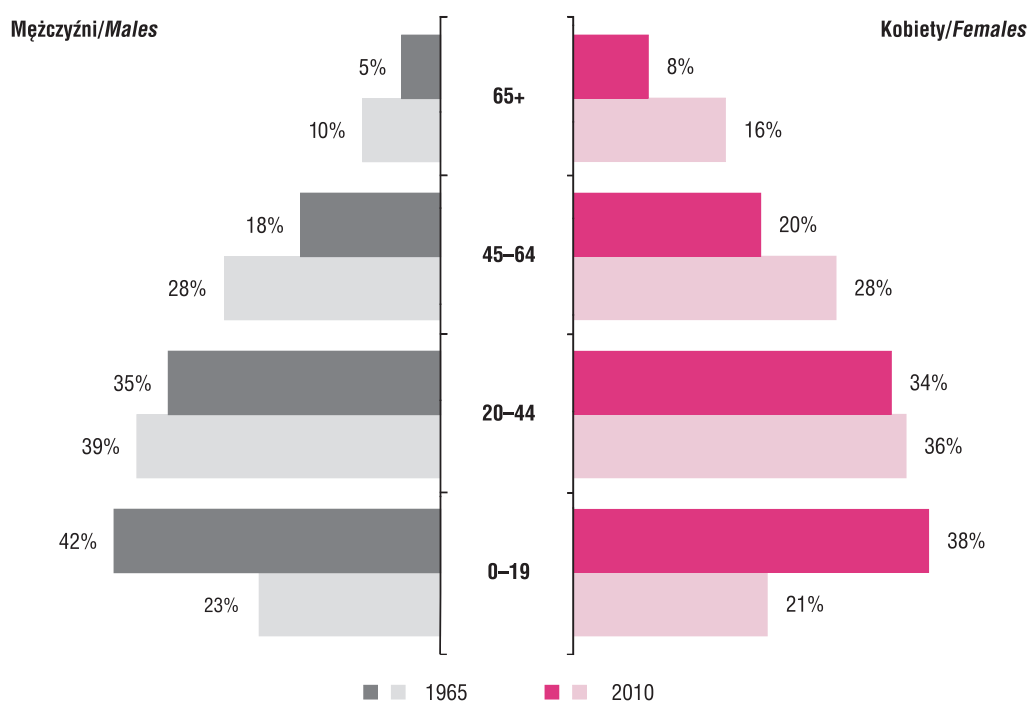
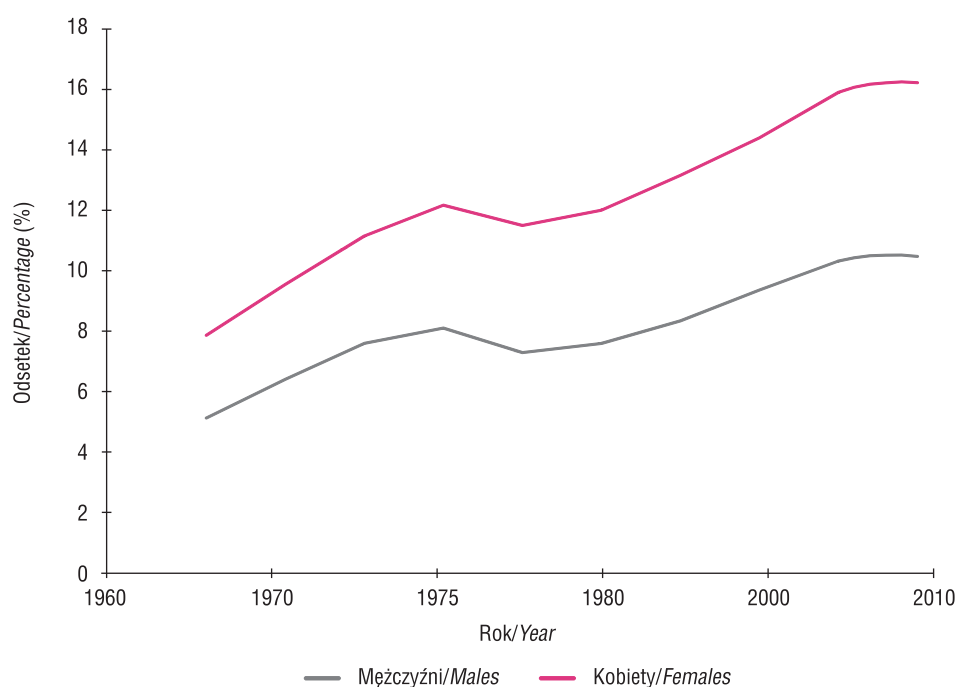

Tabela 6.2. Struktura ludności Polski w latach 1965–2010 według płci i grup wieku
Table 6.2. The structure of Polish population by sex and age in Poland in 1965–2010

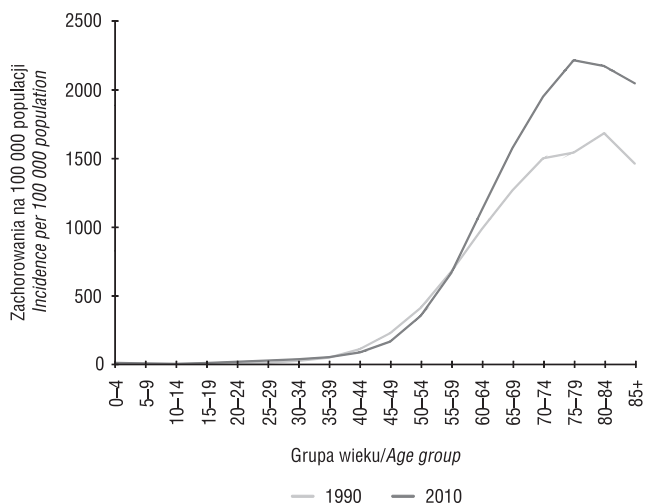
Rok Year	Mężczyźni Males				Kobiety Females			
	Wiek/Age 0–64		Wiek/Age 65+		Wiek/Age 0–64		Wiek/Age 65+	
	Liczby w tys. No in thousands	%	Liczby w tys. No in thousands	%	Liczby w tys. No in thousands	%	Liczby w tys. No in thousands	%
1965	14340	94,9	776	5,1	14783	92,1	1263	7,9
1970	14805	93,6	1015	6,4	15137	90,4	1598	9,6
1975	15210	92,4	1252	7,6	15446	88,8	1940	11,2
1980	15855	91,9	1399	8,1	15949	87,8	2211	12,2
1985	16687	92,7	1313	7,3	16738	88,5	2176	11,5
1990	17099	92,4	1406	7,6	17122	88,0	2336	12,0
1995	17197	91,7	1566	8,3	17177	86,8	2603	13,2
2000	17029	90,6	1759	9,4	17004	85,6	2861	14,4
2005	16555	89,7	1906	10,3	16567	84,1	3134	15,9
2006	16512	89,6	1924	10,4	16530	83,9	3167	16,1
2007	16483	89,5	1934	10,5	16512	83,8	3187	16,2
2008	16472	89,5	1936	10,5	16510	83,8	3197	16,2
2009	16484	89,5	1939	10,5	16523	83,7	3207	16,3
2010	16693	89,5	1954	10,5	16645	83,8	3224	16,2

Rysunek 6.2. Odsetek osób w wieku powyżej 65 lat
Figure 6.2. Percentage of persons at age over 65

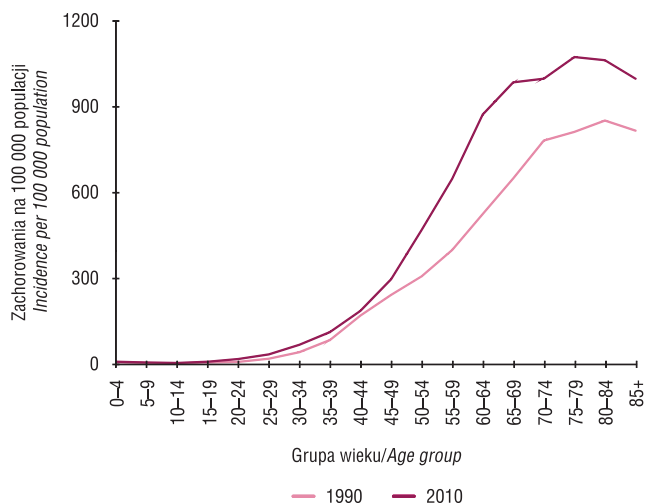
Rysunek 6.3. Zachorowalność na nowotwory złośliwe ogółem u mężczyzn w 5-letnich grupach wieku w Polsce w 1990 i 2010 roku

Figure 6.3. Cancer incidence by age groups, Poland 1990 and 2010, males

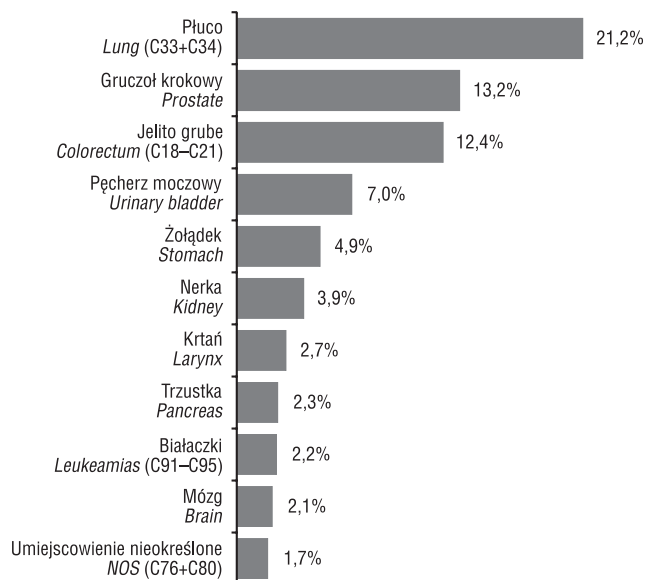
Rysunek 6.4. Zachorowalność na nowotwory złośliwe ogółem u kobiet w 5-letnich grupach wieku w Polsce w 1990 i 2010 roku

Figure 6.4. Cancer incidence by age groups, Poland 1990 and 2010, females

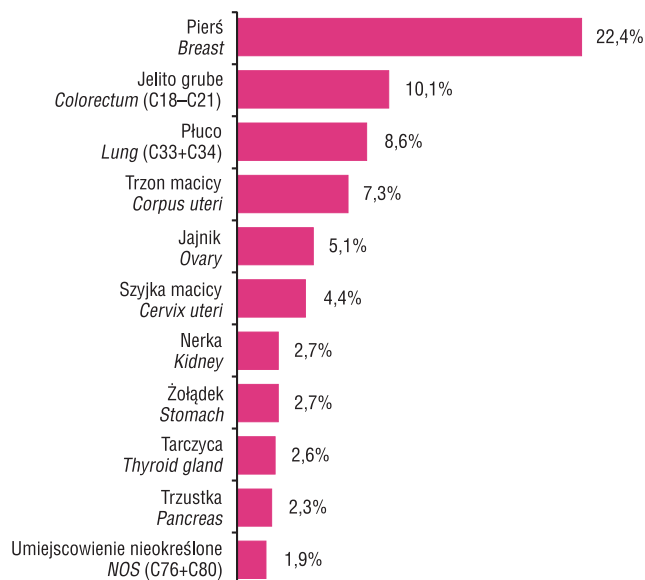
Rysunek 6.5. Struktura zarejestrowanych zachorowań na nowotwory złośliwe u mężczyzn w Polsce w 2010 roku

Figure 6.5. The structure of cancer incidence, males, Poland 2010

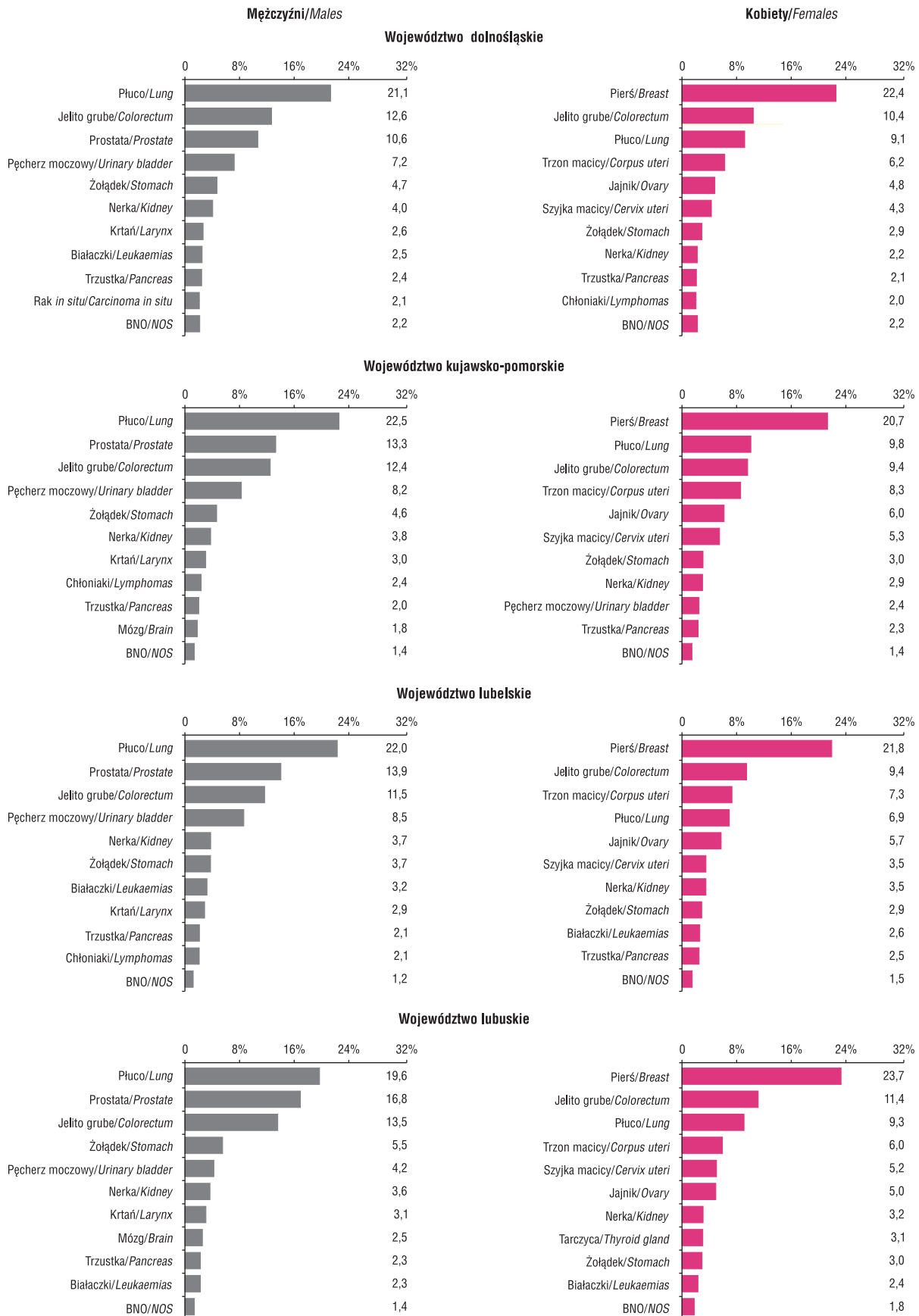
Rysunek 6.6. Struktura zarejestrowanych zachorowań na nowotwory złośliwe u kobiet w Polsce w 2010 roku

Figure 6.6. The structure of cancer incidence, females, Poland 2010

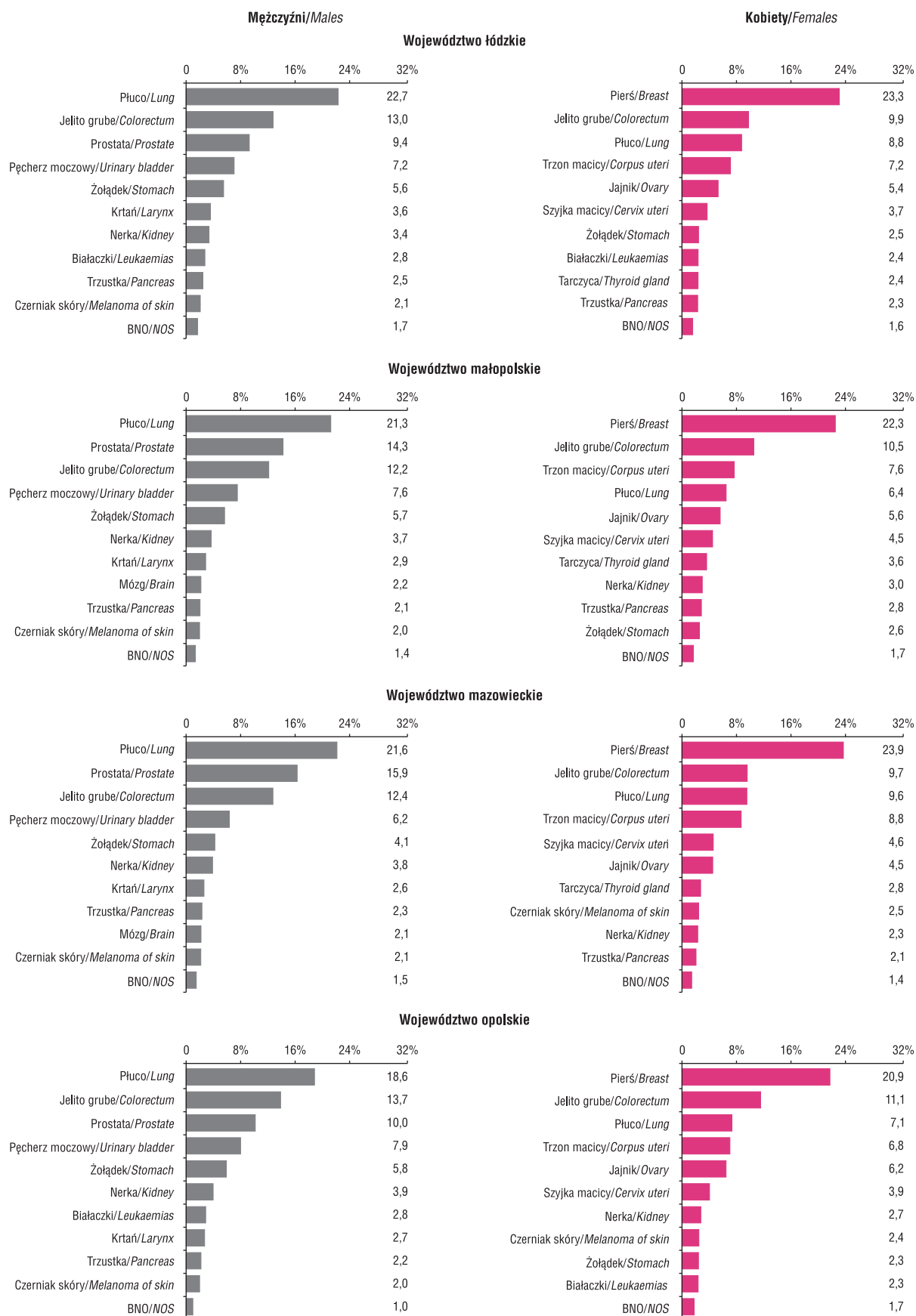

Zachorowania / Incidences

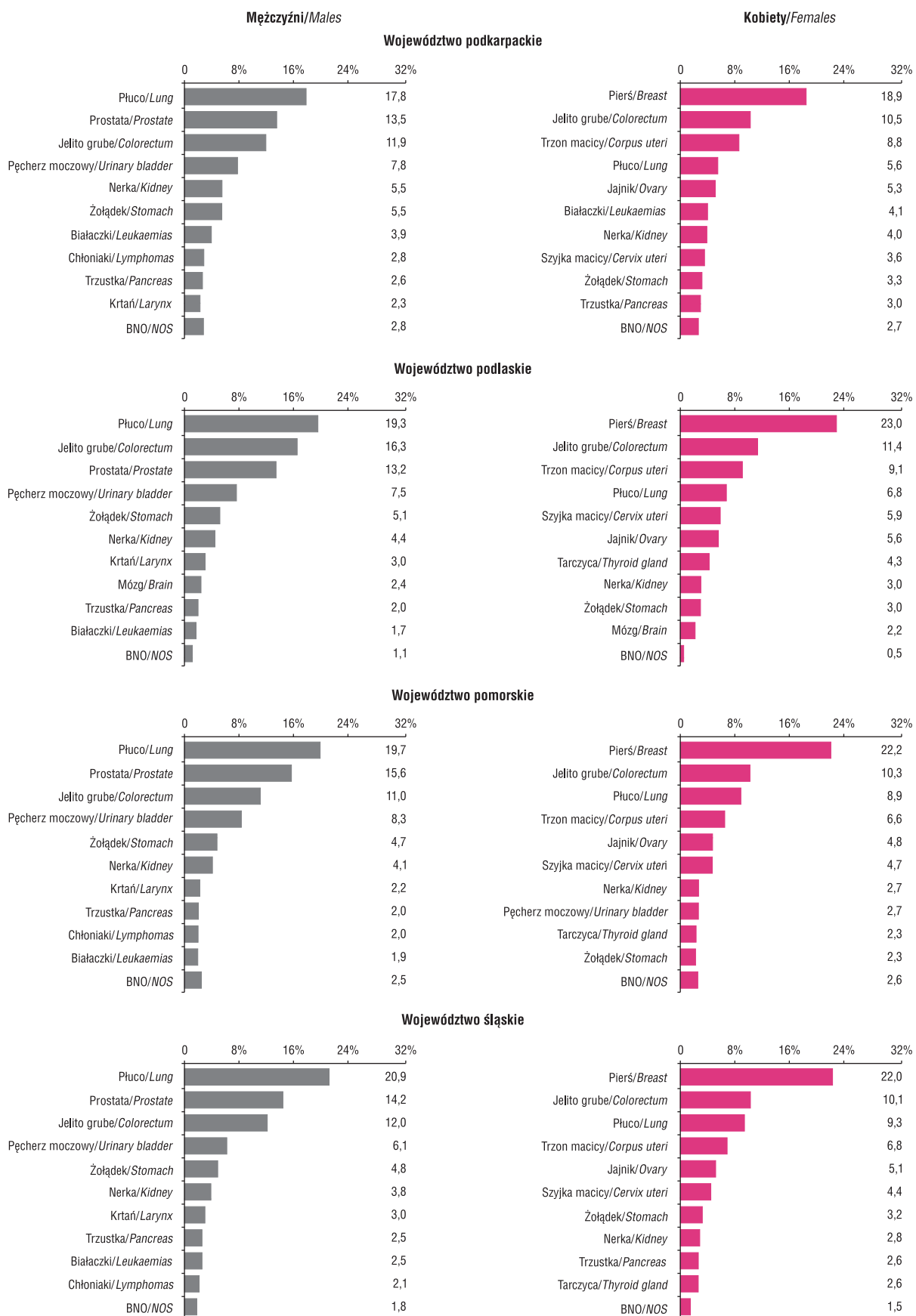
Rysunek 6.7. Struktura zachorowań na nowotwory złośliwe w Polsce w 2010 roku według województw
Figure 6.7. The structure of cancer incidence in Poland in 2010 by voivodeships

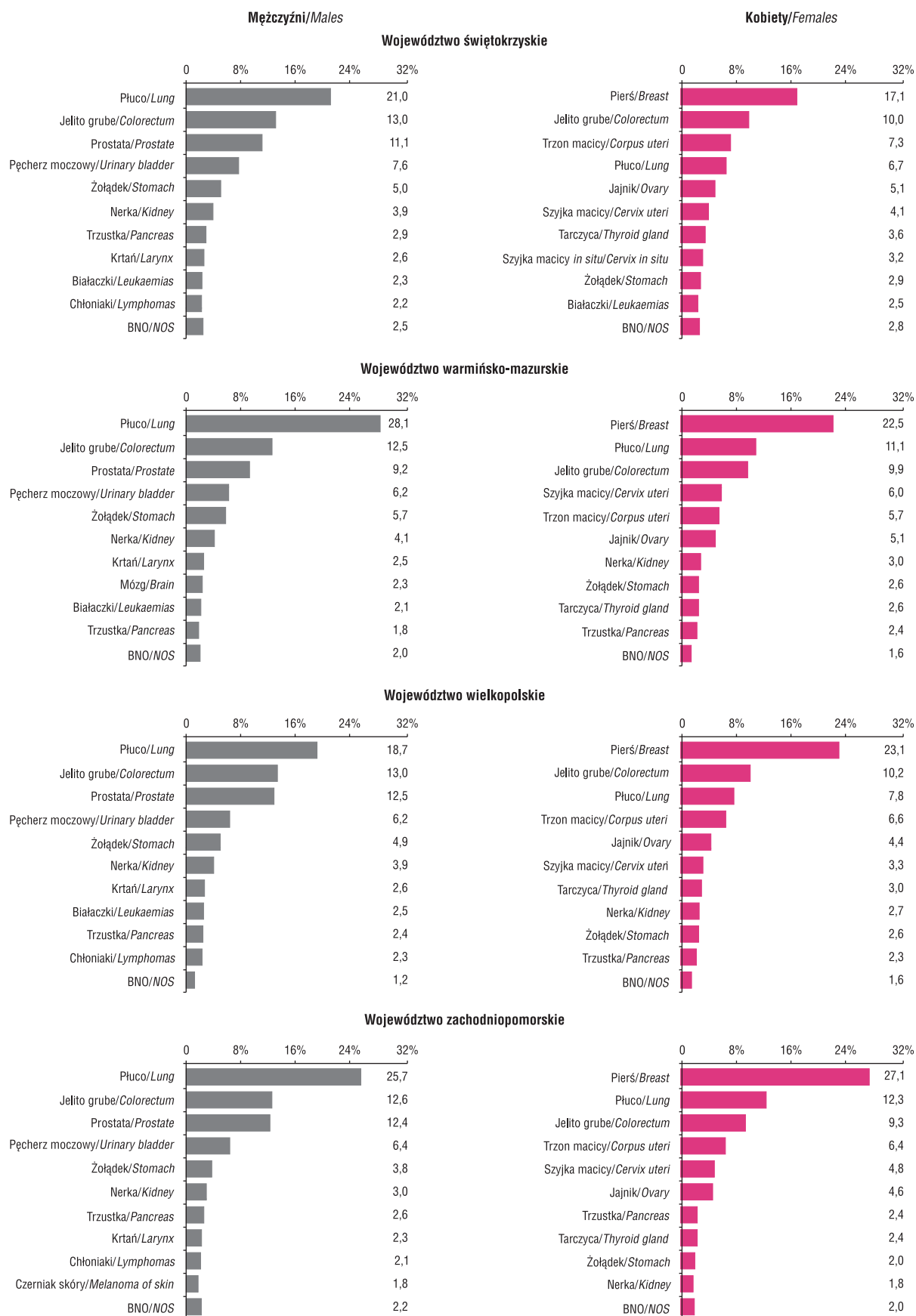
Rysunek 6.7. (cd.) Struktura zachorowań na nowotwory złośliwe w Polsce w 2010 roku według województw
Figure 6.7. (cont.) The structure of cancer incidence in Poland in 2010 by voivodeships

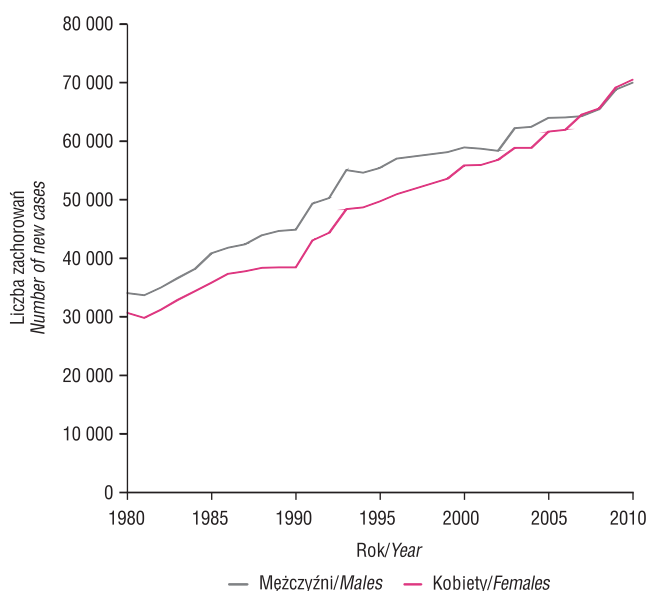
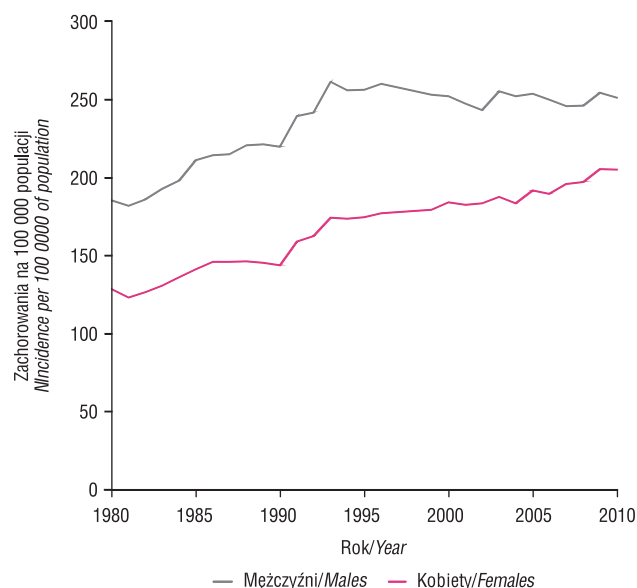

Rysunek 6.7. (cd.) Struktura zachorowań na nowotwory złośliwe w Polsce w 2010 roku według województw
Figure 6.7. (cont.) The structure of cancer incidence in Poland in 2010 by voivodeships

Rysunek 6.7. (cd.) Struktura zachorowań na nowotwory złośliwe w Polsce w 2010 roku według województw
Figure 6.7. (cont.) The structure of cancer incidence in Poland in 2010 by voivodeships

Rysunek 6.8. Liczba zachorowań na nowotwory złośliwe w Polsce w latach 1980–2010**Figure 6.8.** Number of new cancer cases registered in Poland in 1980–2010**Rysunek 6.9.** Standaryzowane współczynniki zachorowań na nowotwory złośliwe w Polsce w latach 1980–2010**Figure 6.9.** Age-standardized incidence rates for all cancers in Poland in 1980–2010**Tabela 6.3.** Zarejestrowane zachorowania na nowotwory złośliwe w Polsce w latach 1965–2010. Liczby bezwzględne, współczynniki surowe i standaryzowane**Table 6.3.** Registered new cancer cases of all cancer sites in Poland in 1965–2010. Absolute numbers, crude and standardized rates

Rok Year	Mężczyźni Males				Kobiety Females			
	Liczby bezwzględne Absolute number	Współczynnik surowy Crude rate Per 100 000	Współczynnik standaryzowany Standardized rate Per 100 000	Wskaźnik zachorowania/ /zgony Incidence/ /mortality ratio	Liczby bezwzględne Absolute number	Współczynnik surowy Crude rate Per 100 000	Współczynnik standaryzowany Standardized rate Per 100 000	Wskaźnik zachorowania/ /zgony Incidence/ /mortality ratio
1965	17023	111,4	121,1	0,9	20621	127,2	114,9	1,1
1970	27191	172,1	176,6	1,2	28899	172,7	146,1	1,4
1975	31041	187,5	181,9	1,1	30423	174,1	138,0	1,3
1980	34155	197,0	185,5	1,0	30804	168,9	128,7	1,2
1985	40979	225,9	211,2	1,1	35959	188,7	141,4	1,2
1990	44984	242,1	220,1	1,1	38486	197,0	143,9	1,3
1995	55427	295,2	270,6	1,2	49759	251,2	181,3	1,5
2000	58985	314,1	252,1	1,2	55885	281,3	184,2	1,6
2001	58761	313,1	247,2	1,2	55946	281,5	182,6	1,5
2002	58387	315,3	243,2	1,2	56827	288,2	183,3	1,5
2003	62267	336,7	255,0	1,2	58877	298,8	187,5	1,5
2004	62442	337,9	252,0	1,2	58858	298,7	183,3	1,7
2005	63984	346,6	253,6	1,3	61688	313,1	191,8	1,6
2006	64092	347,6	249,8	1,2	61927	314,4	189,5	1,6
2007	64288	349,1	245,5	1,2	64595	327,9	195,8	1,6
2008	65477	355,7	245,8	1,3	65586	332,8	197,2	1,6
2009	68854	373,7	254,2	1,3	69179	350,6	205,4	1,7
2010	70024	375,5	251,0	1,4	70540	355,0	205,0	1,7

Tabela 6.4. Zachorowania na najczęstsze nowotwory złośliwe u mężczyzn w Polsce w 2010 roku według częstości występowania
Table 6.4. Registered new cases of the leading cancer sites in males by frequency, Poland 2010

ICD-10	Liczba bezwzględna Absolute number	Odsetek Percentage	Współczynnik surowy Crude rate	Współczynnik standaryzowany Standardized rate	Umiejscowienie Site
			Per 100 000		
C34	14794	21,13	79,3	52,2	Płuco / Lung
C61	9273	13,24	49,7	32,3	Gruczoł krokowy / Prostate
C67	4919	7,02	26,4	17,0	Pęcherz moczowy / Urinary bladder
C18	4819	6,88	25,8	16,6	Okrężnica / Colon
C44	4792	6,84	25,7	16,1	Inne nowotwory złośliwe skóry / Other skin cancers
C16	3399	4,85	18,2	11,9	Żołądek / Stomach
C20	3229	4,61	17,3	11,3	Odbytnica / Rectum
C64	2736	3,91	14,7	10,0	Nerka / Kidney
C32	1924	2,75	10,3	6,9	Krtąń / Larynx
C25	1626	2,32	8,7	5,8	Trzustka / Pancreas
C71	1379	1,97	7,4	5,7	Mózg / Brain
C43	1195	1,71	6,4	4,4	Czerniak skóry / Melanoma of skin
C62	1094	1,56	5,9	5,1	Jądro / Testis
C80	985	1,41	5,3	3,4	Umiejscowienie pierwotne nieznane / Unknown primary site
C15	929	1,33	5,0	3,3	Przełyk / Oesophagus
C91	904	1,29	4,8	4,1	Białaczka limfatyczna / Lymphatic leukemia
C22	829	1,18	4,4	2,9	Wątroba / Liver
C83	825	1,18	4,4	3,1	Chłoniaki nieziarnicze rozlane / Non-Hodgkin diffuse lymphomas
C90	570	0,81	3,1	2,0	Szpiczak mnogi / Multiple myeloma
C19	565	0,81	3,0	2,0	Zgięcie esiczo-odbytnicze / Rectosigmoid junction
C92	544	0,78	2,9	2,2	Białaczka szpikowa / Myeloid leukemia
C79	425	0,61	2,3	1,5	Wtórny nowotwór innych umiejscowień / Secondary tumor of other sites
C78	389	0,56	2,1	1,3	Wtórne umiejscowienie układu oddechowego i trawiennego / Secondary site of respiratory and digestive systems
C73	384	0,55	2,1	1,5	Tarczycza / Thyroid gland
C49	368	0,53	2,0	1,6	Tkanka łączna i inne tkanki miękkie / Connective, subcutaneous and other soft tissues
C04	348	0,50	1,9	1,3	Dno jamy ustnej / Floor of mouth
C81	343	0,49	1,8	1,6	Choroba Hodgkina / Hodgkin disease
C09	341	0,49	1,8	1,2	Migdałek / Tonsil
C00	318	0,45	1,7	1,1	Warga / Lip
D09	292	0,42	1,6	1,0	Rak in situ innych i nieokreślonych umiejscowień / In situ cancer of other and unspecified sites
C85	290	0,41	1,6	1,1	Inne chłoniaki nieziarnicze / Other Non-Hodgkin lymphomas
C02	289	0,41	1,5	1,1	Inne niedokładnie określone części języka / Other and unspecified parts of tongue
C24	270	0,39	1,4	0,9	Inne niedokładnie określone części dróg żółciowych / Other and unspecified parts of bile ducts
C60	232	0,33	1,2	0,8	Prącie / Penis
C76	231	0,33	1,2	0,8	Umiejscowienie niedokładnie określone / Other ill-defined sites
C10	228	0,33	1,2	0,8	Część ustna gardła / Oropharynx
C13	221	0,32	1,2	0,8	Część krtaniowa gardła / Hypopharynx
C23	180	0,26	1,0	0,6	Pęcherzyk żółciowy / Gallbladder
C45	175	0,25	0,9	0,6	Międzybłoniak / Mesothelioma
C14	165	0,24	0,9	0,6	Inne bliżej nieokreślone nowotwory w obrębie wargi, jamy ustnej i gardła / Other and unspecified parts of mouth and pharynx
C82	162	0,23	0,9	0,6	Chłoniak nieziarniczy guzkowy / Non-Hodgkin lymphoma nodular
C01	150	0,21	0,8	0,6	Nasada języka / Base of tongue
C65	148	0,21	0,8	0,5	Miedniczka nerkowa / Renal pelvis

Tabela 6.5. Zachorowania na najczęstsze nowotwory złośliwe u kobiet według częstości występowania w Polsce w 2010 roku. Liczby bezwzględne, wskaźniki struktury, współczynniki surowe i standaryzowane
Table 6.5. The leading sites of new registered cancer in females by frequency – Poland 2010. Absolute numbers, percentage, crude and standardized rates

ICD-10	Liczba bezwzględna Absolute number	Odsetek Percentage	Współczynnik surowy Crude rate	Współczynnik standaryzowany Standardized rate	Umiejscowienie Site
			Per 100 000		
C50	15784	22,4	79,4	49,6	Sutek / Breast
C34	6038	8,6	30,4	16,9	Płuco / Lung
C44	5261	7,5	26,5	12,4	Inne nowotwory złośliwe skóry / Other skin cancers
C54	5125	7,3	25,8	14,8	Trzon macicy / Corpus uteri
C18	4301	6,1	21,6	10,8	Okrężnica / Colon
C56	3587	5,1	18,1	11,3	Jajnik / Ovary
C53	3078	4,4	15,5	10,3	Szyjka macicy / Cervix uteri
C20	2267	3,2	11,4	5,8	Odbytnica / Rectum
C64	1908	2,7	9,6	5,4	Nerka / Kidney
C16	1877	2,7	9,4	4,6	Żołądek / Stomach
C73	1808	2,6	9,1	6,7	Tarczycza / Thyroid gland
C25	1628	2,3	8,2	4,0	Trzustka / Pancreas
C67	1377	2,0	6,9	3,5	Pęcherz moczowy / Urinary bladder
C71	1353	1,9	6,8	4,6	Mózg / Brain
C43	1350	1,9	6,8	4,3	Czerniak skóry / Melanoma of skin
C80	915	1,3	4,6	2,0	Umiejscowienie pierwotne nieznanne / Unknown primary site
C23	795	1,1	4,0	1,9	Pęcherzyk żółciowy / Gallbladder
D06	775	1,1	3,9	3,2	Rak in situ szyjki macicy / Cervical cancer in situ
C83	752	1,1	3,8	2,1	Chłoniaki niezłaznicze rozlane / Non-Hodgkin diffuse lymphomas
D05	723	1,0	3,6	2,4	Rak in situ sutka / Breast cancer in situ
C91	710	1,0	3,6	2,4	Białaczka limfatyczna / Lymphatic leukemia
C90	677	1,0	3,4	1,7	Szpiczak mnogi / Multiple myeloma
C22	587	0,8	3,0	1,4	Wątroba / Liver
C92	516	0,7	2,6	1,6	Białaczka szpikowa / Myeloid leukemia
C51	491	0,7	2,5	1,1	Srom / Vulva
C78	412	0,6	2,1	0,9	Wtórne umiejscowienie układu oddechowego i trawiennego / Secondary site of respiratory and digestive systems
C19	387	0,5	1,9	1,0	Zgięcie esiczo-odbytnicze / Rectosigmoid junction
C81	363	0,5	1,8	1,7	Choroba Hodgkina / Hodgkin disease
C24	328	0,5	1,7	0,7	Inne niedokładnie określone części dróg żółciowych / Other and unspecified parts of bile ducts
C76	327	0,5	1,6	0,8	Umiejscowienie niedokładnie określone / Other ill-defined sites
C49	319	0,5	1,6	1,1	Tkanka łączna i inne tkanki miękkie / Connective, subcutaneous and other soft tissues
C79	302	0,4	1,5	0,8	Wtórny nowotwór innych umiejscowień / Secondary tumor of other sites
C85	301	0,4	1,5	0,9	Inne i nieokreślone postacie chłoniaków niezłazniczych / Non-Hodgkin lymphomas, NOS
C32	277	0,4	1,4	0,8	Krtań / Larynx
C15	243	0,3	1,2	0,6	Przełyk / Oesophagus
C82	181	0,3	0,9	0,5	Chłoniak niezłazniczy guzkowy / Non-Hodgkin lymphoma nodular
C21	160	0,2	0,8	0,4	Odbyt / Anus
C69	145	0,2	0,7	0,5	Oko / Eye
D04	129	0,2	0,6	0,3	Rak in situ skóry / Skin cancer in situ
C09	121	0,2	0,6	0,4	Migdałek / Tonsil
C17	120	0,2	0,6	0,3	Jelito cienkie / Small intestine
C26	120	0,2	0,6	0,2	Inne niedokładnie określone narządy trawienne / Other and unspecified parts of digestive system

Tabela 6.6. Zachorowalność na nowotwory złośliwe według układów narządowych u mężczyzn w Polsce w 2010
Table 6.6. Cancer incidence by main cancer groups, males, Poland 2010

Umiejscowienie	Liczby bezwzględne Absolute number	Współczynnik surowy Crude rate	Współczynnik standaryzowany Standardized rate	% wszystkich nowotworów % of all cancers	% w grupie narządowej % in organ system	M. Ki. Ch. -10 ICD-10	Site
Per 100000							
Nowotwory złośliwe ogółem	70024	375,51	250,96	100	–	C00–D09	All cancers
Nowotwory złośliwe ogółem bez skóry	65232	349,81	234,84	–	–	C00–D09 bez C44	All cancers but skin
Nowotwory wargi, jamy ustnej i gardła	2709	14,53	9,84	3,9	–	C00–C14	Lip, oral cavity and pharynx
Nowotwory narządów trawiennych	16157	86,64	56,46	23,1	100,0	C15–C26	Digestive organs
W tym: Nowotwory jelita grubego	8685	46,57	30,22	12,4	53,8	C18–C21	Colorectal cancers
Nowotwory narządów oddechowych i klatki piersiowej	17042	91,39	60,39	24,3	100,0	C30–C39	Respiratory and intrathoracic organs
W tym: Nowotwory narządów oddechowych	16888	90,56	59,81	24,1	99,1	C30–C34	Respiratory organs
Nowotwory klatki piersiowej	154	0,83	0,58	0,2	0,9	C37–C39	Intrathoracic organs
Nowotwory kości i chrząstki stawowej	166	0,89	0,79	0,2	–	C40–C41	Bone and articular cartilage
Czerniak i inne nowotwory złośliwe skóry	5987	32,11	20,52	8,5	100,0	C43–C44	Melanoma and other skin cancers
W tym: Czerniak	1195	6,41	4,41	1,7	20,0	C43	Melanoma
Nowotwory międzybłonna i tkanek miękkich	679	3,64	2,83	1,0	–	C45–C49	Mesothelial and soft tissue
Nowotwory męskich narządów płciowych	10628	56,99	38,28	15,2	100,0	C60–C63	Male genital organs
W tym: Nowotwory gruczołu krokowego	9273	49,73	32,31	13,2	87,3	C61	Prostate
Nowotwory układu moczowego	7867	42,19	27,76	11,2	–	C64–C68	Urinary tract
Nowotwory oka, mózgu i innych części centralnego systemu nerwowego	1607	8,62	6,66	2,3	–	C69–C72	Eye, brain and other parts of central nervous system
Nowotwory tarczycy i innych gruczołów wydzielania wewnętrznego	457	2,45	1,86	0,7	–	C73–C75	Thyroid and other endocrine glands
Nowotwory niedokładnie określone, wtórne i o nieokreślonym umiejscowieniu	2168	11,63	7,53	3,1	–	C76–C80	Ill-defined, secondary and unspecified sites
Nowotwory tkanki limfatycznej, krwiotwórczej i tkanek pokrewnych	3970	21,29	15,97	5,7	100,0	C81–C96	Stated or presumed to be primary, of lymphoid, haematopoietic and related tissue
W tym: Choroba Hodgkina	343	1,84	1,61	0,5	8,6	C81	Hodgkin Disease
Chłoniaki nieziarnicze	1452	7,79	5,52	2,1	36,6	C82–C85, C96	Non-Hodgkin Diseases
Białaczki	1573	8,44	6,77	2,2	39,6	C91–C95	Leukemias
Nowotwory <i>in situ</i>	477	2,56	1,66	0,7	–	D00–D09	<i>In situ neoplasms</i>

Tabela 6.7. Zachorowalność na nowotwory złośliwe według układów narządowych u kobiet w Polsce w 2010
Table 6.7. Cancer incidence by main cancer groups, females, Poland 2010

Umiejscowienie	Liczby bezwzględne Absolute number	Współczynnik surowy Crude rate	Współczynnik standaryzowany Standardized rate	% wszystkich nowotworów % of all cancers	% w grupie narządowej % in organ system	M. Kl. Ch.-10 ICD-10	Site
Per 100000							
Nowotwory złośliwe ogółem	70540	355,0	205,0	100	–	C00-D09	All cancers
Nowotwory złośliwe ogółem bez skóry	65279	328,5	192,6	92,5	–	C00–D09 bez C44	All cancers but skin
Nowotwory wargi, jamy ustnej i gardła	960	4,8	2,8	1,4	–	C00–C14	Lip, oral cavity and pharynx
Nowotwory narządów trawiennych	12813	64,5	32,0	18,2	100,0	C15–C26	Digestive organs
W tym: Nowotwory jelita grubego	7115	35,8	18,1	10,1	55,5	C18–C21	Colorectal cancers
Nowotwory narządów oddechowych i klatki piersiowej	6516	32,8	18,3	9,2	100,0	C30–C39	Respiratory and intrathoracic organs
W tym: Nowotwory narządów oddechowych	6416	32,3	18,0	9,1	98,5	C30–C34	Respiratory organs
Nowotwory klatki piersiowej	100	0,5	0,3	0,1	1,5	C37–C39	Intrathoracic organs
Nowotwory kości i chrząstki stawowej	128	0,6	0,5	0,2	–	C40–C41	Bone and articular cartilage
Czerniak i inne nowotwory złośliwe skóry	6611	33,3	16,7	9,4	100,0	C43–C44	Melanoma and other skin cancers
W tym: Czerniak	1350	6,8	4,3	1,9	20,4	C43	Melanoma
Nowotwory międzybłonna i tkanek miękkich	555	2,8	1,9	0,8	–	C45–C49	Mesothelial and soft tissue
Nowotwory piersi żeńskiej	15784	79,4	49,6	22,4	–	C50	Breast
Nowotwory żeńskich narządów płciowych	12541	63,1	38,2	17,8	100,0	C51–C58	Female genital organs
W tym: Nowotwory macicy	8203	41,3	25,1	11,6	65,4	C53–C54	Uterus
Nowotwory układu moczowego	3420	17,2	9,3	4,8	–	C64–C68	Urinary tract
Nowotwory oka, mózgu i innych części centralnego systemu nerwowego	1646	8,3	5,5	2,3	–	C69–C72	Eye, brain and other parts of central nervous system
Nowotwory tarczycy i innych gruczołów wydzielania wewnętrznego	1903	9,6	7,1	2,7	–	C73–C75	Thyroid and other endocrine glands
Nowotwory nieokreślone, wtórne i o nieokreślonym umiejscowieniu	2020	10,2	4,6	2,9	–	C76–C80	Ill-defined, secondary and unspecified sites
Nowotwory tkanki limfatycznej, krwiotwórczej i tkanek pokrewnych	3783	19,0	11,8	5,4	100,0	C81–C96	Stated or presumed to be primary, of lymphoid, haematopoietic and related tissue
W tym: Choroba Hodgkina	363	1,8	1,7	0,5	9,6	C81	Hodgkin Disease
Chłoniaki nieziarnicze	1367	6,9	3,9	1,9	36,1	C82–C85, C96	Non-Hodgkin Diseases
Białaczki	1357	6,8	4,4	1,9	35,9	C91–C95	Leukemias
Nowotwory <i>in situ</i>	1860	9,4	6,7	2,6	–	D00–D09	<i>In situ neoplasms</i>

Tabela 6.8. Zachorowania na nowotwory złośliwe według umiejscowienia u mężczyzn, Polska 2010 rok. Liczby bezwzględne, współczynniki surowe i standaryzowane, wskaźnik struktury i kolejność występowania
Table 6.8. Registered new cancer cases by site, males, Poland 2010. Absolute numbers, crude and standardized rates, percentage and sequence number

ICD-10	Umiejscowienie Site	Liczba bezwzględna Absolute number	Współczynnik surowy Crude rate	Współczynnik standaryzowany Standardized rate	Odsetek Percentage	Kolejność występowania Sequence number
C00–D09	Ogółem	70024	375,5	251,0	100	–
C00	Warga	318	1,7	1,1	0,5	29
C01	Nasada języka	150	0,8	0,6	0,2	42
C02	Inne i nieokreślone części języka	289	1,5	1,1	0,4	32
C03	Dziąsło	82	0,4	0,3	0,1	59
C04	Dno jamy ustnej	348	1,9	1,3	0,5	26
C05	Podniebienie	87	0,5	0,3	0,1	57
C06	Inne i nieokreślone części jamy ustnej	86	0,5	0,3	0,1	58
C07	Ślinianka przyuszna	137	0,7	0,5	0,2	46
C08	Inne i nieokreślone duże gruczoły ślinowe	44	0,2	0,2	0,1	70
C09	Migdałek	341	1,8	1,2	0,5	28
C10	Część ustna gardła	228	1,2	0,8	0,3	36
C11	Część nosowa gardła	119	0,6	0,4	0,2	49
C12	Zachyłek gruszkowaty	94	0,5	0,3	0,1	53
C13	Część krtaniowa gardła	221	1,2	0,8	0,3	37
C14	Inne i bliżej nieokreślone umiejscowienia w obrębie wargi, jamy ustnej i gardła	165	0,9	0,6	0,2	40
C15	Przetyk	929	5,0	3,3	1,3	15
C16	Żołądek	3399	18,2	11,9	4,9	6
C17	Jelito cienkie	121	0,6	0,4	0,2	48
C18	Jelito grube	4819	25,8	16,6	6,9	4
C19	Zgięcie esiczo-odbytnicze	565	3,0	2,0	0,8	20
C20	Odbytnica	3229	17,3	11,3	4,6	7
C21	Odbyt i kanał odbytu	72	0,4	0,3	0,1	62
C22	Wątroba i przewody żółciowe wewnątrzwątrobowe	829	4,4	2,9	1,2	17
C23	Pęcherzyk żółciowy	180	1,0	0,6	0,3	38
C24	Inne i nieokreślone części dróg żółciowych	270	1,4	0,9	0,4	33
C25	Trzustka	1626	8,7	5,8	2,3	10
C26	Inne i niedokładnie określone narządy trawienne	118	0,6	0,4	0,2	50
C30	Jama nosowa i ucho środkowe	55	0,3	0,2	0,1	64
C31	Zatoki przynosowe	90	0,5	0,4	0,1	55
C32	Krtań	1924	10,3	6,9	2,7	9
C33	Tchawica	25	0,1	0,1	0,0	78
C34	Oskrzela i płuco	14794	79,3	52,2	21,1	1
C37	Grasica	23	0,1	0,1	0,0	79
C38	Serce, śródpiersie i opłucna	110	0,6	0,4	0,2	51
C39	Inne i niedokładnie określone części układu oddechowego i narządów klatki piersiowej	21	0,1	0,1	0,0	81
C40	Kości i chrząstki stawowe kończyn	90	0,5	0,5	0,1	54
C41	Kości i chrząstki stawowe o innym i nieokreślonym umiejscowieniu	76	0,4	0,3	0,1	61
C43	Czerniak skóry	1195	6,4	4,4	1,7	12
C44	Inne nowotwory złośliwe skóry	4792	25,7	16,1	6,8	5
C45	Międzybłoniak	175	0,9	0,6	0,2	39
C46	Mięsak Kaposiego	13	0,1	0,0	0,0	85
C47	Nerwy obwodowe i autonomiczny układ nerwowy	34	0,2	0,2	0,0	72
C48	Przestrzeń zaotrzewnowa i otrzewna	89	0,5	0,3	0,1	56
C49	Tkanka łączna i inne tkanki miękkie	368	2,0	1,6	0,5	25
C50	Sutek	107	0,6	0,4	0,2	52
C60	Prącie	232	1,2	0,8	0,3	34
C61	Gruczoł krokowy	9273	49,7	32,3	13,2	2
C62	Jądro	1094	5,9	5,1	1,6	13

Tabela 6.8. (cd.) Zachorowania na nowotwory złośliwe według umiejscowienia u mężczyzn, Polska 2010 rok. Liczby bezwzględne, współczynniki surowe i standaryzowane, wskaźnik struktury i kolejność występowania
Table 6.8. (cont.) Registered new cancer cases by site, males, Poland 2010. Absolute numbers, crude and standardized rates, percentage and sequence number

ICD-10	Umiejscowienie Site	Liczba bezwzględna Absolute number	Współczynnik surowy Crude rate	Współczynnik standaryzowany Standardized rate	Odsetek Percentage	Kolejność występowania Sequence number
C63	Inne i nieokreślone męskie narządy płciowe	29	0,2	0,1	0,0	75
C64	Nerka za wyjątkiem miedniczki nerkowej	2736	14,7	10,0	3,9	8
C65	Miedniczka nerkowa	148	0,8	0,5	0,2	43
C66	Moczowód	45	0,2	0,2	0,1	69
C67	Pęcherz moczowy	4919	26,4	17,0	7,0	3
C68	Inne i nieokreślone narządy moczowe	19	0,1	0,1	0,0	83
C69	Oko	128	0,7	0,5	0,2	47
C70	Opony	45	0,2	0,2	0,1	68
C71	Mózg	1379	7,4	5,7	2,0	11
C72	Rdzeń kręgowy, nerwy czaszkowe i inne części centralnego układu nerwowego	55	0,3	0,3	0,1	63
C73	Tarczycza	384	2,1	1,5	0,5	24
C74	Nadnercza	51	0,3	0,2	0,1	65
C75	Inne gruczoły wydzielania wewnętrznego i struktur pokrewnych	22	0,1	0,1	0,0	80
C76	Umiejscowienia inne i niedokładnie określone	231	1,2	0,8	0,3	35
C77	Wtórne i nieokreślone nowotwory węzłów chłonnych	138	0,7	0,5	0,2	45
C78	Wtórne nowotwory złośliwe układu oddechowego i trawiennego	389	2,1	1,3	0,6	23
C79	Wtórny nowotwór złośliwy innych umiejscowień	425	2,3	1,5	0,6	22
C80	Nowotwór złośliwy bez określenia jego umiejscowienia	985	5,3	3,4	1,4	14
C81	Choroba Hodgkina	343	1,8	1,6	0,5	27
C82	Chłoniak nieziarniczy guzkowy (grudkowy)	162	0,9	0,6	0,2	41
C83	Chłoniaki nieziarnicze rozlane	825	4,4	3,1	1,2	18
C84	Obwodowy i skórny chłoniak z komórek T	140	0,8	0,5	0,2	44
C85	Inne i nieokreślone postacie chłoniaków nieziarniczych	290	1,6	1,1	0,4	31
C88	Złośliwe choroby immunoproliferacyjne	32	0,2	0,1	0,0	73
C90	Szpiczak mnogi i nowotwory z komórek plazmatycznych	570	3,1	2,0	0,8	19
C91	Białaczka limfatyczna	904	4,8	4,1	1,3	16
C92	Białaczka szpikowa	544	2,9	2,2	0,8	21
C93	Białaczka monocytowa	29	0,2	0,1	0,0	76
C94	Inne białaczki określonego rodzaju	48	0,3	0,2	0,1	67
C95	Białaczka z komórek nieokreślonego rodzaju	48	0,3	0,2	0,1	66
C96	Inny i nieokreślony nowotwór złośliwy tkanki limfatycznej, krwiotwórczej i tkanek pokrewnych	35	0,2	0,2	0,0	71
C97	Nowotwory złośliwe niezależnych (pierwotnych) mnogich umiejscowień	3	0,0	0,0	0,0	87
D00	Rak <i>in situ</i> jamy ustnej, przełyku i żołądka	16	0,1	0,1	0,0	84
D01	Raki <i>in situ</i> innych i nieokreślonych części narządów trawiennych	12	0,1	0,0	0,0	86
D02	Rak <i>in situ</i> ucha środkowego i układu oddechowego	26	0,1	0,1	0,0	77
D03	Czerniak <i>in situ</i>	30	0,2	0,1	0,0	74
D04	Rak <i>in situ</i> skóry	80	0,4	0,3	0,1	60
D05	Rak <i>in situ</i> sutka	2	0,0	0,0	0,0	88
D07	Rak <i>in situ</i> innych i nieokreślonych narządów płciowych	19	0,1	0,1	0,0	82
D09	Rak <i>in situ</i> innych i nieokreślonych umiejscowień	292	1,6	1,0	0,4	30

Tabela 6.9. Zachorowania na nowotwory złośliwe według umiejscowienia u kobiet, Polska 2010 rok. Liczby bezwzględne, współczynniki surowe i standaryzowane, wskaźnik struktury i kolejność występowania
Table 6.9. Registered new cancer cases by site, females, Poland 2010. Absolute numbers, crude and standardized rates, percentage and sequence number

ICD-10	Umiejscowienie Site	Liczba bezwzględna Absolute number	Współczynnik surowy Crude rate	Współczynnik standaryzowany Standardized rate	Odsetek Percentage	Kolejność występowania Sequence number
C00–D09	Ogółem	70540	355,0	205,0	100,0	
C00	Wargi	92	0,5	0,2	0,1	48
C01	Nasada języka	48	0,2	0,1	0,1	69
C02	Inne i nieokreślone części języka	113	0,6	0,3	0,2	45
C03	Dziąsło	37	0,2	0,1	0,1	76
C04	Dno jamy ustnej	86	0,4	0,3	0,1	53
C05	Podniebienie	55	0,3	0,2	0,1	64
C06	Inne i nieokreślone części jamy ustnej	67	0,3	0,2	0,1	57
C07	Ślinianka przyuszna	116	0,6	0,3	0,2	43
C08	Inne i nieokreślone duże gruczoły ślinowe	39	0,2	0,1	0,1	75
C09	Migdałek	121	0,6	0,4	0,2	40
C10	Część ustna gardła	60	0,3	0,2	0,1	62
C11	Część nosowa gardła	50	0,3	0,2	0,1	67
C12	Zachyłek gruszkowaty	7	0,0	0,0	0,0	89
C13	Część krtaniowa gardła	41	0,2	0,1	0,1	73
C14	Inne i bliżej nieokreślone umiejscowienia w obrębie wargi, jamy ustnej i gardła	28	0,1	0,1	0,0	81
C15	Przetyk	243	1,2	0,6	0,3	35
C16	Żołądek	1877	9,4	4,6	2,7	10
C17	Jelito cienkie	120	0,6	0,3	0,2	41
C18	Jelito grube	4301	21,6	10,8	6,1	5
C19	Zgięcie esiczo-odbytnicze	387	1,9	1,0	0,5	27
C20	Odbytnica	2267	11,4	5,8	3,2	8
C21	Odbyt i kanał odbytu	160	0,8	0,4	0,2	37
C22	Wątroba i przewody żółciowe wewnątrzwątrobowe	587	3,0	1,4	0,8	23
C23	Pęcherzyk żółciowy	795	4,0	1,9	1,1	17
C24	Inne i nieokreślone części dróg żółciowych	328	1,7	0,7	0,5	29
C25	Trzustka	1628	8,2	4,0	2,3	12
C26	Inne i niedokładnie określone narządy trawienne	120	0,6	0,2	0,2	42
C30	Jama nosowa i ucho środkowe	35	0,2	0,1	0,0	77
C31	Zatoki przynosowe	52	0,3	0,1	0,1	66
C32	Krtań	277	1,4	0,8	0,4	34
C33	Tchawica	14	0,1	0,0	0,0	85
C34	Oskrzela i płuco	6038	30,4	16,9	8,6	2
C37	Grasica	28	0,1	0,1	0,0	80
C38	Serce, śródpiersie i opłucna	65	0,3	0,2	0,1	59
C39	Inne i niedokładnie określone części układu oddechowego i narządów klatki piersiowej	7	0,0	0,0	0,0	88
C40	Kości i chrząstki stawowe kończyn	76	0,4	0,3	0,1	55
C41	Kości i chrząstki stawowe o innym i nieokreślonym umiejscowieniu	52	0,3	0,2	0,1	65
C43	Czerniak skóry	1350	6,8	4,3	1,9	15
C44	Inne nowotwory złośliwe skóry	5261	26,5	12,4	7,5	3
C45	Międzybłoniak	91	0,5	0,3	0,1	49
C46	Mięsak Kaposiego	9	0,0	0,0	0,0	87
C47	Nerwy obwodowe i autonomiczny układ nerwowy	40	0,2	0,2	0,1	74
C48	Przestrzeń zaotrzewnowa i otrzewna	96	0,5	0,3	0,1	47
C49	Tkanka łączna i inne tkanki miękkie	319	1,6	1,1	0,5	31
C50	Sutek	15784	79,4	49,6	22,4	1
C51	Srom	491	2,5	1,1	0,7	25
C52	Pochwa	83	0,4	0,2	0,1	54
C53	Szyjka macicy	3078	15,5	10,3	4,4	7

Tabela 6.9. (cd.) Zachorowania na nowotwory złośliwe według umiejscowienia u kobiet, Polska 2010 rok. Liczby bezwzględne, współczynniki surowe i standaryzowane, wskaźnik struktury i kolejność występowania
Table 6.9. (cont.) Registered new cancer cases by site, females, Poland 2010. Absolute numbers, crude and standardized rates, percentage and sequence number

ICD-10	Umiejscowienie Site	Liczba bezwzględna Absolute number	Współczynnik surowy Crude rate	Współczynnik standaryzowany Standardized rate	Odsetek Percentage	Kolejność występowania Sequence number
C54	Trzon macicy	5125	25,8	14,8	7,3	4
C55	Nieokreślone części macicy	60	0,3	0,1	0,1	63
C56	Jajnik	3587	18,1	11,3	5,1	6
C57	Inne i nieokreślone żeńskie narządy płciowe	114	0,6	0,3	0,2	44
C58	Łożysko	3	0,0	0,0	0,0	92
C64	Nerka z wyjątkiem miedniczki nerkowej	1908	9,6	5,4	2,7	9
C65	Miedniczka nerkowa	90	0,5	0,2	0,1	50
C66	Moczowód	33	0,2	0,1	0,0	78
C67	Pęcherz moczowy	1377	6,9	3,5	2,0	13
C68	Inne i nieokreślone narządy moczowe	12	0,1	0,0	0,0	86
C69	Oko	145	0,7	0,5	0,2	38
C70	Opony	104	0,5	0,3	0,1	46
C71	Mózg	1353	6,8	4,6	1,9	14
C72	Rdzeń kręgowy, nerwy czaszkowe i inne części centralnego układu nerwowego	44	0,2	0,2	0,1	72
C73	Tarczycza	1808	9,1	6,7	2,6	11
C74	Nadnercza	66	0,3	0,2	0,1	58
C75	Inne gruczoły wydzielania wewnętrznego i struktur pokrewnych	29	0,1	0,1	0,0	79
C76	Umiejscowienia inne i niedokładnie określone	327	1,6	0,8	0,5	30
C77	Wtórne i nieokreślone nowotwory węzłów chłonnych	64	0,3	0,2	0,1	61
C78	Wtórne nowotwory złośliwe układu oddechowego i trawiennego	412	2,1	0,9	0,6	26
C79	Wtórny nowotwór złośliwy innych umiejscowień	302	1,5	0,8	0,4	32
C80	Nowotwór złośliwy bez określenia jego umiejscowienia	915	4,6	2,0	1,3	16
C81	Choroba Hodgkina	363	1,8	1,7	0,5	28
C82	Chłoniak nieziarniczy guzkowy (grudkowy)	181	0,9	0,5	0,3	36
C83	Chłoniaki nieziarnicze rozlane	752	3,8	2,1	1,1	19
C84	Obwodowy i skórny chłoniak z komórek T	86	0,4	0,3	0,1	52
C85	Inne i nieokreślone postacie chłoniaków nieziarniczych	301	1,5	0,9	0,4	33
C88	Złośliwe choroby immunoproliferacyjne	19	0,1	0,0	0,0	83
C90	Szpiczak mnogi i nowotwory z komórek plazmatycznych	677	3,4	1,7	1,0	22
C91	Białaczka limfatyczna	710	3,6	2,4	1,0	21
C92	Białaczka szpikowa	516	2,6	1,6	0,7	24
C93	Białaczka monocytowa	22	0,1	0,1	0,0	82
C94	Inne białaczki określonego rodzaju	45	0,2	0,1	0,1	71
C95	Białaczka z komórek nieokreślonego rodzaju	64	0,3	0,2	0,1	60
C96	Inny i nieokreślony nowotwór złośliwy tkanki limfatycznej, krwiotwórczej i tkanek pokrewnych	47	0,2	0,2	0,1	70
C97	Nowotwory złośliwe niezależnych (pierwotnych) mnogich umiejscowień	0	0,0	0,0	0,0	93
D00	Rak <i>in situ</i> jamy ustnej, przełyku i żołądka	6	0,0	0,0	0,0	90
D01	Raki <i>in situ</i> innych i nieokreślonych części narządów trawiennych	15	0,1	0,0	0,0	84
D02	Rak <i>in situ</i> ucha środkowego i układu oddechowego	5	0,0	0,0	0,0	91
D03	<i>Czerniak in situ</i>	70	0,4	0,3	0,1	56
D04	Rak <i>in situ</i> skóry	129	0,6	0,3	0,2	39
D05	Rak <i>in situ</i> sutka	723	3,6	2,4	1,0	20
D06	Rak <i>in situ</i> błony śluzowej szyjki macicy	775	3,9	3,2	1,1	18
D07	Rak <i>in situ</i> innych i nieokreślonych narządów płciowych	50	0,3	0,2	0,1	68
D09	Rak <i>in situ</i> innych i nieokreślonych umiejscowień	87	0,4	0,2	0,1	51

Tabela 6.10. Liczby zachorowań na nowotwory złośliwe u mężczyzn według umiejscowienia i 5-letnich grup wieku w Polsce w 2010 roku**Table 6.10.** Registered new cancer cases by site and five-year age groups, males, Poland 210

ICD-10	Ogółem Total	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85+
C00-D09	70024	169	107	90	197	355	550	667	790	1095	2144	5267	9174	11697	9414	10714	9403	5527	2664
C00	318	0	0	0	0	0	1	0	2	3	2	17	36	40	42	57	59	37	22
C01	150	0	0	0	0	0	0	1	2	7	7	18	35	32	22	14	9	3	0
C02	289	0	0	0	0	0	4	4	6	13	16	47	66	67	30	15	13	4	4
C03	82	0	0	1	0	0	0	0	1	3	10	8	16	22	7	5	7	1	1
C04	348	0	0	0	0	1	0	0	5	9	23	75	102	68	40	10	7	8	0
C05	87	0	0	0	0	0	0	1	0	1	5	14	21	17	8	10	5	5	0
C06	86	1	0	0	0	0	0	0	1	1	8	11	26	19	6	10	2	0	1
C07	137	0	0	0	1	2	0	6	2	2	7	3	23	23	11	17	19	14	7
C08	44	0	0	0	1	0	1	0	0	1	4	6	6	6	7	5	1	5	1
C09	341	0	0	0	0	0	1	0	5	3	31	54	90	78	28	27	19	4	1
C10	228	0	0	0	0	0	0	0	1	8	16	43	46	61	20	18	10	3	2
C11	119	0	0	0	0	2	1	1	6	5	9	25	24	22	7	8	5	3	1
C12	94	0	0	0	0	0	0	0	0	1	9	15	21	25	12	6	2	3	0
C13	221	0	0	0	0	0	0	0	2	2	13	43	41	51	35	22	8	3	1
C14	165	1	0	0	0	0	0	0	3	2	10	27	32	36	18	20	12	4	0
C15	929	0	0	0	0	0	1	1	7	7	44	104	188	211	122	101	84	34	25
C16	3399	0	0	0	0	3	10	16	25	61	121	284	438	520	441	542	482	316	140
C17	121	0	0	0	0	0	0	3	0	4	5	8	21	18	13	21	18	9	1
C18	4819	0	0	0	0	1	9	20	42	66	116	251	521	767	672	826	811	496	221
C19	565	0	0	0	0	0	0	4	5	11	24	42	65	105	69	81	90	53	16
C20	3229	0	0	0	0	2	7	12	14	49	92	257	427	580	457	503	480	238	111
C21	72	0	0	0	0	0	0	0	1	3	4	7	15	7	11	11	4	6	3
C22	829	1	0	0	0	3	5	4	8	16	24	55	132	135	116	113	110	65	42
C23	180	0	0	0	0	0	1	1	0	2	2	6	16	37	18	34	37	16	10
C24	270	0	0	0	0	0	0	1	1	3	4	25	41	32	33	46	38	26	20
C25	1626	0	0	0	0	0	1	5	15	34	65	159	275	283	225	216	173	120	55
C26	118	0	0	0	0	0	0	0	1	2	4	12	23	17	6	20	18	14	1
C30	55	0	0	0	1	0	0	0	2	3	0	6	7	8	8	9	5	3	3
C31	90	0	1	0	0	1	2	1	3	4	3	6	17	13	17	11	3	3	5
C32	1924	0	0	0	0	0	0	4	4	21	92	252	414	433	257	208	156	62	21
C33	25	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	5	2	4	6	4	3	0	0
C34	14794	0	0	0	0	4	9	14	33	113	372	1234	2304	2878	2184	2441	1906	940	362
C37	23	0	0	0	1	0	0	3	2	4	1	2	5	1	1	3	0	0	0
C38	110	3	1	0	0	3	1	2	1	0	3	10	7	13	17	19	13	15	2
C39	21	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2	2	3	0	5	3	2	3
C40	90	0	2	9	19	10	3	4	2	6	3	7	7	3	6	4	3	2	0
C41	76	2	0	3	1	5	6	3	3	3	2	10	15	4	3	3	8	5	0
C43	1195	0	0	0	3	10	25	44	62	64	73	108	141	158	111	146	129	77	44
C44	4792	0	0	0	0	5	12	28	49	78	124	240	465	599	540	743	868	650	391
C45	175	0	0	0	0	0	1	1	0	1	10	14	23	41	24	28	24	4	4
C46	13	0	0	0	0	0	0	0	1	2	0	1	2	0	1	1	2	3	0
C47	34	12	1	2	1	1	1	3	2	1	1	2	0	2	1	2	0	2	0
C48	89	3	1	0	1	0	1	1	2	1	3	10	14	16	6	10	9	10	1
C49	368	10	6	8	10	7	19	21	12	17	24	32	39	38	27	35	36	16	11
C50	107	0	0	0	0	0	1	2	1	4	6	12	13	13	15	14	13	7	6
C60	232	0	0	0	0	1	0	1	6	3	10	29	31	48	19	27	27	16	14

Tabela 6.10. (cd.) Liczby zachorowań na nowotwory złośliwe u mężczyzn według umiejscowienia i 5-letnich grup wieku w Polsce w 2010 roku

Table 6.10. (cont.) Registered new cancer cases by site and five-year age groups, males, Poland 2010

ICD-10	Ogółem Total	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85+
C61	9273	0	0	0	0	0	0	0	1	7	44	268	781	1567	1668	1904	1645	910	478
C62	1094	7	1	2	42	138	241	232	172	87	54	46	29	20	10	4	6	1	2
C63	29	0	0	1	0	0	2	0	2	0	2	2	4	1	4	6	2	3	0
C64	2736	13	4	1	3	1	7	13	32	64	149	297	431	517	361	372	269	149	53
C65	148	0	0	0	0	0	0	0	3	2	2	13	23	31	19	26	19	9	1
C66	45	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	7	4	6	9	5	11	2	0
C67	4919	3	1	0	2	3	9	10	26	47	94	308	550	747	694	841	784	527	273
C68	19	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	3	3	6	1	2
C69	128	5	1	0	2	3	0	4	4	5	11	8	16	21	18	13	11	4	2
C70	45	0	0	0	0	0	1	1	2	0	1	6	2	5	6	7	10	2	2
C71	1379	25	18	13	34	33	34	46	50	62	89	137	205	176	143	142	88	58	26
C72	55	3	2	1	2	0	7	0	1	1	5	2	5	8	2	5	5	5	1
C73	384	0	2	1	4	10	19	18	28	28	29	43	52	56	36	24	19	13	2
C74	51	4	1	0	0	0	0	2	1	2	4	6	6	8	7	3	6	1	0
C75	22	0	0	1	1	0	0	1	1	2	1	3	1	5	2	2	1	1	0
C76	231	1	0	1	0	2	1	2	2	4	7	23	26	38	26	35	28	23	12
C77	138	0	0	0	1	0	1	0	4	1	12	10	27	30	15	20	9	6	2
C78	389	0	0	0	0	0	1	3	1	3	11	22	46	60	46	67	52	53	24
C79	425	0	0	0	0	1	2	1	4	4	14	39	66	93	52	65	46	33	5
C80	985	0	1	1	0	1	1	4	9	7	26	88	117	138	127	132	141	122	70
C81	343	3	6	5	18	47	42	44	19	28	26	32	21	17	11	12	7	1	4
C82	162	0	1	1	0	1	2	5	8	11	14	15	22	26	20	18	10	4	4
C83	825	0	12	8	4	10	18	18	28	28	37	68	108	108	92	109	102	56	19
C84	140	0	0	1	2	1	5	6	5	5	9	12	30	23	10	12	12	6	1
C85	290	0	2	1	3	4	7	5	4	6	12	31	35	39	32	39	38	21	11
C88	32	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	6	2	2	7	6	7	1
C90	570	0	0	0	0	0	1	1	4	8	18	46	81	105	65	89	93	41	18
C91	904	56	33	20	23	25	9	15	10	14	29	56	105	127	88	114	91	64	25
C92	544	11	7	9	14	12	14	15	18	12	22	36	52	66	54	67	60	45	30
C93	29	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	2	6	6	3	5	3	0
C94	48	0	0	0	0	1	0	3	1	2	5	3	4	6	4	11	6	1	1
C95	48	0	0	0	3	0	1	0	2	1	0	1	1	1	6	7	6	5	14
C96	35	4	3	0	0	0	0	0	1	1	0	3	2	3	6	3	5	3	1
C97	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	1	0
D00	16	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	3	1	5	0	1	2	1	1
D01	12	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	3	3	1	2	0	0	0
D02	26	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	3	3	4	3	6	3	2	1
D03	30	0	0	0	0	0	1	1	2	2	0	4	2	6	2	5	3	1	1
D04	80	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2	2	4	6	8	16	24	9	7
D05	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0
D07	19	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	1	0	3	4	4	3	1	0
D09	292	0	0	0	0	1	1	3	2	3	7	19	44	59	33	42	37	24	17

Tabela 6.11. Liczby zachorowań na nowotwory złośliwe u kobiet według umiejscowienia i 5-letnich grup wieku w Polsce w 2010 roku**Tabela 6.11.** Registered new cancer cases by site and five-year age groups, females, Poland 2010

ICD-10	Ogółem Total	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85+
C00-D09	70540	125	85	79	151	312	611	1098	1553	2228	3771	7195	9728	10579	7650	8134	7801	5734	3706
C00	92	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	4	8	6	15	24	16	17
C01	48	0	0	0	0	0	1	0	0	3	2	5	13	9	4	3	1	1	6
C02	113	0	0	0	0	1	0	3	0	5	4	13	16	15	20	9	11	9	7
C03	37	0	0	0	1	0	0	1	1	3	1	6	2	4	2	2	6	5	3
C04	86	0	0	0	0	0	0	1	0	2	3	8	23	22	10	8	1	4	4
C05	55	0	0	0	0	0	0	2	1	2	4	9	14	12	5	3	2	1	0
C06	67	0	0	0	1	0	0	0	1	3	3	5	8	12	2	12	9	5	6
C07	116	0	0	1	1	1	2	3	3	1	12	8	12	11	9	10	16	11	15
C08	39	0	0	0	0	0	0	0	3	2	0	4	7	3	3	5	6	3	3
C09	121	0	0	0	0	0	0	1	6	5	8	16	22	30	9	6	9	4	5
C10	60	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	9	15	8	11	5	3	2	3
C11	50	0	0	0	0	1	0	2	5	4	6	4	7	10	4	4	1	2	0
C12	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	1	1	0	0	0	0	2
C13	41	0	0	0	0	0	0	0	2	1	2	4	13	6	7	3	1	1	1
C14	28	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	4	7	6	5	1	2	2	0
C15	243	0	0	0	0	0	0	3	3	1	4	24	36	39	24	36	27	26	20
C16	1877	0	0	0	1	3	8	13	29	31	79	127	193	191	183	265	311	261	182
C17	120	0	0	0	0	0	0	2	2	1	11	8	11	20	18	14	17	12	4
C18	4301	0	0	1	4	8	8	21	35	61	124	288	448	574	513	676	668	501	371
C19	387	0	0	0	0	1	0	5	4	4	12	25	44	50	44	63	66	40	29
C20	2267	0	0	0	1	0	4	8	17	33	64	142	248	355	291	356	347	257	144
C21	160	0	0	0	0	0	0	2	0	0	6	22	31	18	21	14	20	15	11
C22	587	1	0	0	0	3	3	5	4	4	13	28	54	82	63	84	89	91	63
C23	795	0	0	0	0	1	0	1	3	4	15	53	79	108	86	136	123	109	77
C24	328	0	0	0	0	1	1	0	1	3	7	14	27	32	33	65	46	63	35
C25	1628	0	0	1	0	3	2	2	10	15	50	95	182	214	195	249	253	204	153
C26	120	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	4	9	15	8	19	17	28	18
C30	35	0	0	0	0	0	2	0	0	1	2	4	3	6	4	2	3	6	2
C31	52	0	0	0	0	0	0	0	2	5	2	4	8	8	4	4	7	6	2
C32	277	0	0	0	0	0	0	0	3	0	13	37	57	74	36	30	14	7	6
C33	14	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2	2	2	3	1	1	0	1
C34	6038	1	0	1	0	0	4	11	21	53	180	596	1076	1213	847	801	607	413	214
C37	28	0	0	0	0	0	3	0	0	3	0	3	5	7	2	3	1	0	1
C38	65	0	0	0	0	1	0	1	1	0	4	4	4	12	8	7	8	7	8
C39	7	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	1	3	0	1	0
C40	76	0	4	4	10	2	4	6	2	3	6	4	8	3	2	4	9	5	0
C41	52	0	0	2	3	2	0	1	1	2	4	1	9	3	4	10	4	3	3
C43	1350	0	1	0	4	29	49	69	70	66	85	143	162	129	124	137	134	82	66
C44	5261	0	0	0	3	7	26	35	58	80	144	283	415	571	512	803	902	799	623
C45	91	0	0	0	0	0	0	1	1	5	5	7	6	18	15	13	14	6	0
C46	9	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	2	1	1	3	0
C47	40	6	4	0	0	2	4	0	1	0	4	1	2	4	3	3	2	1	3
C48	96	2	1	2	0	2	1	1	2	2	1	7	11	12	12	11	9	12	8
C49	319	4	2	5	3	5	10	15	17	10	22	29	37	45	28	31	28	19	9
C50	15784	0	0	0	0	16	59	251	458	781	1301	2294	2616	2658	1713	1280	1158	771	428
C51	491	0	0	0	0	0	0	2	5	6	16	30	44	53	46	76	81	80	52
C52	83	0	0	0	0	0	0	0	3	0	5	11	8	10	8	7	16	11	4
C53	3078	0	0	0	0	3	31	95	175	225	325	483	548	411	225	228	170	99	60

Tabela 6.11. (cd.) Liczby zachorowań na nowotwory złośliwe u kobiet według umiejscowienia i 5-letnich grup wieku w Polsce w 2010 roku

Tabela 6.11. (cont.) Registered new cancer cases by site and five-year age groups, females, Poland 2010

ICD-10	Ogółem Total	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85+
C54	5125	0	0	0	0	1	5	17	35	99	220	583	960	989	658	650	536	268	104
C55	60	0	0	0	0	0	0	1	0	0	3	8	6	8	4	6	9	7	8
C56	3587	3	1	2	11	22	32	46	88	179	293	495	563	542	383	362	307	171	87
C57	114	0	0	0	0	0	0	0	3	1	4	5	18	13	16	7	15	21	11
C58	3	0	0	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C64	1908	12	5	2	5	0	3	14	20	43	63	159	240	322	249	272	263	167	69
C65	90	0	0	0	1	0	0	0	0	2	2	5	14	13	11	16	14	8	4
C66	33	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	4	8	2	6	7	2	1
C67	1377	0	0	0	0	2	6	1	9	14	36	106	162	251	137	196	178	154	125
C68	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	1	0	2	1	2	0	3
C69	145	7	3	2	0	1	2	1	4	8	7	12	23	12	12	18	14	8	11
C70	104	0	0	0	0	1	0	1	5	2	3	10	11	11	11	18	11	8	12
C71	1353	24	25	11	16	24	31	49	38	53	75	94	139	171	143	125	149	119	67
C72	44	1	0	1	0	2	2	1	2	3	2	6	2	6	3	7	2	3	1
C73	1808	0	1	12	14	45	113	154	134	148	163	225	223	212	135	96	74	38	21
C74	66	5	1	0	0	1	0	1	1	3	2	7	8	9	4	8	5	9	2
C75	29	1	1	0	1	0	3	1	2	1	2	4	3	0	3	3	3	1	0
C76	327	3	1	1	1	0	0	1	2	5	16	22	21	37	18	29	55	57	58
C77	64	0	0	0	0	0	1	1	2	1	1	5	7	9	5	9	13	8	2
C78	412	0	0	0	0	0	1	1	1	4	11	21	35	54	40	49	75	70	50
C79	302	1	0	1	0	0	0	2	3	4	6	21	37	50	36	42	56	27	16
C80	915	1	0	0	0	0	2	2	6	8	13	51	66	92	75	114	170	175	140
C81	363	0	3	7	37	51	54	59	36	14	12	19	16	20	11	5	13	5	1
C82	181	0	0	0	0	2	2	5	4	7	11	25	34	22	11	21	18	11	8
C83	752	0	1	0	4	16	12	10	18	19	21	51	68	85	96	123	117	69	42
C84	86	1	0	1	2	1	1	2	3	3	5	7	11	13	7	11	10	7	1
C85	301	0	4	2	2	8	5	6	3	11	7	25	30	36	28	35	43	35	21
C88	19	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	2	3	6	1	4	1
C90	677	0	0	0	1	0	1	0	1	7	18	45	76	95	89	107	126	70	41
C91	710	37	22	10	12	10	4	1	7	9	13	28	73	82	68	87	100	86	61
C92	516	5	3	8	7	6	4	12	23	15	29	37	44	55	44	70	68	56	30
C93	22	2	0	0	1	0	0	0	0	0	2	1	2	2	2	4	3	1	2
C94	45	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	3	8	5	7	6	8	5
C95	64	4	2	0	2	0	1	2	0	0	1	5	0	3	5	8	9	10	12
C96	47	3	0	2	0	1	0	0	1	0	3	2	2	4	9	4	10	5	1
C97	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D00	6	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	2	0	0	0	1	1	0
D01	15	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2	0	1	2	1	5	2	1	0
D02	5	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	1	1	0	0	0	0
D03	70	0	0	0	1	2	6	5	2	6	6	6	7	5	8	10	5	0	1
D04	129	0	0	0	0	0	0	0	1	2	1	4	7	18	19	20	22	24	11
D05	723	0	0	0	0	1	2	8	18	28	54	140	164	160	87	28	25	8	0
D06	775	0	0	0	1	22	93	122	124	93	99	73	81	39	12	9	5	1	1
D07	50	0	0	0	0	0	1	1	1	1	5	8	5	10	4	6	5	1	2
D09	87	0	0	0	0	0	0	4	0	1	2	4	10	13	18	16	9	6	4

Tabela 6.12. Liczby zachorowań na nowotwory złośliwe u mężczyzn według umiejscowienia i województw w Polsce w 2010 roku**Table 6.12.** Registered new cancer cases by site and voivodeships, males, Poland 2010

ICD-10	Polska	Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodnio-pomorskie
C00–D09	70024	5740	3945	4122	1732	4828	5493	8420	1936	3904	1836	4790	8563	2760	2513	6722	2720
C00	318	14	15	33	11	23	20	41	15	28	13	17	24	21	11	30	2
C01	150	6	7	13	3	19	1	17	6	10	5	8	16	1	6	16	16
C02	289	25	12	11	7	12	36	42	8	15	12	19	52	4	5	19	10
C03	82	7	2	1	1	7	5	21	2	5	6	0	11	5	2	4	3
C04	348	19	17	13	8	31	17	38	11	19	12	27	57	14	10	38	17
C05	87	9	3	5	0	7	10	6	4	6	5	5	11	2	2	5	7
C06	86	14	2	3	3	1	9	13	2	6	2	2	14	2	2	7	4
C07	137	8	9	6	3	10	12	23	0	1	8	7	15	3	4	20	8
C08	44	3	5	2	0	6	2	6	0	3	2	3	5	2	1	4	0
C09	341	40	14	11	11	33	9	37	8	8	12	33	35	7	19	33	31
C10	228	8	13	36	0	7	26	43	17	11	1	4	28	13	8	11	2
C11	119	15	5	5	1	14	9	8	2	9	3	1	17	8	3	10	9
C12	94	14	4	5	0	4	6	7	1	7	13	4	5	1	10	12	1
C13	221	11	14	14	5	5	11	33	10	13	2	14	33	11	7	18	20
C14	165	15	5	5	9	8	25	31	0	12	7	4	14	4	3	14	9
C15	929	87	42	44	25	61	86	85	26	43	23	65	128	41	41	94	38
C16	3399	268	183	153	95	270	311	346	113	214	94	227	412	139	144	327	103
C17	121	11	3	10	2	10	12	12	6	11	3	6	12	5	5	9	4
C18	4819	423	279	241	129	340	369	535	126	250	136	302	605	201	179	507	197
C19	565	27	36	28	15	42	44	106	17	28	17	33	49	14	27	50	32
C20	3229	265	173	203	90	238	249	399	119	187	89	193	355	140	104	315	110
C21	72	7	3	3	0	7	7	7	3	1	1	1	16	4	3	4	5
C22	829	84	38	39	28	53	67	82	11	39	18	62	106	37	44	85	36
C23	180	18	6	3	5	8	17	32	6	4	2	15	28	8	3	15	10
C24	270	27	10	9	4	21	26	40	7	16	7	11	41	9	6	29	7
C25	1626	140	80	87	39	121	113	191	42	103	36	97	218	80	46	162	71
C26	118	9	9	12	8	9	7	6	3	4	6	6	13	6	4	13	3
C30	55	7	4	7	1	5	4	5	2	4	0	2	7	3	0	3	1
C31	90	6	3	6	4	7	9	9	4	7	1	12	12	2	1	4	3
C32	1924	152	120	118	53	175	158	216	52	89	55	107	254	72	64	177	62
C33	25	1	2	3	1	1	2	3	0	1	1	1	5	1	0	3	0
C34	14794	1213	885	904	338	1094	1169	1816	360	695	353	945	1785	578	706	1253	700
C37	23	0	1	3	1	1	2	3	1	4	1	2	0	1	0	2	1
C38	110	8	4	5	3	12	7	18	3	5	4	3	19	4	2	10	3
C39	21	1	1	4	1	2	2	1	0	0	1	0	3	2	3	0	0
C40	90	12	3	6	2	11	7	6	2	3	4	3	3	4	2	4	18
C41	76	10	2	4	2	7	7	10	0	8	2	3	6	5	3	4	3
C43	1195	99	66	58	23	102	109	178	38	60	29	63	139	53	40	90	48
C44	4792	396	276	313	95	328	324	516	198	243	87	418	544	173	152	616	113
C45	175	5	8	7	2	11	20	18	7	12	4	23	39	8	2	4	5
C46	13	1	2	1	0	0	3	1	0	1	0	1	1	1	0	0	1
C47	34	3	1	2	0	1	9	3	2	2	2	1	3	1	2	1	1
C48	89	15	11	3	0	3	8	15	2	5	0	4	9	5	1	8	0
C49	368	22	23	27	14	22	37	37	13	20	12	24	41	16	8	27	25
C50	107	8	6	9	3	2	10	16	5	2	0	4	15	2	6	11	8

Tabela 6.12. (cd.) Liczby zachorowań na nowotwory złośliwe u mężczyzn według umiejscowienia i województw w Polsce w 2010 roku

Table 6.12. (cont.) Registered new cancer cases by site and voivodeships, males, Poland 2010

ICD-10	Polska	Dolnośląskie	Kujawsko- -pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko- mazurskie	Wielkopolskie	Zachodnio- -pomorskie
C60	232	25	14	13	5	13	18	40	7	11	11	14	24	5	7	21	4
C61	9273	608	523	572	291	455	785	1339	194	528	299	746	1218	305	231	843	336
C62	1094	97	59	48	27	69	84	151	31	33	28	90	128	29	33	145	42
C63	29	5	3	2	1	2	0	1	0	3	0	1	6	1	0	4	0
C64	2736	232	148	154	63	165	203	319	76	215	81	195	328	108	103	265	81
C65	148	11	11	5	4	8	7	18	6	5	4	15	19	11	1	21	2
C66	45	4	5	3	0	3	6	6	1	2	0	6	1	1	3	2	2
C67	4919	411	325	351	73	346	415	521	153	304	138	397	525	211	155	419	175
C68	19	2	2	3	0	3	0	3	0	0	0	0	1	1	1	3	0
C69	128	7	5	7	3	12	16	18	3	7	5	5	19	5	3	12	1
C70	45	2	4	2	0	5	1	4	1	5	5	3	7	2	1	2	1
C71	1379	109	72	82	44	96	120	180	34	69	44	73	176	56	59	117	48
C72	55	1	0	4	2	9	5	11	1	4	1	0	10	1	4	1	1
C73	384	24	19	12	8	24	41	56	9	18	7	32	43	12	17	44	18
C74	51	3	1	4	3	4	4	11	1	2	2	1	6	1	3	3	2
C75	22	1	2	0	0	1	0	6	0	2	1	2	1	2	0	4	0
C76	231	17	12	6	9	15	24	21	7	9	11	0	31	9	15	21	24
C77	138	14	5	4	5	14	8	20	6	8	4	1	14	9	7	17	2
C78	389	32	20	23	21	40	27	21	22	3	7	7	53	17	11	67	18
C79	425	39	28	31	24	26	36	26	8	11	12	4	59	26	8	60	27
C80	985	107	42	44	15	68	51	102	12	100	10	118	123	59	36	61	37
C81	343	25	22	9	6	21	15	53	9	21	8	29	48	15	7	35	20
C82	162	14	14	8	2	7	9	24	2	17	3	11	18	5	3	16	9
C83	825	50	46	62	12	51	62	98	14	54	14	57	120	38	18	90	39
C84	140	12	9	8	1	11	5	20	2	14	0	15	26	5	2	7	3
C85	290	22	25	8	9	22	31	27	7	26	6	12	19	14	15	40	7
C88	32	2	3	2	0	1	2	2	1	7	0	0	5	2	0	4	1
C90	570	46	33	29	16	40	35	70	15	37	12	51	65	19	21	57	24
C91	904	84	41	87	20	68	45	69	29	89	16	53	106	44	35	98	20
C92	544	53	18	33	16	52	29	29	25	40	14	32	96	16	17	59	15
C93	29	0	5	2	0	3	0	2	0	0	0	7	5	1	0	3	1
C94	48	2	0	6	2	10	0	0	0	18	0	1	5	2	0	1	1
C95	48	5	3	4	1	2	4	4	1	7	1	0	6	1	2	7	0
C96	35	1	11	1	1	2	0	1	0	0	0	3	3	3	1	6	2
C97	3	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0
D00	16	2	0	1	0	0	2	0	0	0	0	4	6	0	0	1	0
D01	12	1	3	1	0	0	1	0	0	0	0	0	2	0	0	2	2
D02	26	8	0	4	0	2	0	5	1	0	1	1	0	1	0	3	0
D03	30	1	2	2	1	1	1	8	2	1	0	3	3	2	0	1	2
D04	80	7	3	4	1	2	7	8	1	2	0	14	14	6	1	7	3
D05	2	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D07	19	0	0	0	0	2	1	1	1	0	0	4	3	1	0	3	3
D09	292	121	0	6	0	2	0	45	0	18	0	1	16	1	0	82	0

Tabela 6.13. Liczby zachorowań na nowotwory złośliwe u kobiet według umiejscowienia i województw w Polsce w 2010 roku**Table 6.13.** Registered new cancer cases by site and voivodships, females, Poland 2010

ICD-10	Polska	Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodnio-pomorskie
C00-D09	70540	5964	4169	3885	1803	5371	5527	8797	1797	3461	1784	4787	8352	2493	2574	6859	2917
C00	92	1	4	9	2	7	14	15	4	6	3	4	9	3	1	9	1
C01	48	3	3	2	2	2	0	8	3	1	4	1	4	1	6	5	3
C02	113	9	6	11	4	7	11	19	4	4	4	4	13	3	3	8	3
C03	37	2	3	0	0	5	2	7	1	1	2	3	5	2	0	2	2
C04	86	3	7	2	2	9	4	12	2	1	1	8	14	0	7	9	5
C05	55	4	6	6	2	4	4	9	0	2	0	3	7	0	1	4	3
C06	67	9	4	3	1	5	6	9	1	3	0	2	14	5	1	3	1
C07	116	8	4	8	0	14	15	20	1	6	2	3	11	4	5	11	4
C08	39	9	2	2	0	3	3	7	0	2	0	0	5	0	0	3	3
C09	121	4	4	4	4	18	8	6	0	2	0	10	25	4	7	13	12
C10	60	2	2	3	2	2	5	16	3	5	1	1	12	1	4	0	1
C11	50	5	2	5	5	2	3	7	1	1	2	5	6	1	0	4	1
C12	7	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	1	2	0	0	0	1
C13	41	3	1	2	2	0	2	5	1	1	1	6	7	0	1	6	3
C14	28	6	2	0	0	4	1	6	0	0	0	1	3	1	0	1	3
C15	243	20	19	7	5	32	16	20	7	15	9	19	21	2	9	27	15
C16	1877	172	125	112	54	132	141	180	42	113	53	108	265	73	68	180	59
C17	120	17	4	7	2	8	9	16	1	9	3	5	14	4	4	16	1
C18	4301	384	251	217	114	317	348	488	106	209	126	319	504	151	148	448	171
C19	387	22	15	19	8	35	28	70	20	17	16	26	25	12	21	33	20
C20	2267	198	111	123	79	166	193	268	70	131	59	132	295	85	79	205	73
C21	160	14	13	7	4	12	10	24	4	7	2	15	21	2	7	11	7
C22	587	62	42	30	11	48	45	62	9	28	11	45	62	13	34	62	23
C23	795	60	39	50	16	57	89	107	17	42	30	44	60	43	35	71	35
C24	328	27	7	22	5	17	28	47	9	23	7	19	56	14	7	28	12
C25	1628	125	96	97	29	125	157	183	39	105	33	73	217	61	62	157	69
C26	120	10	8	11	5	14	7	8	1	4	2	7	8	11	4	13	7
C30	35	4	3	3	1	4	1	5	2	0	0	3	2	3	0	3	1
C31	52	2	1	1	2	5	4	11	2	2	1	4	8	0	0	5	4
C32	277	17	19	8	14	23	18	46	6	8	7	17	43	3	5	28	15
C33	14	1	1	1	0	2	1	4	1	0	0	0	1	0	0	1	1
C34	6038	543	408	267	167	473	355	841	126	195	121	428	772	167	286	532	357
C37	28	5	2	0	0	4	2	2	0	3	1	2	4	0	1	0	2
C38	65	9	0	1	0	1	9	10	2	9	0	1	8	2	2	10	1
C39	7	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2	1
C40	76	4	2	4	1	8	2	6	0	5	0	5	13	7	4	7	8
C41	52	3	1	3	3	3	4	7	0	3	1	4	6	0	5	4	5
C43	1350	104	73	54	24	121	108	217	43	66	27	89	145	56	45	127	51
C44	5261	446	262	355	128	415	363	583	199	220	90	503	580	219	145	596	157
C45	91	5	3	5	0	5	12	16	0	2	1	5	22	6	0	5	4
C46	9	2	0	0	0	1	1	2	0	1	0	0	0	0	1	1	0
C47	40	2	7	0	0	0	0	5	1	5	4	2	4	4	0	5	1
C48	96	12	6	9	5	5	10	14	2	3	0	3	7	5	1	12	2
C49	319	32	19	13	4	32	19	48	12	24	7	22	38	3	7	17	22
C50	15784	1335	864	848	428	1253	1235	2102	376	654	410	1063	1834	426	580	1586	790
C51	491	36	29	33	7	50	51	67	15	23	15	20	72	13	15	27	18
C52	83	5	7	6	2	6	9	11	3	8	4	2	11	0	3	3	3
C53	3078	255	223	136	93	200	247	408	70	126	105	226	368	102	155	223	141
C54	5125	371	348	283	109	386	421	771	122	305	163	314	564	183	146	452	187

Tabela 6.13. (cd.) Liczby zachorowań na nowotwory złośliwe u kobiet według umiejscowienia i województw w Polsce w 2010 roku

Table 6.13. (cont.) Registered new cancer cases by site and voivodeships, females, Poland 2010

ICD-10	Polska	Do Inośląskie	Kujawsko- -pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko- mazurskie	Wielkopolskie	Zachodnio- -pomorskie
C55	60	7	0	1	1	7	9	11	1	3	1	0	4	1	4	8	2
C56	3587	285	250	222	91	288	308	400	112	182	100	228	426	126	132	303	134
C57	114	15	8	6	0	6	19	16	1	0	1	2	14	8	12	5	1
C58	3	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
C64	1908	133	122	136	57	119	164	205	48	138	54	129	234	56	76	185	52
C65	90	7	8	4	0	2	4	16	3	1	0	8	14	7	1	13	2
C66	33	0	2	0	0	7	3	7	1	3	0	2	2	0	2	3	1
C67	1377	117	101	83	26	114	133	143	27	63	28	128	143	59	62	103	47
C68	12	3	2	1	0	2	0	0	0	1	0	0	1	1	1	0	0
C69	145	15	8	7	2	10	10	25	3	4	6	6	16	7	4	19	3
C70	104	1	3	2	4	20	9	4	2	5	10	4	10	5	4	13	8
C71	1353	114	77	96	29	114	109	166	36	80	39	54	168	59	60	109	43
C72	44	2	2	3	1	7	3	5	1	2	1	2	6	1	2	6	0
C73	1808	96	77	55	56	128	199	243	22	92	76	112	216	90	68	209	69
C74	66	5	3	2	2	6	7	9	3	4	0	2	4	6	3	6	4
C75	29	1	2	3	1	2	0	2	2	3	2	1	6	1	0	3	0
C76	327	27	12	16	33	18	32	28	19	19	6	4	32	8	12	35	26
C77	64	2	6	4	0	8	3	7	3	1	1	0	10	3	1	13	2
C78	412	53	27	29	11	40	35	16	16	5	14	5	50	20	15	68	8
C79	302	37	14	12	16	24	28	23	8	10	6	1	49	13	8	42	11
C80	915	107	47	42	0	67	60	98	12	75	3	120	90	61	28	74	31
C81	363	24	20	30	13	22	25	35	6	24	11	20	55	11	17	33	17
C82	181	14	13	8	6	12	19	30	1	12	1	14	26	2	1	16	6
C83	752	62	20	67	9	50	47	87	27	40	21	67	103	22	31	82	17
C84	86	11	8	4	0	4	6	16	2	7	1	3	11	1	3	7	2
C85	301	35	26	9	10	19	32	22	5	30	4	16	22	9	10	40	12
C88	19	1	3	1	2	0	1	0	1	1	0	1	2	1	1	4	0
C90	677	49	35	49	14	50	50	65	18	54	15	62	75	26	20	79	16
C91	710	67	27	61	27	41	46	59	24	74	11	53	81	32	19	72	16
C92	516	36	20	32	11	65	31	34	15	42	5	31	89	27	13	51	14
C93	22	0	5	1	0	0	0	1	0	2	0	4	4	0	0	5	0
C94	45	1	0	2	4	13	1	0	1	12	0	3	1	1	0	5	1
C95	64	5	3	5	1	10	3	3	1	12	0	1	6	3	5	6	0
C96	47	3	23	2	0	2	0	1	0	0	1	0	2	3	0	7	3
C97	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D00	6	2	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0
D01	15	1	2	0	0	0	0	1	1	1	0	2	2	2	0	2	1
D02	5	1	0	1	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0
D03	70	4	2	0	0	0	2	19	5	4	0	9	11	4	0	10	0
D04	129	7	9	7	1	4	7	15	8	1	0	17	15	4	0	29	5
D05	723	99	31	19	6	29	31	100	15	27	5	58	79	33	15	134	42
D06	775	100	91	67	20	11	62	67	17	23	30	32	74	81	29	61	10
D07	50	7	2	1	2	5	4	8	2	0	2	2	8	3	0	4	0
D09	87	35	0	5	0	2	1	12	0	3	0	5	3	1	0	19	1

Tabela 6.14. Lista kolejności województw według wielkości standaryzowanych współczynników zachorowalności na nowotwory złośliwe ogółem (ICD-10 C00–D09) w Polsce w 2010 roku**Table 6.14.** Rank-list of voivodeships by standardized incidence rates from cancer of all sites (ICD-10 C00–D09), Poland 2010

Mężczyźni Males			Kobiety Females		
1	Pomorskie	302,5	1	Pomorskie	249,3
2	Wielkopolskie	287,2	2	Wielkopolskie	235,3
3	Świętokrzyskie	274,1	3	Kujawsko-pomorskie	232,9
4	Kujawsko-pomorskie	270,6	4	Warmińsko-mazurskie	215,1
5	Dolnośląskie	267,0	5	Łódzkie	214,8
6	Podkarpackie	264,0	6	Dolnośląskie	214,7
7	Warmińsko-mazurskie	259,2	7	Lubuskie	204,9
8	Lubelskie	255,5	8	Świętokrzyskie	203,2
9	Opolskie	254,5	9	Lubelskie	198,8
10	Łódzkie	248,9	10	Śląskie	194,8
11	Lubuskie	248,7	11	Zachodniopomorskie	193,4
12	Śląskie	241,5	12	Małopolskie	192,9
13	Małopolskie	233,1	13	Podkarpackie	190,7
14	Zachodniopomorskie	223,4	14	Opolskie	187,8
15	Mazowieckie	215,9	15	Mazowieckie	182,4
16	Podlaskie	208,6	16	Podlaskie	175,9
	Polska	254,2		Polska	205,3

Tabela 6.15. Lista kolejności województw według wielkości standaryzowanych współczynników zachorowalności na nowotwory złośliwe żołądka (ICD-10 C16) w Polsce w 2010 roku**Table 6.15.** Rank-list of voivodeships by standardized incidence rates from stomach cancer (ICD-10 C16), Poland 2010

Mężczyźni Males			Kobiety Females		
1	Warmińsko-mazurskie	14,4	1	Podkarpackie	5,6
2	Podkarpackie	14,3	2	Kujawsko-pomorskie	5,5
3	Opolskie	14,2	3	Wielkopolskie	5,4
4	Pomorskie	13,9	4	Lubuskie	5,3
5	Łódzkie	13,8	5	Śląskie	5,2
6	Wielkopolskie	13,6	6	Dolnośląskie	5,2
7	Świętokrzyskie	13,3	7	Pomorskie	5,1
8	Lubuskie	13,3	8	Lubelskie	5,0
9	Małopolskie	12,7	9	Warmińsko-mazurskie	5,0
10	Dolnośląskie	12,4	10	Świętokrzyskie	4,9
11	Kujawsko-pomorskie	12,3	11	Łódzkie	4,5
12	Śląskie	11,3	12	Podlaskie	4,5
13	Podlaskie	10,7	13	Małopolskie	3,9
14	Lubelskie	9,3	14	Opolskie	3,7
15	Mazowieckie	8,6	15	Zachodniopomorskie	3,7
16	Zachodniopomorskie	8,0	16	Mazowieckie	3,2
	Polska	11,9		Polska	4,6

Tabela 6.16. Lista kolejności województw według wielkości standaryzowanych współczynników zachorowalności na nowotwory złośliwe jelita grubego (ICD-10 C18–C21) w Polsce w 2010 roku**Table 6.16.** Rank-list of voivodeships by standardized incidence rates from large bowel cancer (ICD-10 C18–C21), Poland 2010

Mężczyźni Males		Kobiety Females		
1	Wielkopolskie	36,8	1 Pomorskie	22,9
2	Świętokrzyskie	34,0	2 Wielkopolskie	20,6
3	Opolskie	33,4	3 Lubuskie	20,3
4	Dolnośląskie	33,1	4 Dolnośląskie	19,6
5	Lubuskie	33,0	5 Warmińsko-mazurskie	18,7
6	Kujawsko-pomorskie	33,0	6 Kujawsko-pomorskie	18,3
7	Warmińsko-mazurskie	32,5	7 Łódzkie	18,2
8	Pomorskie	32,1	8 Opolskie	18,1
9	Łódzkie	31,6	9 Małopolskie	18,1
10	Podkarpackie	30,8	10 Śląskie	18,1
11	Lubelskie	28,9	11 Podkarpackie	18,0
12	Śląskie	28,1	12 Podlaskie	17,3
13	Małopolskie	27,3	13 Świętokrzyskie	16,9
14	Zachodniopomorskie	27,1	14 Zachodniopomorskie	16,0
15	Podlaskie	26,8	15 Lubelskie	16,0
16	Mazowieckie	25,8	16 Mazowieckie	15,1
Polska		30,2	Polska	18,1

Tabela 6.17. Lista kolejności województw według wielkości standaryzowanych współczynników zachorowalności na nowotwory złośliwe płuca (ICD-10 C33–C34) w Polsce w 2010 roku**Table 6.17.** Rank-list of voivodeships by standardized incidence rates from lung cancer (ICD-10 C33–C34), Poland 2010

Mężczyźni Males		Kobiety Females		
1	Warmińsko-mazurskie	71,3	1 Warmińsko-mazurskie	22,9
2	Kujawsko-pomorskie	59,1	2 Kujawsko-pomorskie	22,4
3	Pomorskie	58,5	3 Zachodniopomorskie	22,4
4	Świętokrzyskie	56,1	4 Pomorskie	22,0
5	Zachodniopomorskie	55,9	5 Łódzkie	19,0
6	Lubelskie	55,8	6 Lubuskie	19,0
7	Łódzkie	55,5	7 Dolnośląskie	18,1
8	Dolnośląskie	55,4	8 Wielkopolskie	18,0
9	Wielkopolskie	53,2	9 Śląskie	17,3
10	Śląskie	49,5	10 Mazowieckie	16,3
11	Lubuskie	48,3	11 Opolskie	13,7
12	Małopolskie	48,3	12 Lubelskie	13,7
13	Opolskie	46,9	13 Świętokrzyskie	12,4
14	Podkarpackie	46,8	14 Małopolskie	11,9
15	Mazowieckie	46,4	15 Podlaskie	11,5
16	Podlaskie	40,1	16 Podkarpackie	10,2
Polska		52,3	Polska	16,9

Tabela 6.18. Lista kolejności województw według wielkości standaryzowanych współczynników zachorowalności na nowotwory złośliwe sutka i szyjki macicy (ICD-10 C50, C53) w Polsce w 2010 roku

Table 6.18. Rank-list of voivodeships by standardized incidence rates from breast cancer and cervical cancers (ICD-10 C50, C53), Poland 2010

		Sutek Breast		Szyjka macicy Cervix uteri	
1	Pomorskie	59,1	1	Warmińsko-mazurskie	14,5
2	Wielkopolskie	58,6	2	Kujawsko-pomorskie	13,4
3	Łódzkie	55,8	3	Pomorskie	13,3
4	Zachodniopomorskie	54,7	4	Lubuskie	12,2
5	Dolnośląskie	52,7	5	Podlaskie	11,2
6	Warmińsko-mazurskie	52,0	6	Dolnośląskie	11,0
7	Kujawsko-pomorskie	51,3	7	Zachodniopomorskie	10,4
8	Lubuskie	51,1	8	Mazowieckie	10,1
9	Lubelskie	47,8	9	Świętokrzyskie	10,1
10	Mazowieckie	47,3	10	Małopolskie	9,8
11	Małopolskie	46,6	11	Śląskie	9,6
12	Śląskie	45,5	12	Łódzkie	9,3
13	Podlaskie	42,4	13	Wielkopolskie	8,9
14	Opolskie	42,0	14	Opolskie	8,5
15	Podkarpackie	39,4	15	Lubelskie	8,1
16	Świętokrzyskie	39,4	16	Podkarpackie	8,0
	Polska	49,6		Polska	10,3

Tabela 6.19. Lista kolejności województw według wielkości standaryzowanych współczynników zachorowalności na nowotwory złośliwe gruczołu krokowego (ICD-10 C61) w Polsce w 2010 roku

Table 6.19. Rank-list of voivodeships by standardized incidence rates from prostate cancer (ICD-10 C61), Poland 2010

		Gruczoł krokowy Prostate	
1	Pomorskie	45,9	
2	Lubuskie	41,4	
3	Wielkopolskie	35,8	
4	Kujawsko-pomorskie	35,8	
5	Podkarpackie	34,5	
6	Śląskie	33,2	
7	Mazowieckie	33,2	
8	Lubelskie	33,1	
9	Podlaskie	33,0	
10	Małopolskie	31,8	
11	Zachodniopomorskie	28,0	
12	Świętokrzyskie	27,9	
13	Dolnośląskie	27,9	
14	Opolskie	24,7	
15	Warmińsko-mazurskie	23,5	
16	Łódzkie	23,1	
	Polska	32,3	

Tabela 6.20. Wskaźnik zachorowania/zgony na nowotwory złośliwe oraz kompletność rejestracji według płci i województw w 2010 roku**Table 6.20.** Cancer incidence/mortality ratio and completeness of registration by sex and voivodships in 2010

	Wskaźnik zachorowania/zgony <i>Incidence/mortality ratio</i>			Kompletność rejestracji <i>Completeness of registration</i>		
	Ogółem <i>Total</i>	Mężczyźni <i>Males</i>	Kobiety <i>Females</i>	Ogółem <i>Total</i>	Mężczyźni <i>Males</i>	Kobiety <i>Females</i>
Polska	1,52	1,35	1,73	91%	90%	91%
Dolnośląskie	1,59	1,41	1,82	95%	94%	96%
Kujawsko-pomorskie	1,41	1,26	1,61	84%	84%	84%
Lubelskie	1,73	1,52	2,01	100%	100%	100%
Lubuskie	1,50	1,36	1,66	89%	91%	87%
Łódzkie	1,49	1,28	1,74	89%	86%	92%
Małopolskie	1,49	1,33	1,69	89%	89%	89%
Mazowieckie	1,33	1,20	1,48	79%	80%	78%
Opolskie	1,60	1,46	1,79	96%	97%	94%
Podkarpackie	1,87	1,68	2,15	100%	100%	100%
Podlaskie	1,30	1,13	1,56	78%	75%	82%
Pomorskie	1,72	1,53	1,98	100%	100%	100%
Śląskie	1,44	1,30	1,62	86%	87%	85%
Świętokrzyskie	1,75	1,56	2,02	100%	100%	100%
Warmińsko-mazurskie	1,47	1,31	1,68	88%	87%	88%
Wielkopolskie	1,65	1,46	1,90	99%	97%	100%
Zachodniopomorskie	1,31	1,12	1,55	78%	75%	81%

Tabela 6.21. Wskaźnik zachorowania/zgony na nowotwory złośliwe według płci i umiejscowień w Polsce w 2010 roku
Table 6.21. Cancer incidence/deaths ratio by sex and site in Poland in 2010

ICD-10	Mężczyźni Males	Kobiety Females	ICD-10	Mężczyźni Males	Kobiety Females	ICD-10	Mężczyźni Males	Kobiety Females
C00	3,9	3,8	C38	0,5	0,5	C73	5,2	9,7
C01	1,7	2,3	C39	0,4	0,3	C74	1,1	1,3
C02	1,1	1,8	C40	1,6	1,7	C75	1,2	1,7
C03	3,3	4,1	C41	0,5	0,6	C76	0,4	0,6
C04	1,4	1,5	C43	1,9	2,4	C77	–	–
C05	1,6	3,1	C44	36,9	31,9	C78	77,8	34,3
C06	1,2	1,3	C45	1,4	1,4	C79	26,6	27,5
C07	1,8	2,7	C46	1,9	1,8	C80	0,4	0,4
C08	1,4	1,7	C47	4,3	6,7	C81	3,1	4,7
C09	1,8	3,0	C48	1,1	0,9	C82	2,3	2,6
C10	2,1	4,0	C49	1,9	2,2	C83	3,2	3,0
C11	1,2	2,0	C50	1,8	3,0	C84	2,5	2,5
C12	3,5	1,8	C51	–	1,8	C85	0,8	1,0
C13	1,5	2,0	C52	–	1,8	C88	1,1	0,7
C14	0,6	0,6	C53	–	1,8	C90	1,1	1,1
C15	0,8	0,8	C54	–	4,9	C91	1,3	1,3
C16	1,0	1,0	C55	–	0,2	C92	0,9	0,9
C17	1,9	1,6	C56	–	1,4	C93	1,0	1,0
C18	1,3	1,3	C57	–	0,4	C94	1,8	2,3
C19	3,2	2,7	C58	–	1,5	C95	0,8	1,0
C20	1,7	1,8	C60	2,6	–	C96	0,7	1,2
C21	0,4	1,1	C61	2,4	–	C97	0,1	0,0
C22	0,8	0,6	C62	8,9	–	D00	–	–
C23	0,8	0,8	C63	1,7	–	D01	–	–
C24	0,9	0,8	C64	1,7	2,0	D02	–	–
C25	0,7	0,7	C65	5,5	5,6	D03	–	–
C26	0,4	0,3	C66	1,8	2,5	D04	–	–
C30	2,6	1,4	C67	2,0	2,1	D05	–	–
C31	1,7	2,1	C68	1,0	0,9	D06	–	–
C32	1,4	1,6	C69	3,5	3,2	D07	–	–
C33	1,5	1,6	C70	2,4	3,1	D09	–	–
C34	0,9	1,0	C71	1,0	1,0			
C37	2,1	4,7	C72	1,3	1,3			

ROZDZIAŁ 7

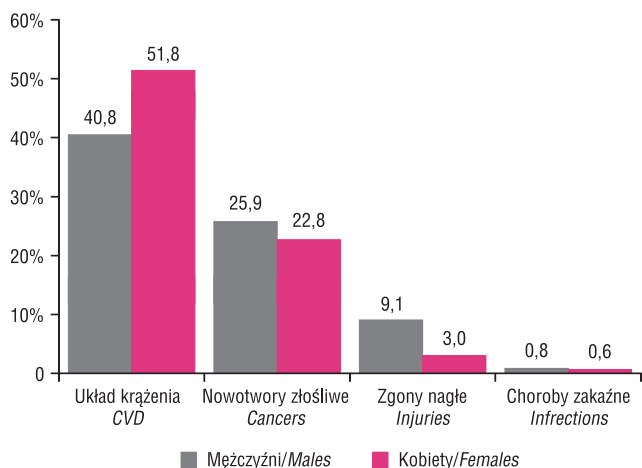
Zgony na nowotwory złośliwe – tabele i rysunki

CHAPTER 7

Cancer mortality – tables and figures

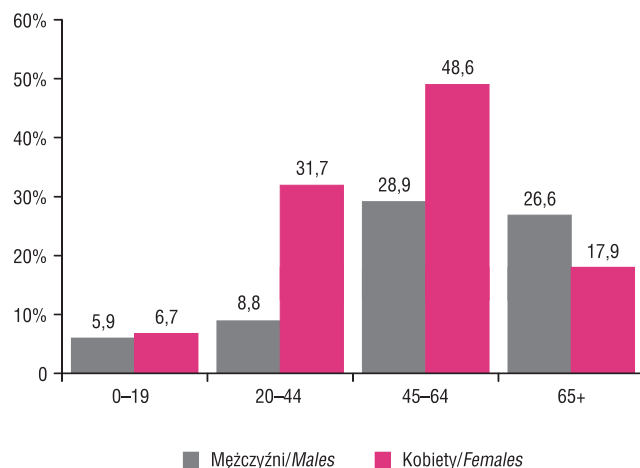
Rysunek 7.1. Struktura umieralności na najczęstsze schorzenia w Polsce w 2010 roku

Figure 7.1. Structure of mortality from the most frequent diseases in Poland in 2010

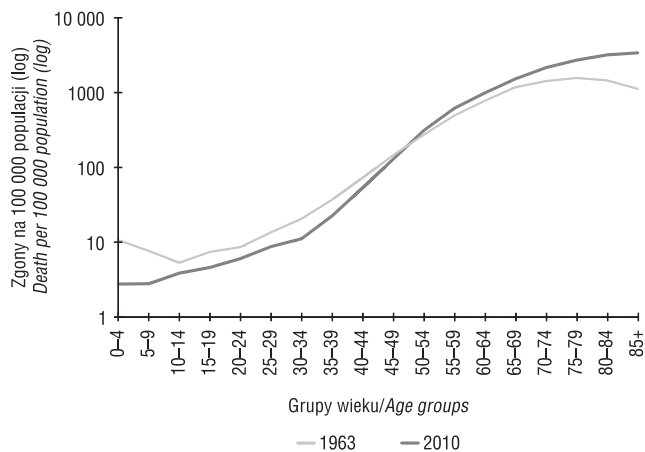
Rysunek 7.2. Udział zgonów na nowotwory złośliwe w zgonach ogółem w grupach wieku w Polsce w 2010 roku

Figure 7.2. Frequency of cancer deaths by sex and age in Poland in 2010

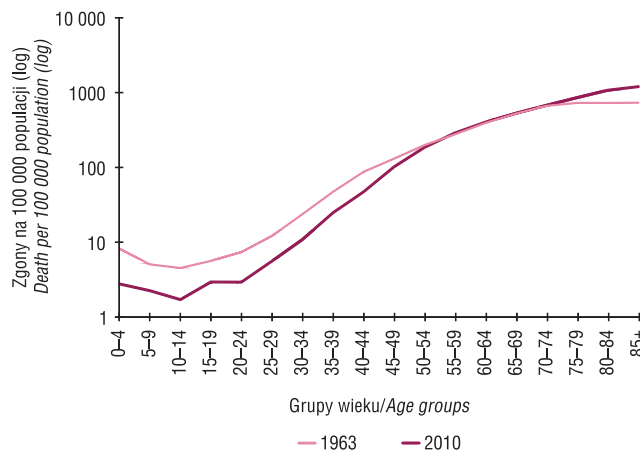
Rysunek 7.3. Umieralność na nowotwory złośliwe u mężczyzn w 5-letnich grupach wieku w Polsce w latach 1963 i 2010

Figure 7.3. Cancer mortality for males by age groups, Poland 1963 and 2010

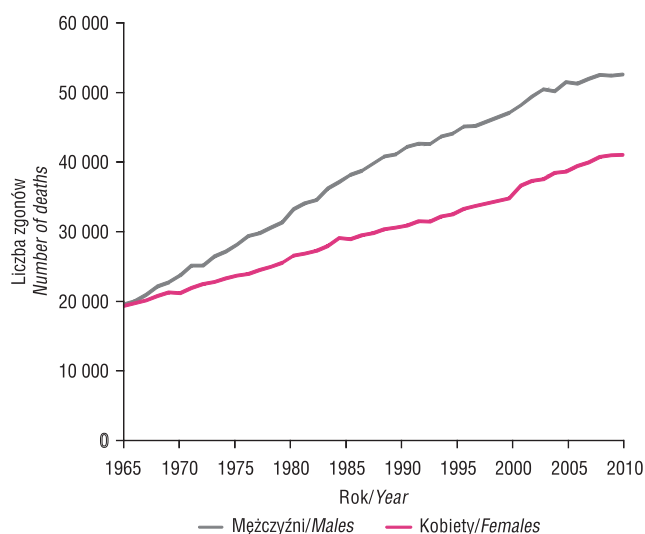

Rysunek 7.4. Umieralność na nowotwory złośliwe u kobiet w 5-letnich grupach wieku w Polsce w latach 1963 i 2010

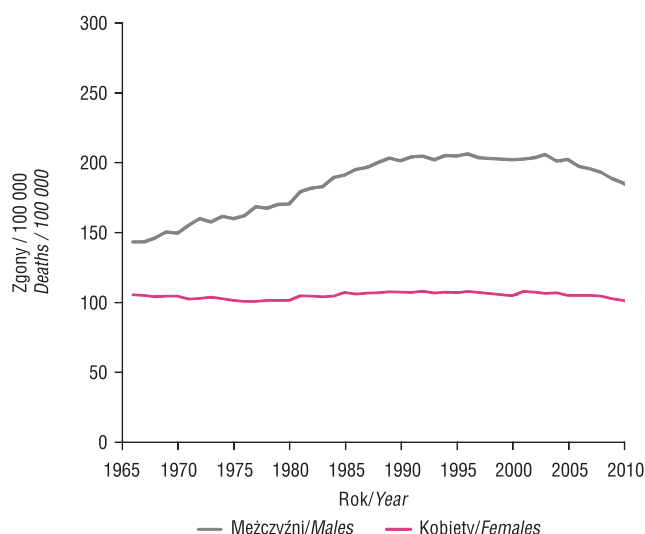
Figure 7.4. Cancer mortality for females by age groups, Poland 1963 and 2010

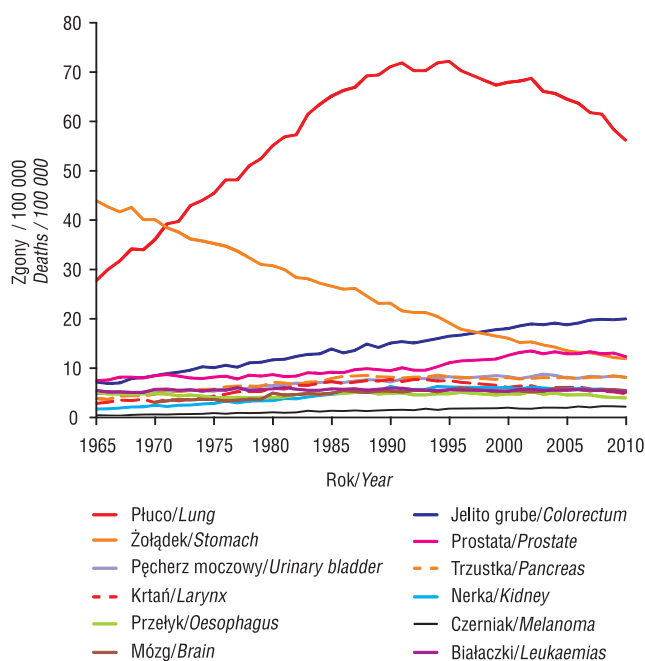
Rysunek 7.5. Liczba zgonów na nowotwory złośliwe w Polsce w latach 1965–2010
Figure 7.5. Number of cancer deaths in Poland in 1963–2010

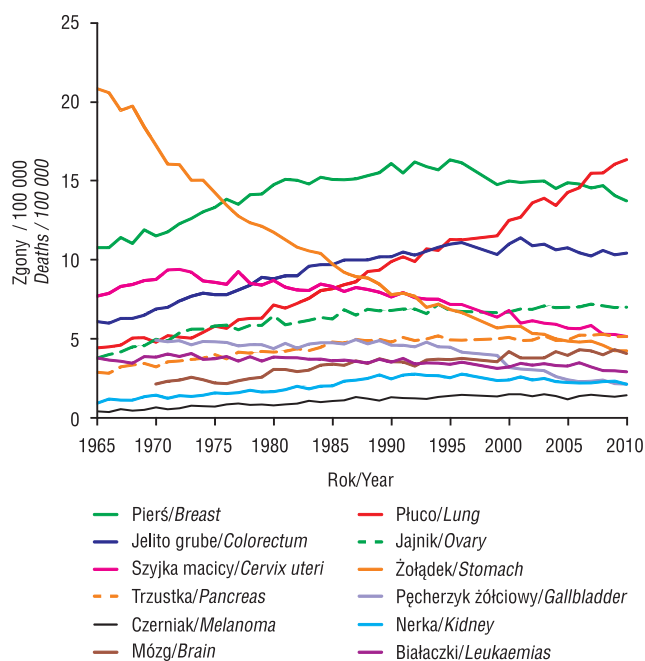
Rysunek 7.6. Standaryzowane współczynniki umieralności na nowotwory złośliwe w Polsce w latach 1965–2010
Figure 7.6. Age-standardized mortality rates in Poland in 1963–2010

Rysunek 7.7. Umieralność na najczęstsze nowotwory złośliwe u mężczyzn w Polsce w latach 1965–2010
Figure 7.7. Mortality trends of the leading cancer sites for males, Poland 1965–2010

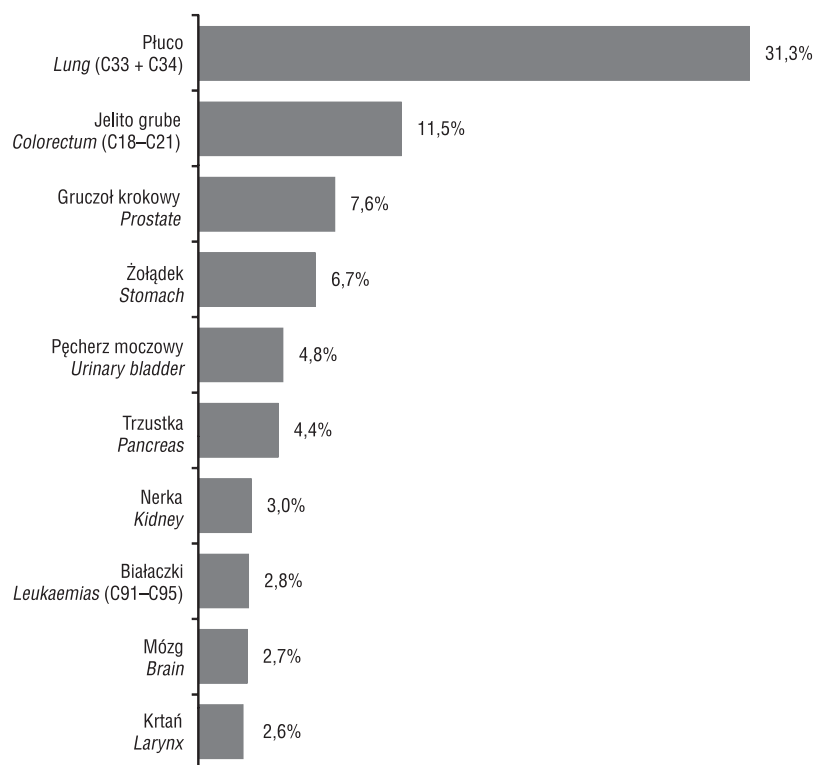

Rysunek 7.8. Umieralność na najczęstsze nowotwory złośliwe u kobiet w Polsce w latach 1965–2010
Figure 7.8. Mortality trends of the leading cancer sites for females, Poland 1965–2010

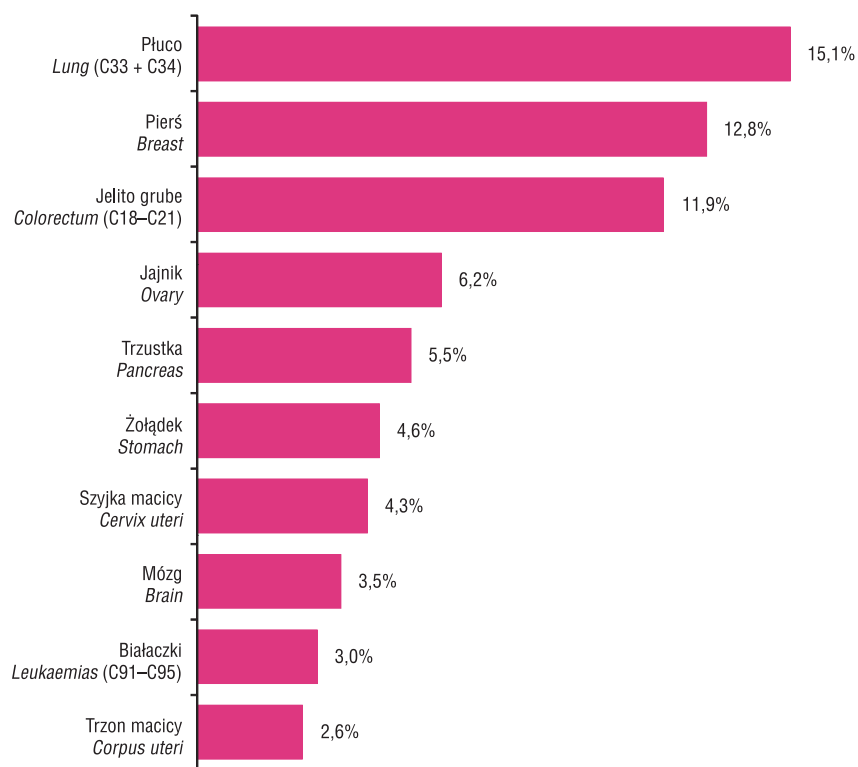

Zgony / Deaths

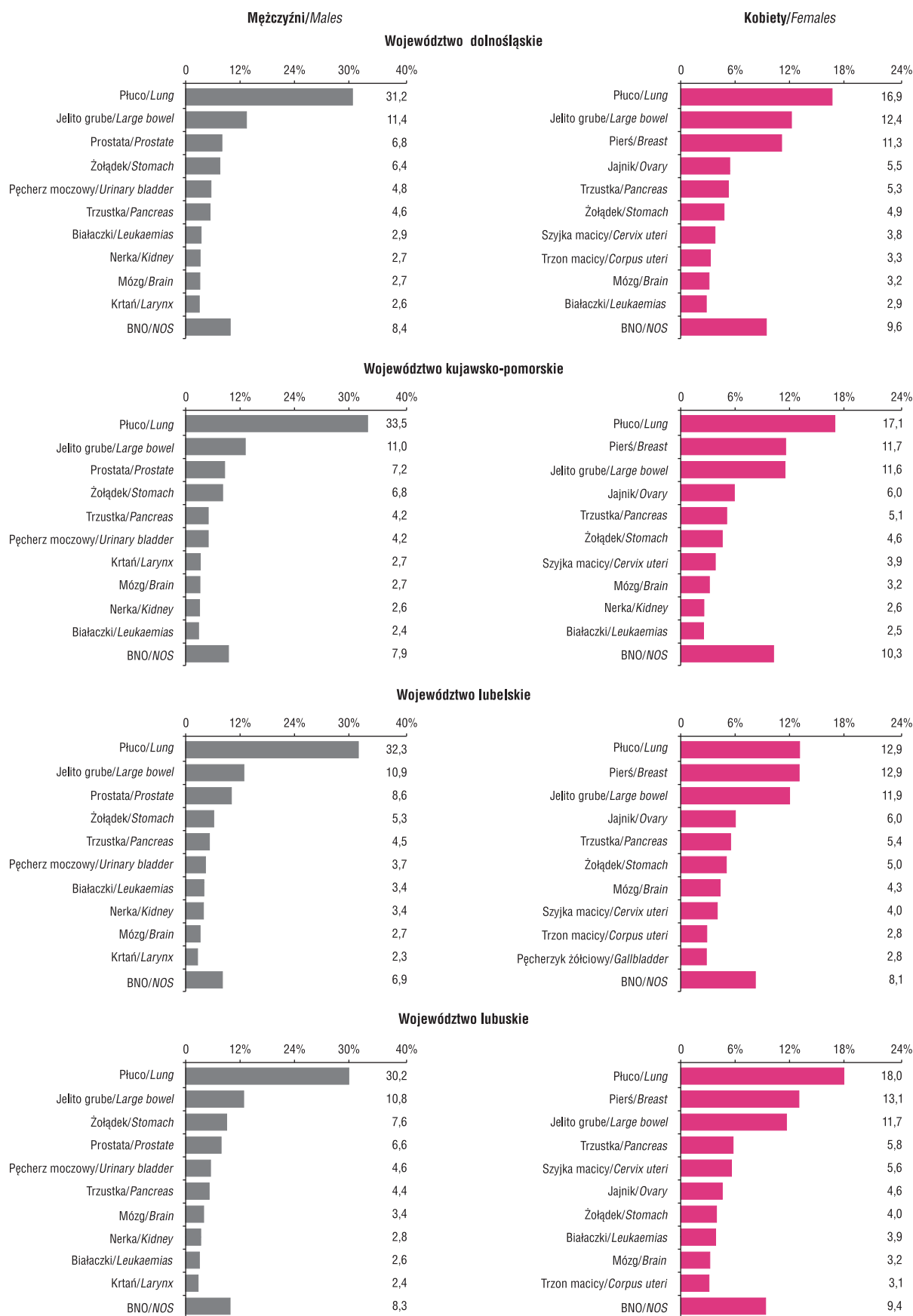
Rysunek 7.9. Struktura zgonów na nowotwory złośliwe u mężczyzn w Polsce w 2010 roku
Figure 7.9. The structure of cancer deaths in Poland in 2010, males

Rysunek 7.10. Struktura zgonów na nowotwory złośliwe u kobiet w Polsce w 2010 roku
Figure 7.10. The structure of cancer deaths in Poland in 2010, females

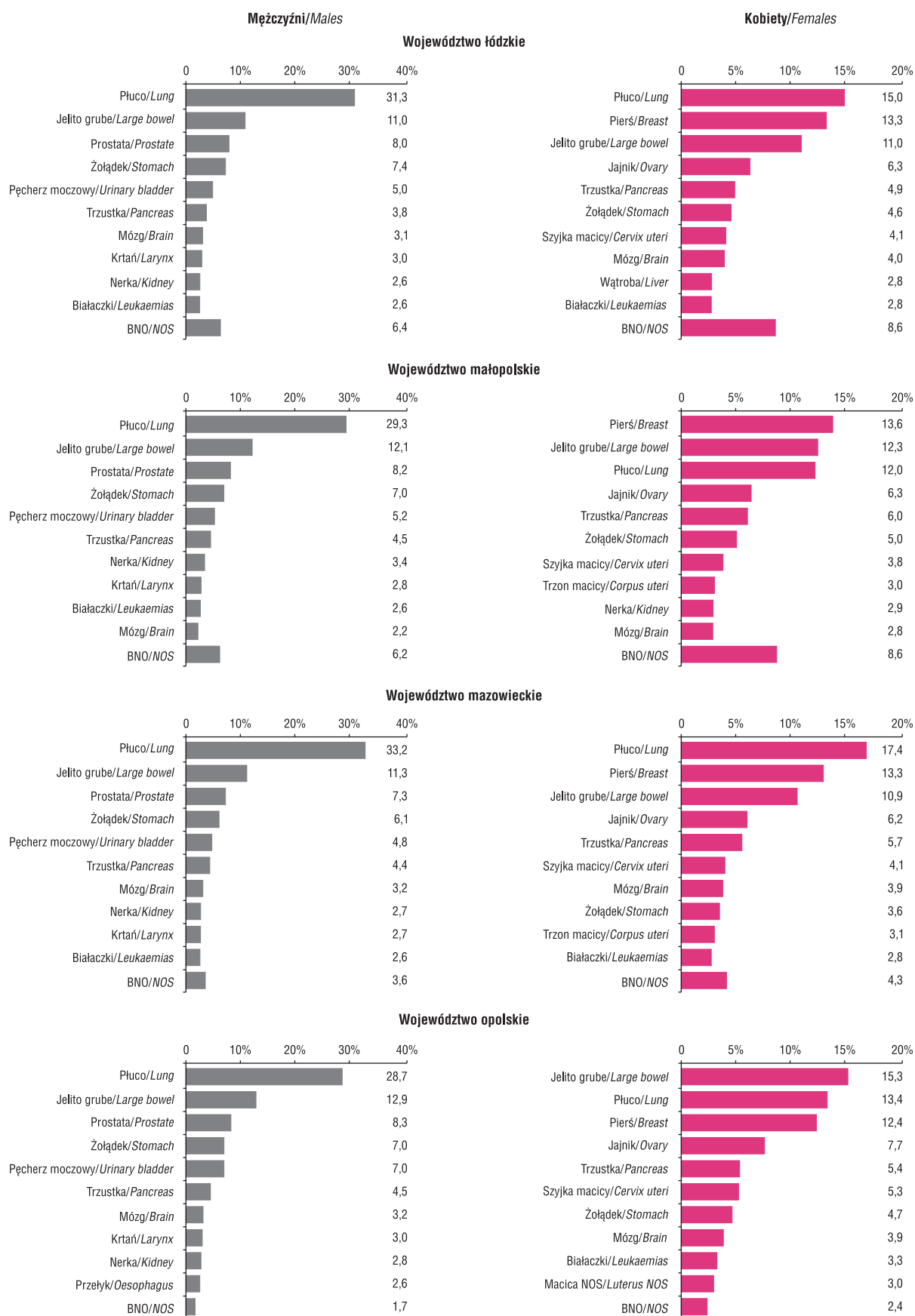

Rysunek 7.11. Struktura zgonów na nowotwory złośliwe w Polsce w 2010 roku według województw
Figure 7.11. The structure of cancer deaths in Poland in 2010 by voivodeships

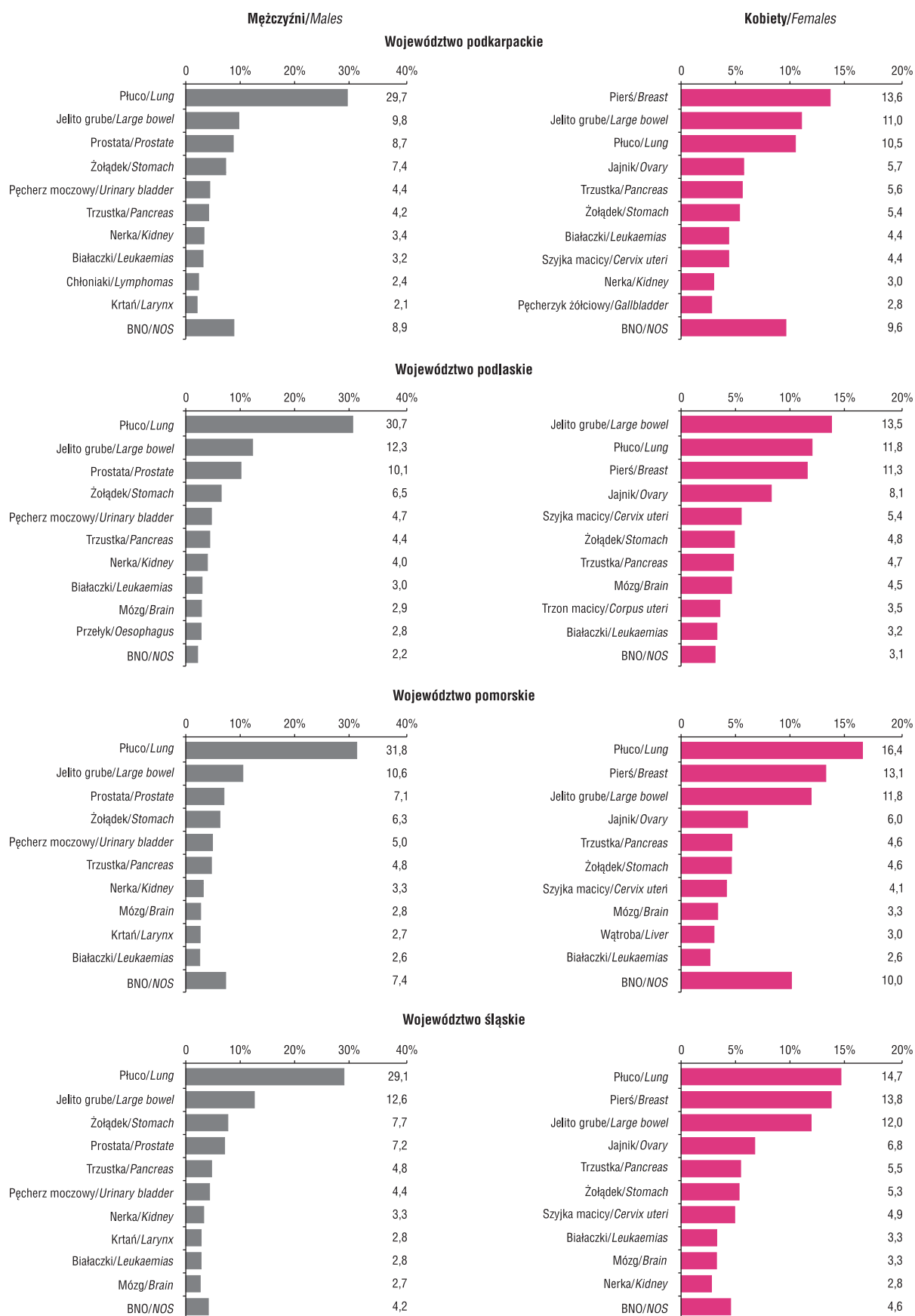

Zgony / Deaths

Rysunek 7.11. (cd.) Struktura zgonów na nowotwory złośliwe w Polsce w 2010 roku według województw
Figure 7.11. (cont.) The structure of cancer deaths in Poland in 2010 by voivodeships

Rysunek 7.11. (cd.) Struktura zgonów na nowotwory złośliwe w Polsce w 2010 roku według województw
Figure 7.11. (cont.) The structure of cancer deaths in Poland in 2010 by voivodeships

Rysunek 7.11. (cd.) Struktura zgonów na nowotwory złośliwe w Polsce w 2010 roku według województw
Figure 7.11. (cont.) The structure of cancer deaths in Poland in 2010 by voivodeships

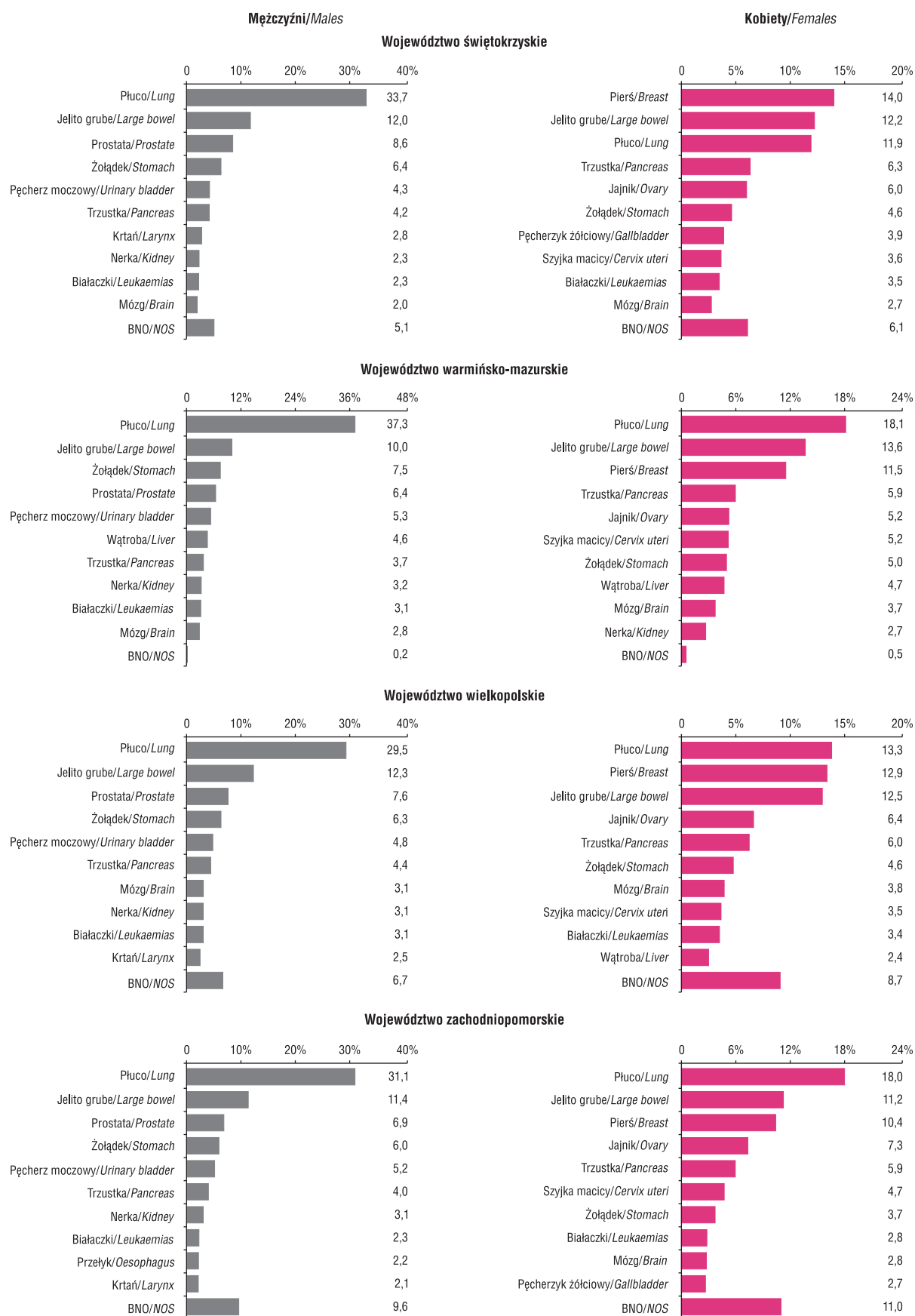

Tabela 7.1. Zgony na nowotwory złośliwe w Polsce w latach 1965–2010. Liczby bezwzględne, współczynniki surowe i standaryzowane**Table 7.1.** Deaths from all cancer sites (ICD-10 C00–D09) in Poland in 1965–2010. Absolute numbers, crude and standardized rates

Rok Year	Mężczyźni Males			Kobiety Females		
	Liczby bezwzględne Absolute number	Współczynnik surowy Crude rate Per 100 000	Współczynnik standaryzowany Standardized rate	Liczby bezwzględne Absolute number	Współczynnik surowy Crude rate Per 100 000	Współczynnik standaryzowany Standardized rate
1965	19600	128,2	143,7	19370	119,5	105,8
1970	23695	150,0	155,4	21193	126,7	102,8
1975	28056	169,5	164,0	23712	135,7	102,1
1980	33182	191,4	179,5	26516	145,4	105,2
1985	38086	209,9	195,3	28894	151,6	106,4
1990	42077	226,5	204,2	30837	157,8	107,4
1995	44926	239,2	206,3	33168	167,4	108,0
2000	48020	255,7	202,8	36539	183,9	108,2
2001	49230	262,3	203,7	37213	187,3	107,7
2002	50273	271,5	205,9	37462	190,0	106,7
2003	49974	270,2	201,3	38331	194,6	107,2
2004	51305	277,6	202,4	38510	195,5	105,3
2005	51051	276,5	197,5	39345	199,7	105,4
2006	51777	280,8	195,7	39855	202,3	105,4
2007	52324	284,1	193,3	40612	206,2	104,8
2008	52219	283,7	188,6	40841	207,2	103,0
2009	52402	284,4	185,6	40895	207,3	101,8
2010	51817	277,9	178,3	40794	205,3	99,4

Tabela 7.2. Zgony na najczęstsze nowotwory złośliwe u mężczyzn według częstości występowania w Polsce w 2010 roku. Liczby bezwzględne, wskaźniki struktury, współczynniki surowe i standaryzowane
Table 7.2. Deaths from the leading cancer sites in males by frequency – Poland 2010. Absolute numbers, percentage, crude and standardized rates

ICD-10	Liczba bezwzględna Absolute number	Odsetek Percentage	Współczynnik surowy Crude rate	Współczynnik standaryzowany Standardized rate	Umiejscowienie Site
			Per 100 000		
C34	16187	31,24	86,80	56,17	Płuco / Lung
C61	3940	7,60	21,13	12,36	Gruczoł krokowy / Prostate
C18	3768	7,27	20,21	12,59	Okrężnica / Colon
C16	3486	6,73	18,69	11,84	Żołądek / Stomach
C80	2518	4,86	13,50	8,43	Umiejscowienie pierwotne nieznanne / Unknown primary site
C67	2470	4,77	13,25	8,13	Pęcherz moczowy / Urinary bladder
C25	2280	4,40	12,23	8,06	Trzustka / Pancreas
C20	1852	3,57	9,93	6,29	Odbytnica / Rectum
C64	1574	3,04	8,44	5,44	Nerka / Kidney
C71	1413	2,73	7,58	5,43	Mózg / Brain
C32	1358	2,62	7,28	4,76	Krtani / Larynx
C15	1106	2,13	5,93	3,93	Przetyk / Oesophagus
C22	1058	2,04	5,67	3,66	Wątroba / Liver
C91	689	1,33	3,69	2,47	Białaczka limfatyczna / Lymphatic leukemia
C92	623	1,20	3,34	2,24	Białaczka szpikowa / Myeloid leukemia
C43	621	1,20	3,33	2,18	Czerniak skóry / Melanoma of skin
C76	519	1,00	2,78	1,79	Umiejscowień niedokładnie określone / Other ill-defined sites
C90	512	0,99	2,75	1,75	Szpiczak mnogi / Multiple myeloma
C85	360	0,69	1,93	1,21	Inne chłoniaki nieziarnicze / Other Non-Hodgkin lymphomas
C26	316	0,61	1,69	1,07	Inne niedokładnie określone nowotwory narządów trawiennych / Other and unspecified parts of digestive system
C24	301	0,58	1,61	1,01	Inne niedokładnie określone części dróg żółciowych / Other and unspecified parts of bile ducts
C02	259	0,50	1,39	0,95	Inne niedokładnie określone części języka / Other and unspecified parts of tongue
C83	258	0,50	1,38	0,93	Chłoniaki nieziarnicze rozlane / Non-Hodgkin diffuse lymphomas
C14	256	0,49	1,37	0,90	Inne bliżej nieokreślone nowotwory w obrębie wargi, jamy ustnej i gardła / Other and unspecified parts of mouth and pharynx
C04	250	0,48	1,34	0,93	Dno jamy ustnej / Floor of mouth
C38	240	0,46	1,29	0,86	Serce, śródpiersie i opłucna / Heart, mediastinum and pleura
C23	217	0,42	1,16	0,72	Pęcherzyk żółciowy / Gallbladder
C49	189	0,36	1,01	0,74	Tkanka łączna i inne tkanki miękkie / Connective, subcutaneous and other soft tissues
C09	187	0,36	1,00	0,66	Migdałek / Tonsil
C19	176	0,34	0,94	0,57	Zgięcie esiczo-odbytnicze / Rectosigmoid junction
C21	163	0,31	0,87	0,56	Odbyt / Anus
C13	147	0,28	0,79	0,53	Część krtaniowa gardła / Hypopharynx
C41	141	0,27	0,76	0,52	Kości i chrząstki stawowe o innym i nieokreślonym umiejscowieniu / Other and unspecified sites of bones and articular cartilage
C44	130	0,25	0,70	0,41	Inne nowotwory złośliwe skóry / Other skin cancers
C45	127	0,25	0,68	0,44	Międzybłoniak / Mesothelioma
C62	123	0,24	0,66	0,52	Jądro / Testis
C81	111	0,21	0,60	0,45	Choroba Hodgkina / Hodgkin disease
C10	107	0,21	0,57	0,39	Część ustna gardła / Oropharynx

Tabela 7.3. Zgony na najczęstsze nowotwory złośliwe u kobiet według częstości występowania w Polsce w 2010 roku. Liczby bezwzględne, wskaźniki struktury, współczynniki surowe i standaryzowane
Table 7.3. Deaths from the leading cancer sites in females by frequency – Poland 2010. Absolute numbers, percentage, crude and standardized rates

ICD-10	Liczba bezwzględna Absolute number	Odsetek Percentage	Współczynnik surowy Crude rate Per 100 000	Współczynnik standaryzowany Standardized rate	Umiejscowienie Site
C34	6161	15,10	31,01	16,32	Płuco / Lung
C50	5226	12,81	26,30	13,70	Sutek / Breast
C18	3293	8,07	16,57	7,06	Okrężnica / Colon
C56	2547	6,24	12,82	6,99	Jajnik / Ovary
C80	2415	5,92	12,15	5,06	Umiejscowienie pierwotne nieznanne / Unknown primary site
C25	2250	5,52	11,32	5,15	Trzustka / Pancreas
C16	1878	4,60	9,45	4,24	Żołądek / Stomach
C53	1735	4,25	8,73	5,13	Szyjka macicy / Cervix uteri
C71	1412	3,46	7,11	4,06	Mózg / Brain
C20	1277	3,13	6,43	2,75	Odbytnica / Rectum
C54	1042	2,55	5,24	2,50	Trzon macicy / Corpus uteri
C23	958	2,35	4,82	2,14	Pęcherzyk żółciowy / Gallbladder
C22	957	2,35	4,82	2,09	Wątroba / Liver
C64	954	2,34	4,80	2,13	Nerka / Kidney
C67	641	1,57	3,23	1,28	Pęcherz moczowy / Urinary bladder
C90	611	1,50	3,08	1,33	Szpiczak mnogi / Multiple myeloma
C92	574	1,41	2,89	1,49	Białaczka szpikowa / Myeloid leukemia
C43	570	1,40	2,87	1,43	Czerniak skóry / Melanoma of skin
C91	527	1,29	2,65	1,22	Białaczka limfatyczna / Lymphatic leukemia
C76	521	1,28	2,62	1,15	Umiejscowień niedokładnie określone / Other ill-defined sites
C26	430	1,05	2,16	0,86	Inne niedokładnie określone narządy trawienne / Other and unspecified parts of digestive system
C24	426	1,04	2,14	0,83	Inne niedokładnie określone części dróg żółciowych / Other and unspecified parts of bile ducts
C85	311	0,76	1,57	0,74	Inne i nieokreślone postacie chłoniaków nieziarniczych / Other and unspecified non-Hodgkin lymphomas
C15	290	0,71	1,46	0,67	Przełyk / Oesophagus
C55	288	0,71	1,45	0,64	Nieokreślona część macicy / Uterus, NOS
C51	273	0,67	1,37	0,56	Srom / Vulva
C57	261	0,64	1,31	0,57	Inne i nieokreślone żeńskie narządy płciowe / Other and unspecified female genital organs
C83	247	0,61	1,24	0,65	Chłoniaki nieziarnicze rozlane / Non-Hodgkin diffuse lymphomas
C73	187	0,46	0,94	0,40	Tarczycza / Thyroid gland
C32	169	0,41	0,85	0,46	Krtań / Larynx
C44	165	0,40	0,83	0,26	Inne nowotwory złośliwe skóry / Other skin cancers
C21	149	0,37	0,75	0,32	Odbyt / Anus
C49	143	0,35	0,72	0,46	Tkanka łączna i inne tkanki miękkie / Connective, subcutaneous and other soft tissues
C19	142	0,35	0,71	0,30	Zgięcie esiczo-odbytnicze / Rectosigmoid junction
C38	138	0,34	0,69	0,35	Serce, śródpiersie i opłucna / Heart, mediastinum and pleura
C48	107	0,26	0,54	0,26	Przestrzeń zaotrzewnowa i otrzewna / Retroperitoneum and peritoneum

Tabela 7.4. Umieralność na nowotwory złośliwe według układów narządowych u mężczyzn w Polsce w 2010 roku
Table 7.4. Cancer mortality by main cancer groups, males, Poland 2010

Umiejscowienie	Liczby bezwzględne Absolute number	Współczynnik surowy Crude rate	Współczynnik standaryzowany Standardized rate	% wszystkich nowotworów % of all cancers	% w grupie narządowej % in organ system	M.Kl.Ch.-10 ICD-10	Site
Per 100000							
Nowotwory złośliwe ogółem	51817	277,87	178,26	100	–	C00–D09	All cancers
Nowotwory złośliwe ogółem bez skóry	51687	277,18	177,84		–	C00–D09 bez C44	All cancers but skin
Warga, jama ustna i gardło	1763	9,45	6,31	3,4	–	C00–C14	Lip, oral cavity and pharynx
Narządy trawienne	14787	79,30	50,53	28,5	100,0	C15–C26	Digestive organs
W tym: Jelito grube	5959	31,96	20,01	11,5	40,3	C18–C21	Colorectal cancers
Układ oddechowy i klatka piersiowa	17937	96,19	62,33	34,6	100,0	C30–C39	Respiratory and intrathoracic organs
W tym: Narządy oddechowe	17637	94,58	61,26	34,0	98,3	C30–C34	Respiratory organs
Klatka piersiowa	300	1,61	1,06	0,6	1,7	C37–C39	Intrathoracic organs
Kości i chrząstki stawowe	199	1,07	0,78	0,4	–	C40–C41	Bone and articular cartilage
Czerniak i inne nowotwory złośliwe skóry	751	4,03	2,59	1,4	–	C43–C44	Melanoma and other skin cancers
W tym: Czerniak	621	3,33	2,18	1,2	–	C43	Melanoma
Międzybłonek i tkanki miękkie	415	2,23	1,56	0,8	–	C45–C49	Mesothelial and soft tissue
Męskie narządów płciowych	4169	22,36	13,24	8,0	100,0	C60–C63	Male genital organs
W tym: Gruczoł krokowy	3940	21,13	12,36	7,6	94,5	C61	Prostate
Układ moczowy	4116	22,07	13,81	7,9	–	C64–C68	Urinary tract
Okno, mózg i inne części centralnego systemu nerwowego	1511	8,10	5,79	2,9	–	C69–C72	Eye, brain and other parts of central nervous system
Tarczycza i inne gruczoły wydzielania wewnętrznego	140	0,75	0,49	0,3	–	C73–C75	Thyroid and other endocrine glands
Nowotwory niedokładnie określone, wtórne i o nieokreślonym umiejscowieniu	3058	16,40	10,30	5,9	–	C76–C80	Ill-defined, secondary and unspecified sites
Tkanka limfatyczna, krwiotwórcza i tkanki pokrewne	2879	15,44	10,21	5,6	100,0	C81–C96	Stated or presumed to be primary, of lymphoid, haematopoietic and related tissue
W tym: Choroba Hodgkina	111	0,60	0,45	0,2	3,9	C81	Hodgkin Disease
Chłoniaki nieziarnicze	795	4,26	2,77	1,5	27,6	C82–C85, C96	Non-Hodgkin Diseases
Białaczki	1431	7,67	5,14	2,8	49,7	C91–C95	Leukemias

Tabela 7.5. Umieralność na nowotwory złośliwe według układów narządowych u kobiet w Polsce w 2010 roku
Table 7.5. Cancer mortality by main cancer groups, females, Poland 2010

Umiejscowienie	Liczby bezwzględne Absolute number	Współczynnik surowy Crude rate	Współczynnik standaryzowany Standardized rate	% wszystkich nowotworów % of all cancers	% w grupie narządowej % in organ system	M.Kl.Ch.-10 ICD-10	Site
Per 100000							
Nowotwory złośliwe ogółem	40794	205,3	99,4	100	–	C00–D09	All cancers
Nowotwory złośliwe ogółem bez skóry	40629	204,5	99,2		–	C00–D09 bez C44	All cancers but skin
Warga, jama ustna i gardło	464	2,3	1,2	1,1	–	C00–C14	Lip, oral cavity and pharynx
Narządy trawienne	12125	61,0	26,6	29,7	100,0	C15–C26	Digestive organs
W tym: Jelito grube	4861	24,5	10,4	11,9	40,1	C18–C21	Colorectal cancers
Układ oddechowy i klatka piersiowa	6555	33,0	17,3	16,1	100,0	C30–C39	Respiratory and intrathoracic organs
W tym: Narządy oddechowe	6389	32,2	16,9	15,7	97,5	C30–C34	Respiratory organs
Klatka piersiowa	166	0,8	0,4	0,4	2,5	C37–C39	Intrathoracic organs
Kości i chrząstki stawowe	126	0,6	0,4	0,3	–	C40–C41	Bone and articular cartilage
Czerniak i inne nowotwory złośliwe skóry	735	3,7	1,7	1,8	100,0	C43–C44	Melanoma and other skin cancers
W tym: Czerniak	570	2,9	1,4	1,4	77,6	C43	Melanoma
Międzybłonek i tkanki miękkie	324	1,6	0,9	0,8	–	C45–C49	Mesothelial and soft tissue
Pierś	5226	26,3	13,7	12,8	–	C50	Breast
Żeńskie narządy płciowe	6193	31,2	16,5	15,2	100,0	C51–C58	Female genital organs
W tym: Macica	2777	14,0	7,6	6,8	44,8	C53–C54	Uterus
Układ moczowy	1638	8,2	3,5	4,0	–	C64–C68	Urinary tract
Oko, mózg i inne części centralnego systemu nerwowego	1526	7,7	4,3	3,7	–	C69–C72	Eye, brain and other parts of central nervous system
Tarczycza i inne gruczoły wydzielania wewnętrznego	254	1,3	0,6	0,6	–	C73–C75	Thyroid and other endocrine glands
Nowotwory niedokładnie określone, wtórne i o nieokreślonym umiejscowieniu	2959	14,9	6,3	7,3	–	C76–C80	Ill-defined, secondary and unspecified sites
Tkanka limfatyczna, krwiotwórcza i tkanki pokrewne	2629	13,2	6,3	6,4	100,0	C81–C96	Stated or presumed to be primary, of lymphoid, haematopoietic and related tissue
W tym: Choroba Hodgkina	78	0,4	0,3	0,2	3,0	C81	Hodgkin Disease
Chłoniaki nieziarnicze	702	3,5	1,8	1,7	26,7	C82–C85, C96	Non-Hodgkin Diseases
Białaczki	1211	6,1	2,9	3,0	46,1	C91–C95	Leukemias

Tabela 7.6. Zgony na nowotwory złośliwe według umiejscowienia u mężczyzn, Polska 2010. Liczby bezwzględne, współczynniki surowe i standaryzowane, wskaźnik struktury i kolejność występowania
Table 7.6. Deaths from cancers by site, males, Poland 2010. Absolute numbers, crude and standardized rates, percentage and sequence number

ICD-10	Umiejscowienie Site	Liczba bezwzględna Absolute number	Współczynnik surowy Crude rate	Współczynnik standaryzowany Standardized rate	Odsetek Percentage	Kolejność występowania Sequence number
C00–D09	Ogółem	51817	277,9	178,3	100,0	–
C00	Warga	81	0,4	0,3	0,2	46
C01	Nasada języka	88	0,5	0,3	0,2	42
C02	Inne i nieokreślone części języka	259	1,4	0,9	0,5	26
C03	Dziąsło	25	0,1	0,1	0,0	73
C04	Dno jamy ustnej	250	1,3	0,9	0,5	27
C05	Podniebienie	55	0,3	0,2	0,1	58
C06	Inne i nieokreślone części jamy ustnej	74	0,4	0,3	0,1	48
C07	Ślinianka przyuszna	78	0,4	0,3	0,2	50
C08	Inne i nieokreślone duże gruczoły ślinowe	32	0,2	0,1	0,1	56
C09	Migdałek	187	1,0	0,7	0,4	29
C10	Część ustna gardła	107	0,6	0,4	0,2	37
C11	Część nosowa gardła	97	0,5	0,4	0,2	40
C12	Zachyłek gruszkowaty	27	0,1	0,1	0,1	67
C13	Część krtaniowa gardła	147	0,8	0,5	0,3	33
C14	Inne i bliżej nieokreślone umiejscowienia w obrębie wargi, jamy ustnej i gardła	256	1,4	0,9	0,5	22
C15	Przetyk	1106	5,9	3,9	2,1	12
C16	Żołądek	3486	18,7	11,8	6,7	4
C17	Jelito cienkie	64	0,3	0,2	0,1	44
C18	Jelito grube	3768	20,2	12,6	7,3	3
C19	Zgięcie esiczo-odbytnicze	176	0,9	0,6	0,3	31
C20	Odbytnica	1852	9,9	6,3	3,6	8
C21	Odbyt i kanał odbytu	163	0,9	0,6	0,3	24
C22	Wątroba i przewody żółciowe wewnątrzwątrobowe	1058	5,7	3,7	2,0	13
C23	Pęcherzyk żółciowy	217	1,2	0,7	0,4	25
C24	Inne i nieokreślone części dróg żółciowych	301	1,6	1,0	0,6	21
C25	Trzustka	2280	12,2	8,1	4,4	7
C26	Inne i niedokładnie określone narządy trawienne	316	1,7	1,1	0,6	20
C30	Jama nosowa i ucho środkowe	21	0,1	0,1	0,0	71
C31	Zatoki przynosowe	54	0,3	0,2	0,1	59
C32	Krtań	1358	7,3	4,8	2,6	11
C33	Tchawica	17	0,1	0,1	0,0	61
C34	Oskrzela i płuco	16187	86,8	56,2	31,2	1
C37	Grasica	11	0,1	0,0	0,0	80
C38	Serce, śródpiersie i opłucna	240	1,3	0,9	0,5	28
C39	Inne i niedokładnie określone części układu oddechowego i narządów klatki piersiowej	49	0,3	0,2	0,1	55
C40	Kości i chrząstki stawowe kończyn	58	0,3	0,3	0,1	54
C41	Kości i chrząstki stawowe o innym i nieokreślonym umiejscowieniu	141	0,8	0,5	0,3	34
C43	Czerniak skóry	621	3,3	2,2	1,2	16
C44	Inne nowotwory złośliwe skóry	130	0,7	0,4	0,3	32
C45	Międzybłoniak	127	0,7	0,4	0,2	38
C46	Mięsak Kaposiego	7	0,0	0,0	0,0	79
C47	Nerwy obwodowe i autonomiczny układ nerwowy	8	0,0	0,1	0,0	76
C48	Przestrzeń zaotrzewnowa i otrzewna	84	0,5	0,3	0,2	43
C49	Tkanka łączna i inne tkanki miękkie	189	1,0	0,7	0,4	30
C50	Sutek	59	0,3	0,2	0,1	49
C60	Prącie	89	0,5	0,3	0,2	39
C61	Gruczoł krokowy	3940	21,1	12,4	7,6	2
C62	Jądro	123	0,7	0,5	0,2	35

Tabela 7.6. (cd.) Zgony na nowotwory złośliwe według umiejscowienia u mężczyzn, Polska 2010. Liczby bezwzględne, współczynniki surowe i standaryzowane, wskaźnik struktury i kolejność występowania
Table 7.6. (cont.) Deaths from cancers by site, males, Poland 2010. Absolute numbers, crude and standardized rates, percentage and sequence number

ICD-10	Umiejscowienie Site	Liczba bezwzględna Absolute number	Współczynnik surowy Crude rate	Współczynnik standaryzowany Standardized rate	Odsetek Percentage	Kolejność występowania Sequence number
C63	Inne i nieokreślone męskie narządy płciowe	17	0,1	0,1	0,0	75
C64	Nerka za wyjątkiem miedniczki nerkowej	1574	8,4	5,4	3,0	9
C65	Miedniczka nerkowa	27	0,1	0,1	0,1	68
C66	Moczowód	25	0,1	0,1	0,0	77
C67	Pęcherz moczowy	2470	13,2	8,1	4,8	6
C68	Inne i nieokreślone narządy moczowe	20	0,1	0,1	0,0	64
C69	Oko	37	0,2	0,1	0,1	60
C70	Opony	19	0,1	0,1	0,0	69
C71	Mózg	1413	7,6	5,4	2,7	10
C72	Rdzeń kręgowy, nerwy czaszkowe i inne części centralnego układu nerwowego	42	0,2	0,2	0,1	57
C73	Tarczycza	74	0,4	0,3	0,1	41
C74	Nadnercza	48	0,3	0,2	0,1	51
C75	Inne gruczoły wydzielania wewnętrznego i struktur pokrewnych	18	0,1	0,1	0,0	65
C76	Umiejscowienia inne i niedokładnie określone	519	2,8	1,8	1,0	19
C77	Wtórne i nieokreślone nowotwory węzłów chłonnych	0	0,0	0,0	0,0	78
C78	Wtórne nowotwory złośliwe układu oddechowego i trawiennego	5	0,0	0,0	0,0	74
C79	Wtórny nowotwór złośliwy innych umiejscowień	16	0,1	0,1	0,0	63
C80	Nowotwór złośliwy bez określenia jego umiejscowienia	2518	13,5	8,4	4,9	5
C81	Choroba Hodgkina	111	0,6	0,5	0,2	36
C82	Chłoniak nieziarniczy guzkowy (grudkowy)	71	0,4	0,3	0,1	45
C83	Chłoniaki nieziarnicze rozlane	258	1,4	0,9	0,5	23
C84	Obwodowy i skórny chłoniak z komórek T	57	0,3	0,2	0,1	53
C85	Inne i nieokreślone postacie chłoniaków nieziarniczych	360	1,9	1,2	0,7	18
C88	Złośliwe choroby immunoproliferacyjne	30	0,2	0,1	0,1	66
C90	Szpiczak mnogi i nowotwory z komórek plazmatycznych	512	2,7	1,7	1,0	17
C91	Białaczka limfatyczna	689	3,7	2,5	1,3	14
C92	Białaczka szpikowa	623	3,3	2,2	1,2	15
C93	Białaczka monocytowa	29	0,2	0,1	0,1	70
C94	Inne białaczki określonego rodzaju	27	0,1	0,1	0,1	72
C95	Białaczka z komórek nieokreślonego rodzaju	63	0,3	0,2	0,1	47
C96	Inny i nieokreślony nowotwór złośliwy tkanki limfatycznej, krwiotwórczej i tkanek pokrewnych	49	0,3	0,2	0,1	52
C97	Nowotwory złośliwe niezależnych (pierwotnych) mnogich umiejscowień	32	0,2	0,1	0,1	62
D00	Rak <i>in situ</i> jamy ustnej, przełyku i żołądka	0	0,0	0,0	0,0	81
D01	Raki <i>in situ</i> innych i nieokreślonych części narządów trawiennych	1	0,0	0,0	0,0	81
D02	Rak <i>in situ</i> ucha środkowego i układu oddechowego	0	0,0	0,0	0,0	81
D03	Czerniak <i>in situ</i>	0	0,0	0,0	0,0	81
D04	Rak <i>in situ</i> skóry	0	0,0	0,0	0,0	81
D05	Rak <i>in situ</i> sutka	0	0,0	0,0	0,0	81
D07	Rak <i>in situ</i> innych i nieokreślonych narządów płciowych	0	0,0	0,0	0,0	81
D09	Rak <i>in situ</i> innych i nieokreślonych umiejscowień	0	0,0	0,0	0,0	81

Tabela 7.7. Zgony na nowotwory złośliwe według umiejscowienia u kobiet, Polska 2010. Liczby bezwzględne, współczynniki surowe i standaryzowane, wskaźnik struktury i kolejność występowania**Table 7.7.** Deaths from cancers by site, females, Poland 2010. Absolute numbers, crude and standardized rates, percentage and sequence number

ICD-10	Umiejscowienie Site	Liczba bezwzględna Absolute number	Współczynnik surowy Crude rate	Współczynnik standaryzowany Standardized rate	Odsetek Percentage	Kolejność występowania Sequence number
C00–D09	Ogółem	40794	205,3	99,4	100,0	
C00	Warga	24	0,1	0,0	0,1	62
C01	Nasada języka	21	0,1	0,1	0,1	67
C02	Inne i nieokreślone części języka	64	0,3	0,2	0,2	42
C03	Dziąsło	9	0,0	0,0	0,0	75
C04	Dno jamy ustnej	58	0,3	0,2	0,1	43
C05	Podniebienie	18	0,1	0,0	0,0	70
C06	Inne i nieokreślone części jamy ustnej	50	0,3	0,1	0,1	57
C07	Ślinianka przyuszna	43	0,2	0,1	0,1	49
C08	Inne i nieokreślone duże gruczoły ślinowe	23	0,1	0,0	0,1	59
C09	Migdałek	40	0,2	0,1	0,1	48
C10	Część ustna gardła	15	0,1	0,0	0,0	66
C11	Część nosowa gardła	25	0,1	0,1	0,1	60
C12	Zachyłek gruszkowaty	4	0,0	0,0	0,0	84
C13	Część krtaniowa gardła	21	0,1	0,1	0,1	69
C14	Inne i bliżej nieokreślone umiejscowienia w obrębie wargi, jamy ustnej i gardła	49	0,2	0,1	0,1	53
C15	Przetyk	290	1,5	0,7	0,7	25
C16	Żołądek	1878	9,5	4,2	4,6	7
C17	Jelito cienkie	75	0,4	0,2	0,2	41
C18	Jelito grube	3293	16,6	7,1	8,1	3
C19	Zgięcie esiczo-odbytnicze	142	0,7	0,3	0,3	35
C20	Odbytnica	1277	6,4	2,7	3,1	10
C21	Odbyt i kanał odbytu	149	0,7	0,3	0,4	31
C22	Wątroba i przewody żółciowe wewnątrzwątrobowe	957	4,8	2,1	2,3	13
C23	Pęcherzyk żółciowy	958	4,8	2,1	2,3	14
C24	Inne i nieokreślone części dróg żółciowych	426	2,1	0,8	1,0	24
C25	Trzustka	2250	11,3	5,1	5,5	6
C26	Inne i niedokładnie określone narządy trawienne	430	2,2	0,9	1,1	21
C30	Jama nosowa i ucho środkowe	25	0,1	0,0	0,1	63
C31	Zatoki przynosowe	25	0,1	0,1	0,1	65
C32	Krtań	169	0,9	0,5	0,4	32
C33	Tchawica	9	0,0	0,0	0,0	78
C34	Oskrzela i płuco	6161	31,0	16,3	15,1	1
C37	Grasica	6	0,0	0,0	0,0	76
C38	Serce, śródpiersie i opłucna	138	0,7	0,4	0,3	34
C39	Inne i niedokładnie określone części układu oddechowego i narządów klatki piersiowej	22	0,1	0,0	0,1	64
C40	Kości i chrząstki stawowe kończyn	44	0,2	0,2	0,1	45
C41	Kości i chrząstki stawowe o innym i nieokreślonym umiejscowieniu	82	0,4	0,2	0,2	37
C43	Czerniak skóry	570	2,9	1,4	1,4	18
C44	Inne nowotwory złośliwe skóry	165	0,8	0,3	0,4	29
C45	Międzybłoniak	63	0,3	0,2	0,2	44
C46	Mięsak Kaposiego	5	0,0	0,0	0,0	79
C47	Nerwy obwodowe i autonomiczny układ nerwowy	6	0,0	0,0	0,0	80
C48	Przestrzeń zaotrzewnowa i otrzewna	107	0,5	0,3	0,3	36
C49	Tkanka łączna i inne tkanki miękkie	143	0,7	0,5	0,4	33
C50	Sutek	5226	26,3	13,7	12,8	2
C51	Srom	273	1,4	0,6	0,7	27
C52	Pochwa	45	0,2	0,1	0,1	46
C53	Szyjka macicy	1735	8,7	5,1	4,3	8

Tabela 7.7. (cd.) Zgony na nowotwory złośliwe według umiejscowienia u kobiet, Polska 2010. Liczby bezwzględne, współczynniki surowe i standaryzowane, wskaźnik struktury i kolejność występowania
Table 7.7. (cont.) Deaths from cancers by site, females, Poland 2010. Absolute numbers, crude and standardized rates, percentage and sequence number

ICD-10	Umiejscowienie Site	Liczba bezwzględna Absolute number	Współczynnik surowy Crude rate	Współczynnik standaryzowany Standardized rate	Odsetek Percentage	Kolejność występowania Sequence number
C54	Trzon macicy	1042	5,2	2,5	2,6	12
C55	Nieokreślone części macicy	288	1,4	0,6	0,7	22
C56	Jajnik	2547	12,8	7,0	6,2	5
C57	Inne i nieokreślone żeńskie narządy płciowe	261	1,3	0,6	0,6	26
C58	Łożysko	2	0,0	0,0	0,0	82
C64	Nerka z wyjątkiem miedniczki nerkowej	954	4,8	2,1	2,3	11
C65	Miedniczka nerkowa	16	0,1	0,0	0,0	74
C66	Moczowód	13	0,1	0,0	0,0	81
C67	Pęcherz moczowy	641	3,2	1,3	1,6	15
C68	Inne i nieokreślone narządy moczowe	14	0,1	0,0	0,0	77
C69	Oko	46	0,2	0,1	0,1	56
C70	Opony	34	0,2	0,1	0,1	55
C71	Mózg	1412	7,1	4,1	3,5	9
C72	Rdzeń kręgowy, nerwy czaszkowe i inne części centralnego układu nerwowego	34	0,2	0,1	0,1	54
C73	Tarczycza	187	0,9	0,4	0,5	30
C74	Nadnercza	50	0,3	0,1	0,1	52
C75	Inne gruczoły wydzielania wewnętrznego i struktur pokrewnych	17	0,1	0,0	0,0	61
C76	Umiejscowienia inne i niedokładnie określone	521	2,6	1,1	1,3	20
C77	Wtórne i nieokreślone nowotwory węzłów chłonnych	0	0,0	0,0	0,0	83
C78	Wtórne nowotwory złośliwe układu oddechowego i trawiennego	12	0,1	0,0	0,0	72
C79	Wtórny nowotwór złośliwy innych umiejscowień	11	0,1	0,0	0,0	73
C80	Nowotwór złośliwy bez określenia jego umiejscowienia	2415	12,2	5,1	5,9	4
C81	Choroba Hodgkina	78	0,4	0,3	0,2	38
C82	Chłoniak nieziarniczy guzkowy (grudkowy)	70	0,4	0,2	0,2	40
C83	Chłoniaki nieziarnicze rozlane	247	1,2	0,7	0,6	28
C84	Obwodowy i skórny chłoniak z komórek T	34	0,2	0,1	0,1	51
C85	Inne i nieokreślone postacie chłoniaków nieziarniczych	311	1,6	0,7	0,8	23
C88	Złośliwe choroby immunoproliferacyjne	27	0,1	0,1	0,1	68
C90	Szpiczak mnogi i nowotwory z komórek plazmatycznych	611	3,1	1,3	1,5	16
C91	Białaczka limfatyczna	527	2,7	1,2	1,3	19
C92	Białaczka szpikowa	574	2,9	1,5	1,4	17
C93	Białaczka monocytowa	23	0,1	0,0	0,1	71
C94	Inne białaczki określonego rodzaju	20	0,1	0,0	0,0	58
C95	Białaczka z komórek nieokreślonego rodzaju	67	0,3	0,1	0,2	39
C96	Inny i nieokreślony nowotwór złośliwy tkanki limfatycznej, krwiotwórczej i tkanek pokrewnych	40	0,2	0,1	0,1	50
C97	Nowotwory złośliwe niezależnych (pierwotnych) mnogich umiejscowień	40	0,2	0,1	0,1	47
D00	Rak <i>in situ</i> jamy ustnej, przełyku i żołądka	0	0,0	0,0	0,0	85
D01	Raki <i>in situ</i> innych i nieokreślonych części narządów trawiennych	0	0,0	0,0	0,0	85
D02	Rak <i>in situ</i> ucha środkowego i układu oddechowego	0	0,0	0,0	0,0	85
D03	<i>Czerniak in situ</i>	0	0,0	0,0	0,0	85
D04	Rak <i>in situ</i> skóry	0	0,0	0,0	0,0	85
D05	Rak <i>in situ</i> sutka	0	0,0	0,0	0,0	85
D06	Rak <i>in situ</i> błony śluzowej szyjki macicy	0	0,0	0,0	0,0	85
D07	Rak <i>in situ</i> innych i nieokreślonych narządów płciowych	0	0,0	0,0	0,0	85
D09	Rak <i>in situ</i> innych i nieokreślonych umiejscowień	0	0,0	0,0	0,0	85

Tabela 7.8. Liczby zgonów na nowotwory złośliwe u mężczyzn według umiejscowienia i 5-letnich grup wieku w Polsce w 2010 roku**Table 7.8.** Cancer deaths by site and five-year age groups in males population in Poland 2010

ICD-10	Ogółem Total	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85+
C00-D09	51817	28	25	38	55	83	133	159	272	537	1308	3550	6347	7559	6548	8385	8073	5649	3068
C00	81	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	6	3	8	6	13	18	15	10
C01	88	0	0	0	0	0	0	0	0	4	3	11	27	20	6	10	3	4	0
C02	259	0	0	0	0	0	0	0	1	10	15	32	67	48	36	28	14	7	1
C03	25	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	3	6	4	3	0	4	2	0
C04	250	0	0	0	0	0	0	1	3	6	22	53	53	47	24	27	9	1	4
C05	55	0	0	0	0	0	0	0	2	1	2	7	12	8	5	5	10	3	0
C06	74	0	0	0	0	0	0	0	1	2	2	12	19	7	16	4	7	3	1
C07	78	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	7	15	9	9	12	7	10	8
C08	32	0	0	0	0	1	0	0	0	0	2	6	2	4	5	5	2	4	1
C09	187	0	0	0	0	0	1	0	1	4	15	26	63	32	12	19	10	3	1
C10	107	0	0	0	0	0	0	0	0	3	5	17	24	24	12	12	7	1	2
C11	97	0	0	0	0	1	0	0	3	3	8	12	22	15	13	11	4	2	3
C12	27	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	7	7	5	4	1	0	0	1
C13	147	0	0	0	0	0	0	1	0	1	8	28	31	29	18	18	7	4	2
C14	256	0	0	0	0	0	0	1	2	8	10	39	70	51	19	30	12	12	2
C15	1106	0	0	0	0	0	0	0	4	12	41	115	201	215	148	151	106	68	45
C16	3486	0	0	0	0	1	7	7	13	45	112	244	404	459	412	592	534	440	216
C17	64	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	7	6	4	11	10	14	6	3
C18	3768	0	0	0	0	0	5	9	16	27	70	167	326	489	479	648	722	531	279
C19	176	0	0	0	0	1	0	0	0	1	4	10	16	26	14	27	40	24	13
C20	1852	0	0	0	0	0	2	6	7	16	34	100	185	257	252	320	336	218	119
C21	163	0	0	0	0	0	0	0	2	3	5	9	18	17	18	33	16	24	18
C22	1058	2	0	0	0	2	3	2	10	14	34	72	118	151	135	173	171	111	60
C23	217	0	0	0	0	0	0	0	1	0	5	11	25	22	29	39	46	26	13
C24	301	0	0	0	0	0	0	0	4	3	4	16	37	39	36	41	61	31	29
C25	2280	0	0	0	0	0	1	2	14	41	74	212	333	344	345	334	266	201	113
C26	316	0	0	0	0	0	0	1	3	2	12	26	35	51	30	50	49	36	21
C30	21	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	4	2	4	2	1	5
C31	54	0	0	0	0	0	0	1	1	2	3	10	9	7	5	9	4	2	1
C32	1358	0	0	0	0	0	1	1	1	12	54	158	260	261	169	183	153	80	25
C33	17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	4	5	1	2	1	0
C34	16187	0	0	0	1	1	4	10	23	101	339	1198	2242	2819	2312	2846	2372	1368	551
C37	11	0	0	0	0	0	0	1	0	1	2	1	0	1	2	3	0	0	0
C38	240	0	0	0	1	1	3	2	1	4	7	15	27	35	38	38	31	24	13
C39	49	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	7	7	5	3	9	11	3	3
C40	58	1	0	2	5	5	7	1	3	0	3	5	5	5	2	5	5	1	3
C41	141	0	1	0	5	2	0	1	3	1	7	11	25	22	16	17	12	13	5
C43	621	0	0	0	1	3	9	9	14	22	30	49	84	90	57	69	89	58	37
C44	130	0	0	0	0	0	1	0	1	2	2	5	11	10	11	7	20	33	27
C45	127	0	0	0	0	0	0	0	1	2	3	13	17	21	16	19	19	12	4
C46	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	2	0	2	0	1
C47	8	1	2	2	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0
C48	84	0	0	0	0	1	3	2	0	2	2	11	8	12	8	12	10	10	3
C49	189	2	2	3	2	7	7	6	7	4	14	10	27	17	16	19	21	15	10
C50	59	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	3	5	10	10	11	7	5	4
C60	89	0	0	0	0	0	0	0	3	0	5	7	9	8	5	14	16	9	13

Tabela 7.8. (cd.) Liczby zgonów na nowotwory złośliwe u mężczyzn według umiejscowienia i 5-letnich grup wieku w Polsce w 2010 roku**Table 7.8.** (cont.) Cancer deaths by site and five-year age groups in males population in Poland 2010

ICD-10	Ogółem Total	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85+
C61	3940	0	0	0	0	0	0	0	2	2	15	51	166	300	390	646	920	849	599
C62	123	0	0	0	4	6	20	18	20	12	5	4	7	9	1	3	6	5	3
C63	17	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	2	2	2	2	4	2	1	1
C64	1574	0	0	1	0	0	1	1	5	23	72	131	198	232	198	237	248	155	72
C65	27	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	2	4	1	5	7	5	0
C66	25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	3	3	5	3	5	5	0
C67	2470	0	0	0	0	0	0	1	3	12	22	76	212	281	296	448	467	393	259
C68	20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	3	4	4	3	3	2
C69	37	0	0	0	0	0	0	0	2	2	1	2	3	8	3	4	6	3	3
C70	19	0	0	0	0	0	0	1	0	0	2	0	1	1	4	4	2	4	0
C71	1413	11	13	14	12	15	19	23	38	40	64	156	205	211	165	172	145	76	34
C72	42	0	0	1	3	0	2	0	0	2	2	3	4	7	2	5	6	4	1
C73	74	0	0	0	0	0	0	0	4	2	3	6	10	5	13	10	12	8	1
C74	48	1	0	0	0	0	0	0	0	2	2	7	8	8	3	3	8	5	1
C75	18	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	5	6	0	2	2	1	0
C76	519	1	0	0	2	0	2	2	0	11	19	36	67	72	54	90	78	54	31
C77	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C78	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	0	1	1	0	0
C79	16	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	6	3	2	1	1	1
C80	2518	0	1	0	1	1	2	5	9	12	48	133	298	329	301	395	433	336	214
C81	111	0	0	1	1	8	6	12	9	5	10	14	5	8	8	9	7	3	5
C82	71	0	1	0	0	0	0	0	1	1	2	4	12	14	9	9	10	4	4
C83	258	1	1	2	0	2	5	3	8	10	4	22	34	35	25	40	35	24	7
C84	57	0	0	0	1	0	1	0	1	1	4	8	7	8	4	5	5	9	3
C85	360	0	0	0	0	1	5	7	4	5	9	26	41	46	38	59	59	47	13
C88	30	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2	2	4	7	9	2	3
C90	512	0	0	0	0	0	0	1	3	5	15	29	42	75	63	97	86	63	33
C91	689	5	2	10	7	9	7	5	2	6	17	32	75	77	75	115	121	82	42
C92	623	1	0	1	8	14	4	15	13	14	16	33	59	74	76	97	92	65	41
C93	29	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	1	3	4	4	7	5	2
C94	27	1	2	0	0	0	0	0	0	0	1	2	1	3	2	2	8	2	3
C95	63	1	0	1	0	0	2	0	0	1	2	5	2	3	7	9	11	7	12
C96	49	0	0	0	0	0	1	1	2	2	0	1	1	3	6	8	13	5	6
C97	32	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	5	3	6	7	6	1	2
D00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D01	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
D02	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D03	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D04	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D05	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D07	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D09	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Tabela 7.9. Liczby zgonów na nowotwory złośliwe u kobiet według umiejscowienia i 5-letnich grup wieku w Polsce w 2010 roku**Table 7.9.** Cancer deaths by site and five-year age groups in females population in Poland 2010

ICD-10	Ogółem Total	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85+
C00-D09	40794	28	20	17	36	42	91	168	334	556	1287	2847	4341	4911	4116	5519	6229	5800	4452
C00	24	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	1	3	6	11
C01	21	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	3	3	3	3	3	1	0	2
C02	64	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2	6	11	11	9	7	6	4	6
C03	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	3	1	1	1	0	0
C04	58	0	0	0	0	0	0	0	1	2	1	8	15	11	5	5	3	5	2
C05	18	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	4	3	0	3	1	4
C06	50	0	0	0	0	1	0	0	0	0	4	5	6	7	0	8	3	8	8
C07	43	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	4	3	5	3	5	9	6	7
C08	23	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	1	2	1	3	3	4	6
C09	40	0	0	0	0	0	0	0	1	2	2	6	7	5	1	4	3	1	8
C10	15	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	3	2	4	2	1	1	0	1
C11	25	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	2	5	5	2	2	2	3	1
C12	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	1	0	0	0	0
C13	21	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	2	5	3	0	1	5	2	0
C14	49	0	0	0	0	0	1	0	0	2	2	5	8	9	7	4	2	3	6
C15	290	0	0	0	0	0	1	0	1	2	5	26	33	39	22	35	47	42	37
C16	1878	0	0	0	0	3	1	8	23	31	57	101	127	180	162	261	339	328	257
C17	75	0	0	0	0	0	1	0	0	2	3	8	2	5	7	10	11	18	8
C18	3293	0	0	0	0	0	4	6	19	28	51	155	241	285	299	506	579	603	517
C19	142	0	0	0	0	0	1	0	2	0	2	6	11	13	14	18	29	27	19
C20	1277	0	0	0	0	1	0	5	7	3	20	52	91	135	121	184	243	228	187
C21	149	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	10	9	15	14	19	21	31	27
C22	957	1	0	0	2	1	1	3	4	5	14	41	83	95	90	135	161	189	132
C23	958	0	0	0	0	0	0	1	0	6	17	49	78	111	88	170	157	162	119
C24	426	0	0	0	0	0	0	1	0	2	5	10	17	36	28	69	99	92	67
C25	2250	0	0	0	1	0	0	4	11	14	51	117	208	253	228	362	389	359	253
C26	430	0	0	0	0	0	1	1	2	4	10	13	20	30	39	45	85	103	77
C30	25	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	2	7	5	8
C31	25	0	0	0	0	0	1	0	0	0	3	1	2	2	3	0	5	4	4
C32	169	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	19	36	30	19	28	16	11	6
C33	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	1	1	1	0	1	0	2
C34	6161	0	0	0	0	1	0	5	14	44	177	551	938	1081	813	839	762	580	356
C37	6	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2	1	0	1	0	1	0	0
C38	138	0	1	0	0	1	0	2	0	0	3	8	24	17	18	17	19	15	13
C39	22	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	3	2	4	5	3	3
C40	44	0	0	2	4	2	1	1	0	4	3	2	2	3	2	2	6	6	4
C41	82	0	0	2	0	2	0	3	1	1	3	3	3	12	6	5	18	16	7
C43	570	0	0	0	0	1	2	9	15	14	29	42	58	49	51	66	85	68	81
C44	165	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3	7	6	12	13	33	88
C45	63	0	0	0	0	0	0	0	1	2	1	7	6	14	10	8	11	2	1
C46	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	2	0
C47	6	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	2	0	0	0	1	0
C48	107	0	0	0	0	1	0	0	2	2	2	6	13	13	12	14	19	12	11
C49	143	1	2	2	6	3	7	1	3	4	4	10	11	15	16	9	19	17	13
C50	5226	0	0	0	0	0	5	37	64	141	279	487	700	650	503	609	631	595	525
C51	273	0	0	0	0	0	0	0	1	4	6	7	16	24	24	33	51	55	52
C52	45	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	4	5	8	7	6	7	6
C53	1735	0	0	0	0	1	5	16	51	72	139	272	272	217	155	158	158	134	85

Tabela 7.9. (cd.) Liczby zgonów na nowotwory złośliwe u kobiet według umiejscowienia i 5-letnich grup wieku w Polsce w 2010 roku**Table 7.9.** (cont.) Cancer deaths by site and five-year age groups in females population in Poland 2010

ICD-10	Ogółem Total	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85+
C54	1042	0	0	0	0	0	0	0	0	4	28	44	102	138	142	173	171	142	98
C55	288	0	0	0	0	0	1	0	3	3	5	14	35	32	18	41	45	48	43
C56	2547	0	0	0	0	1	3	15	26	63	142	266	353	358	299	322	316	246	137
C57	261	0	0	0	0	0	0	0	1	2	10	13	29	28	15	30	44	53	36
C58	2	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C64	954	2	1	0	0	0	0	0	5	4	18	44	60	108	97	146	203	157	109
C65	16	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	2	0	3	0	5	2	1	2
C66	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	4	2	2	1	3	0
C67	641	0	0	0	0	0	0	0	0	3	6	19	50	59	46	89	108	124	137
C68	14	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	2	3	3	2	1	1
C69	46	0	1	0	0	0	0	0	1	0	3	2	3	2	2	5	7	6	14
C70	34	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	1	1	1	5	4	10	9
C71	1412	15	5	5	9	5	13	22	38	26	49	107	168	178	171	174	200	148	79
C72	34	0	0	1	0	1	2	1	1	1	0	3	2	6	4	3	3	4	2
C73	187	0	0	0	0	0	1	0	3	1	7	6	10	17	18	20	38	43	23
C74	50	1	1	0	0	0	1	3	0	1	2	5	9	5	1	5	8	6	2
C75	17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	2	3	1	6	4	0
C76	521	0	0	0	0	0	0	0	0	8	16	26	49	51	48	54	95	87	87
C77	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C78	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	2	0	1	2	3	1
C79	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3	3	1	1
C80	2415	0	0	0	0	2	3	4	7	18	44	110	186	236	184	319	436	510	356
C81	78	0	0	0	1	2	9	3	6	3	5	1	7	11	8	10	5	4	3
C82	70	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0	2	3	9	9	13	12	14	5
C83	247	0	0	0	3	2	4	3	0	7	9	12	24	35	25	34	47	25	17
C84	34	0	0	1	0	1	1	0	1	0	0	2	5	5	4	7	4	2	1
C85	311	0	0	0	2	2	7	6	0	1	2	15	19	34	33	58	57	46	29
C88	27	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	1	2	4	4	9	3
C90	611	0	0	0	0	1	1	0	0	0	9	22	46	44	73	121	137	103	54
C91	527	4	5	4	4	2	3	1	5	4	7	15	31	41	35	75	100	96	95
C92	574	3	2	0	4	3	5	5	10	6	16	37	52	63	59	93	93	77	46
C93	23	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2	1	7	4	2	5
C94	20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	1	4	5	2	5
C95	67	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	4	1	8	3	6	14	16	14
C96	40	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	2	3	3	6	8	7	8
C97	40	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	5	6	2	8	4	9	3
D00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D01	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D02	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D03	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D04	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D05	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D06	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D07	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D09	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Tabela 7.10. Liczby zgonów na nowotwory złośliwe u mężczyzn według umiejscowienia i województw w Polsce w 2010 roku
Table 7.10. Cancer deaths by site and voivodeships, males, Poland 2010

ICD-10	Polska	Dolnośląskie	Kujawsko- pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko- mazurskie	Wielkopolskie	Zachodnio- pomorskie
C00-D09	51817	4084	3140	2704	1271	3763	4120	7009	1326	2326	1628	3137	6599	1771	1917	4603	2419
C00	81	3	7	5	5	3	4	13	0	5	6	5	13	2	0	7	3
C01	88	9	2	3	5	1	12	13	1	1	2	7	10	3	2	12	5
C02	259	24	8	11	9	19	22	28	8	18	9	10	52	4	5	20	12
C03	25	5	2	0	0	1	2	6	1	0	1	1	1	0	1	2	2
C04	250	19	9	14	12	18	21	31	17	11	6	21	28	4	5	22	12
C05	55	7	4	0	1	5	3	4	0	5	3	2	6	1	1	8	5
C06	74	4	6	3	0	5	6	5	3	2	3	4	20	4	2	3	4
C07	78	7	5	8	1	4	6	11	2	2	5	1	12	0	2	10	2
C08	32	0	3	0	1	0	5	4	2	2	2	1	3	2	2	4	1
C09	187	19	10	7	6	11	11	13	3	9	5	12	27	4	10	21	19
C10	107	7	4	9	2	3	17	23	9	3	1	6	11	7	3	1	1
C11	97	3	5	4	2	8	9	18	3	4	3	7	12	3	6	9	1
C12	27	1	4	0	0	0	2	0	1	2	6	4	2	0	3	2	0
C13	147	9	3	13	2	10	5	16	8	5	2	4	21	10	11	22	6
C14	256	3	18	14	9	20	16	14	11	35	6	18	52	9	2	20	9
C15	1106	101	53	48	18	82	89	148	34	33	46	59	168	32	32	110	53
C16	3486	263	215	143	97	277	287	431	93	171	106	199	511	114	143	292	144
C17	64	6	4	2	0	1	3	14	1	3	3	3	11	2	2	4	5
C18	3768	302	236	183	82	249	310	529	117	128	130	211	505	119	119	377	171
C19	176	3	7	9	7	11	11	36	2	4	2	15	29	11	7	14	8
C20	1852	140	101	98	45	139	160	206	52	91	57	98	273	74	65	164	89
C21	163	21	2	5	3	15	19	20	0	4	11	9	25	8	1	13	7
C22	1058	77	51	36	27	91	66	156	25	33	31	69	157	28	88	84	39
C23	217	24	6	10	7	10	12	48	7	7	4	11	28	9	5	16	13
C24	301	18	21	11	7	23	32	43	9	9	15	16	44	12	4	22	15
C25	2280	188	132	121	56	144	187	311	60	98	72	150	314	75	71	204	97
C26	316	32	11	15	7	40	16	78	5	12	12	5	33	7	9	22	12
C30	21	2	3	1	1	1	0	3	0	2	0	0	4	2	0	2	0
C31	54	6	1	3	1	1	10	4	1	2	3	3	10	0	3	2	4
C32	1358	106	82	61	30	112	115	191	40	49	36	84	188	50	48	114	52
C33	17	0	2	0	0	4	0	0	0	1	0	3	2	3	0	2	0
C34	16187	1276	1051	874	384	1174	1208	2326	381	689	499	994	1916	594	715	1354	752
C37	11	0	2	1	0	0	1	0	0	1	1	2	2	1	0	0	0
C38	240	17	13	20	6	17	14	29	4	11	10	10	43	9	6	27	4
C39	49	2	6	5	1	6	4	6	2	3	0	1	3	3	5	1	1
C40	58	4	1	3	4	3	8	6	2	8	0	6	9	0	0	2	2
C41	141	5	8	12	4	15	11	10	4	5	3	9	25	3	10	8	9
C43	621	52	23	33	12	37	46	112	13	26	27	48	86	18	25	41	22
C44	130	11	14	6	0	15	11	0	4	8	0	6	20	7	0	16	12
C45	127	2	3	4	0	6	25	13	1	8	3	12	33	5	2	7	3
C46	7	1	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	1	0	2	0	0
C47	8	0	0	1	0	1	3	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1
C48	84	7	6	6	2	1	10	14	0	3	3	3	11	4	5	8	1
C49	189	6	10	7	5	12	16	42	2	3	9	14	23	5	8	17	10
C50	59	7	3	3	2	3	1	6	2	1	3	3	14	4	1	3	3

Tabela 7.10. (cd.) Liczby zgonów na nowotwory złośliwe u mężczyzn według umiejscowienia i województw w Polsce w 2010 roku**Table 7.10.** (cont.) Cancer deaths by site and voivodeships, males, Poland 2010

ICD-10	Polska	Dolnośląskie	Kujawsko- -pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko- mazurskie	Wielkopolskie	Zachodnio- -pomorskie
C60	89	5	1	5	4	6	8	18	4	4	2	3	13	1	5	6	4
C61	3940	279	227	232	84	301	336	514	110	203	165	223	472	153	123	352	166
C62	123	7	11	7	2	9	11	12	2	0	5	8	11	4	3	24	7
C63	17	2	0	2	1	0	1	4	2	0	0	0	2	1	2	0	0
C64	1574	112	86	91	36	98	141	192	37	78	65	102	218	41	62	141	74
C65	27	6	2	0	2	1	1	3	0	0	0	1	1	2	3	3	2
C66	25	2	2	2	2	2	3	4	0	1	2	1	0	1	0	1	2
C67	2470	195	132	101	59	187	216	337	93	103	77	156	289	76	102	222	125
C68	20	3	0	0	0	3	0	4	0	1	0	0	2	1	2	2	2
C69	37	2	1	1	2	1	3	5	1	1	2	4	6	0	0	7	1
C70	19	2	0	0	0	1	1	7	0	0	0	2	4	0	0	1	1
C71	1413	110	84	74	43	117	91	221	42	47	47	87	176	35	54	142	43
C72	42	4	0	4	0	2	2	11	2	3	2	1	4	0	1	3	3
C73	74	6	2	8	0	2	6	15	3	3	0	5	7	3	3	6	5
C74	48	2	5	2	1	1	4	10	2	0	3	1	6	1	4	5	1
C75	18	2	1	0	0	2	1	5	0	0	1	0	0	0	1	5	0
C76	519	4	50	69	33	15	21	41	2	143	0	3	104	5	2	27	0
C77	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C78	5	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1
C79	16	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	16	0	0	0
C80	2518	338	199	118	72	227	234	212	20	63	35	230	170	86	1	280	233
C81	111	6	8	7	3	6	4	17	4	4	1	9	19	3	4	12	4
C82	71	7	7	4	2	4	2	10	1	10	1	2	7	2	1	10	1
C83	258	19	4	23	8	22	11	49	4	10	6	20	22	15	6	27	12
C84	57	3	4	1	1	4	2	10	3	4	0	5	8	3	3	1	5
C85	360	8	40	14	8	19	40	38	2	27	13	8	52	9	18	39	25
C88	30	1	2	3	0	0	5	7	1	3	0	1	2	1	1	1	2
C90	512	36	34	23	7	33	41	91	9	21	6	34	53	17	19	54	34
C91	689	56	36	49	21	39	50	85	17	42	24	36	83	23	34	67	27
C92	623	54	30	36	11	53	52	87	11	26	20	37	87	15	22	59	23
C93	29	1	2	0	0	2	1	6	2	1	1	5	5	0	0	2	1
C94	27	6	7	3	1	0	0	1	1	0	0	0	2	1	1	4	0
C95	63	3	1	5	0	3	6	4	1	5	4	4	10	1	3	9	4
C96	49	2	2	1	1	3	9	8	4	4	0	3	5	1	6	0	0
C97	32	2	0	7	3	1	0	0	15	2	0	0	1	1	0	0	0
D00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D01	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D02	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D03	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D04	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D05	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D07	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D09	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Tabela 7.11. Liczby zgonów na nowotwory złośliwe u kobiet według umiejscowienia i województw w Polsce w 2010 roku
Table 7.11. Cancer deaths by site and voivodeships, females, Poland 2010

ICD-10	Polska	Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodnio-pomorskie
C00-D09	40794	3275	2597	1931	1088	3080	3274	5950	1006	1607	1146	2416	5153	1237	1533	3615	1886
C00	24	1	1	0	0	2	0	5	0	1	5	0	2	1	3	1	2
C01	21	2	1	0	0	2	2	4	0	0	0	2	0	3	1	2	2
C02	64	4	2	1	2	6	9	9	2	1	2	1	10	2	1	5	7
C03	9	1	0	0	0	2	2	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0
C04	58	3	0	3	0	7	7	10	2	1	0	6	8	2	2	5	2
C05	18	0	1	2	2	2	1	2	0	2	0	2	2	0	0	2	0
C06	50	6	3	2	1	4	7	3	1	3	0	2	6	0	5	2	5
C07	43	5	2	1	0	5	2	8	0	2	2	1	4	2	3	4	2
C08	23	0	2	1	1	3	2	1	1	1	1	3	4	1	0	0	2
C09	40	3	3	2	3	2	0	4	1	1	0	4	5	0	3	4	5
C10	15	6	0	0	0	0	1	4	1	0	0	0	0	0	2	0	1
C11	25	1	3	1	0	4	1	1	0	1	0	2	3	0	0	6	2
C12	4	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	1	0	0
C13	21	3	0	0	1	0	1	3	1	1	0	3	5	0	0	2	1
C14	49	2	4	1	2	5	4	4	3	1	1	0	16	1	1	3	1
C15	290	21	24	10	4	24	27	37	8	9	9	26	35	4	12	28	12
C16	1878	159	120	96	43	141	163	214	47	86	55	110	275	57	76	166	70
C17	75	5	4	2	1	4	9	14	2	2	5	5	5	2	3	8	4
C18	3293	277	223	148	79	237	277	457	99	97	103	192	422	91	144	305	142
C19	142	1	5	5	3	10	8	25	4	0	3	14	27	8	11	11	7
C20	1277	112	68	74	40	78	106	148	50	75	39	68	154	47	44	118	56
C21	149	16	5	2	5	14	11	18	1	5	10	10	13	5	10	17	7
C22	957	83	55	40	31	86	71	138	23	21	25	72	105	20	72	87	28
C23	958	62	50	54	17	74	89	165	24	45	29	40	95	48	32	84	50
C24	426	31	23	15	7	32	45	74	7	17	15	17	55	19	18	35	16
C25	2250	175	133	105	63	151	195	339	54	90	54	111	282	78	91	217	112
C26	430	53	27	25	13	46	19	100	10	11	34	12	32	12	5	18	13
C30	25	3	1	0	0	2	3	2	0	1	0	1	0	4	2	5	1
C31	25	3	0	3	2	3	1	3	0	1	1	3	4	0	0	0	1
C32	169	14	12	6	6	16	16	22	6	3	3	10	28	2	7	17	1
C33	9	1	1	1	0	0	1	0	1	0	0	0	1	0	1	1	1
C34	6161	554	444	249	196	461	393	1 034	134	168	135	396	756	147	276	480	338
C37	6	1	0	0	0	0	0	2	0	1	0	1	1	0	0	0	0
C38	138	17	9	3	1	7	9	26	0	3	5	4	24	3	3	20	4
C39	22	1	0	1	0	2	1	5	0	0	1	1	4	0	2	0	4
C40	44	4	3	4	3	2	0	5	2	5	0	2	5	3	1	4	1
C41	82	5	5	4	1	13	8	13	2	2	2	2	9	1	6	7	2
C43	570	50	28	29	11	35	41	90	12	31	19	41	79	15	17	54	18
C44	165	13	20	7	0	22	15	0	4	16	0	6	23	8	0	25	6
C45	63	0	4	1	0	5	14	10	0	1	0	4	16	2	2	2	2
C46	5	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	1	0	1	0
C47	6	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	1	0	0	0	2	0
C48	107	3	3	4	4	9	8	21	1	2	1	6	17	6	4	12	6
C49	143	8	3	7	4	10	14	34	2	3	5	9	18	4	10	5	7
C50	5226	370	303	249	142	410	446	794	125	219	130	316	711	173	176	466	196
C51	273	15	17	17	3	14	29	32	9	13	13	6	56	9	8	27	5
C52	45	5	4	2	1	2	1	9	1	0	0	1	4	2	4	7	2
C53	1735	126	100	77	61	126	123	244	53	70	62	99	254	45	79	127	89
C54	1042	109	54	55	34	61	98	185	20	44	40	55	111	32	32	73	39

Tabela 7.11. (cd.) Liczby zgonów na nowotwory złośliwe u kobiet według umiejscowienia i województw w Polsce w 2010 roku
Table 7.11. (cont.) Cancer deaths by site and voivodeships, females, Poland 2010

ICD-10	Polska	Dolnośląskie	Kujawsko- pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko- mazurskie	Wielkopolskie	Zachodnio- pomorskie
C55	288	2	28	12	3	20	35	29	9	19	11	9	51	11	10	28	11
C56	2547	180	155	115	50	194	206	368	77	92	93	145	349	74	80	231	138
C57	261	10	9	13	1	23	11	78	4	10	9	7	34	3	21	19	9
C58	2	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C64	954	64	67	40	19	64	94	121	30	48	26	57	144	28	41	81	30
C65	16	1	1	0	0	1	2	7	0	0	0	1	0	0	1	0	2
C66	13	1	2	0	1	0	0	2	0	1	0	0	0	0	0	4	2
C67	641	54	40	26	17	46	50	98	13	22	18	39	87	18	36	41	36
C68	14	0	0	1	0	3	1	1	2	2	0	0	1	0	0	2	1
C69	46	1	2	1	1	2	3	8	0	3	2	2	6	1	3	6	5
C70	34	3	1	2	3	1	1	6	1	0	1	1	7	1	2	1	3
C71	1412	104	83	83	35	122	93	232	39	41	52	80	168	34	57	137	52
C72	34	1	1	2	0	6	2	7	2	2	2	1	5	0	0	3	0
C73	187	12	13	15	6	14	19	30	5	10	3	6	16	9	6	21	2
C74	50	7	3	5	0	1	4	8	2	1	2	5	1	4	3	4	0
C75	17	0	0	0	0	3	1	2	0	0	2	3	2	1	1	2	0
C76	521	5	77	59	24	18	34	29	1	108	0	1	102	7	2	51	3
C77	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C78	12	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9	0	0	0
C79	11	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	10	0	0	0
C80	2415	309	191	98	78	248	247	224	23	46	35	240	133	68	6	265	204
C81	78	3	6	10	0	5	7	10	3	3	4	2	11	1	3	7	3
C82	70	5	5	3	2	1	2	9	2	12	1	6	11	2	1	2	6
C83	247	24	6	26	7	12	12	45	9	6	4	21	24	12	9	23	7
C84	34	2	3	0	0	0	2	6	1	3	0	3	6	0	2	4	2
C85	311	11	26	16	2	18	37	27	0	15	15	13	54	8	18	37	14
C88	27	2	1	1	1	0	3	3	1	2	0	0	4	0	2	4	3
C90	611	39	36	32	8	48	40	101	14	29	20	42	69	29	24	53	27
C91	527	48	20	23	20	34	40	58	21	27	18	25	82	20	19	55	17
C92	574	41	35	29	19	45	31	102	9	32	14	28	77	19	7	53	33
C93	23	1	5	0	0	2	1	1	0	0	3	5	2	1	0	2	0
C94	20	4	2	0	0	2	0	1	1	1	0	2	1	1	2	3	0
C95	67	0	4	2	3	2	9	6	2	10	2	3	7	2	3	9	3
C96	40	3	0	4	0	2	7	9	1	2	0	1	4	0	4	2	1
C97	40	2	2	3	1	1	0	0	20	3	0	0	4	4	0	0	0
D00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D01	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D02	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D03	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D04	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D05	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D06	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D07	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D09	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Tabela 7.12. Lista kolejności województw według wielkości standaryzowanych współczynników umieralności na nowotwory złośliwe ogółem (ICD-10 C00–D09) w Polsce w 2010 roku**Table 7.12.** Rank-list of voivodeships by standardized mortality rates from cancer of all sites (ICD-10 C00–D09), Poland 2010

Mężczyźni Males			Kobiety Females		
1	Kujawsko-pomorskie	208,6	1	Kujawsko-pomorskie	119,4
2	Pomorskie	191,8	2	Warmińsko-mazurskie	109,3
3	Zachodniopomorskie	191,8	3	Zachodniopomorskie	107,2
4	Wielkopolskie	191,6	4	Pomorskie	106,3
5	Warmińsko-mazurskie	190,8	5	Lubuskie	106,2
6	Dolnośląskie	185,4	6	Wielkopolskie	105,6
7	Łódzkie	184,4	7	Śląskie	104,3
8	Śląskie	180,1	8	Łódzkie	103,3
9	Lubuskie	175,7	9	Mazowieckie	100,3
10	Mazowieckie	169,8	10	Dolnośląskie	99,1
11	Świętokrzyskie	169,5	11	Małopolskie	92,2
12	Podlaskie	168,9	12	Opolskie	90,9
13	Opolskie	168,3	13	Podlaskie	88,0
14	Małopolskie	165,1	14	Świętokrzyskie	87,4
15	Lubelskie	161,3	15	Lubelskie	83,5
16	Podkarpackie	150,9	16	Podkarpackie	74,9
	Polska	178,3		Polska	99,4

Tabela 7.13. Lista kolejności województw według wielkości standaryzowanych współczynników umieralności na nowotwory złośliwe żołądka (ICD-10 C16) w Polsce w 2010 roku**Table 7.13.** Rank-list of voivodeships by standardized mortality rates from stomach cancer (ICD-10 C16), Poland 2010

Mężczyźni Males			Kobiety Females		
1	Kujawsko-pomorskie	14,1	1	Warmińsko-mazurskie	5,2
2	Warmińsko-mazurskie	13,8	2	Śląskie	5,1
3	Łódzkie	13,8	3	Kujawsko-pomorskie	4,9
4	Śląskie	13,6	4	Wielkopolskie	4,6
5	Lubuskie	13,3	5	Łódzkie	4,6
6	Wielkopolskie	12,1	6	Pomorskie	4,6
7	Opolskie	12,0	7	Małopolskie	4,4
8	Pomorskie	11,9	8	Dolnośląskie	4,3
9	Dolnośląskie	11,9	9	Lubuskie	4,3
10	Małopolskie	11,5	10	Podkarpackie	3,9
11	Podkarpackie	11,1	11	Świętokrzyskie	3,7
12	Świętokrzyskie	11,1	12	Lubelskie	3,7
13	Zachodniopomorskie	11,0	13	Zachodniopomorskie	3,7
14	Podlaskie	11,0	14	Opolskie	3,7
15	Mazowieckie	10,1	15	Mazowieckie	3,4
16	Lubelskie	8,4	16	Podlaskie	3,2
	Polska	11,8		Polska	4,2

Tabela 7.14. Lista kolejności województw według wielkości standaryzowanych współczynników umieralności na nowotwory złośliwe jelita grubego (ICD-10 C18–C21) w Polsce w 2010 roku**Table 7.14.** Rank-list of voivodeships by standardized mortality rates from large bowel cancer (ICD-10 C18–C21), Poland 2010

Mężczyźni Males			Kobiety Females		
1	Kujawsko-pomorskie	23,2	1	Warmińsko-mazurskie	13,3
2	Wielkopolskie	23,0	2	Kujawsko-pomorskie	12,1
3	Śląskie	22,3	3	Opolskie	12,0
4	Zachodniopomorskie	21,4	4	Wielkopolskie	11,8
5	Opolskie	21,4	5	Dolnośląskie	11,0
6	Dolnośląskie	20,7	6	Lubuskie	11,0
7	Świętokrzyskie	20,0	7	Zachodniopomorskie	11,0
8	Pomorskie	20,0	8	Pomorskie	11,0
9	Łódzkie	19,9	9	Śląskie	10,9
10	Małopolskie	19,4	10	Podlaskie	10,9
11	Warmińsko-mazurskie	19,1	11	Małopolskie	10,0
12	Podlaskie	19,0	12	Łódzkie	9,9
13	Lubuskie	18,8	13	Świętokrzyskie	9,9
14	Mazowieckie	18,3	14	Mazowieckie	9,1
15	Lubelskie	17,0	15	Lubelskie	8,8
16	Podkarpackie	14,4	16	Podkarpackie	7,3
	Polska	20,0		Polska	10,4

Tabela 7.15. Lista kolejności województw według wielkości standaryzowanych współczynników umieralności na nowotwory złośliwe płuca (ICD-10 C33–C34) w Polsce w 2010 roku**Table 7.15.** Rank-list of voivodeships by standardized mortality rates from lung cancer (ICD-10 C33–C34), Poland 2010

Mężczyźni Males			Kobiety Females		
1	Warmińsko-mazurskie	71,4	1	Kujawsko-pomorskie	22,5
2	Kujawsko-pomorskie	69,8	2	Warmińsko-mazurskie	21,7
3	Pomorskie	61,1	3	Zachodniopomorskie	20,5
4	Zachodniopomorskie	59,5	4	Lubuskie	20,2
5	Łódzkie	58,6	5	Mazowieckie	18,9
6	Świętokrzyskie	58,2	6	Pomorskie	18,5
7	Dolnośląskie	58,1	7	Dolnośląskie	17,7
8	Mazowieckie	58,1	8	Łódzkie	17,1
9	Wielkopolskie	56,9	9	Śląskie	16,4
10	Podlaskie	53,6	10	Wielkopolskie	15,3
11	Lubuskie	53,2	11	Opolskie	13,9
12	Lubelskie	52,9	12	Lubelskie	12,3
13	Śląskie	52,0	13	Małopolskie	12,1
14	Małopolskie	48,5	14	Podlaskie	11,3
15	Opolskie	47,8	15	Świętokrzyskie	11,2
16	Podkarpackie	45,3	16	Podkarpackie	8,8
	Polska	56,2		Polska	16,3

Tabela 7.16. Lista kolejności województw według wielkości standaryzowanych współczynników umieralności na nowotwory złośliwe piersi i szyjki macicy (ICD-10 C50, C53) w Polsce w 2010 roku

Table 7.16. Rank-list of voivodeships by standardized mortality rates from breast cancer and cervix uteri cancer (ICD-10 C50, C53), Poland 2010

Sutek <i>Breast</i>		Szyjka macicy <i>Cervix uteri</i>		
1	Śląskie	15,3	1 Lubuskie	7,5
2	Łódzkie	15,3	2 Warmińsko-mazurskie	6,5
3	Kujawsko-pomorskie	14,8	3 Śląskie	6,0
4	Mazowieckie	14,6	4 Podlaskie	5,7
5	Pomorskie	14,5	5 Opolskie	5,7
6	Lubuskie	14,2	6 Zachodniopomorskie	5,5
7	Wielkopolskie	13,9	7 Mazowieckie	5,4
8	Małopolskie	13,6	8 Pomorskie	5,3
9	Świętokrzyskie	13,6	9 Kujawsko-pomorskie	5,3
10	Warmińsko-mazurskie	13,0	10 Dolnośląskie	5,1
11	Dolnośląskie	12,3	11 Łódzkie	5,0
12	Opolskie	12,1	12 Wielkopolskie	4,6
13	Lubelskie	11,9	13 Małopolskie	4,3
14	Zachodniopomorskie	11,7	14 Lubelskie	4,0
15	Podkarpackie	11,5	15 Świętokrzyskie	3,9
16	Podlaskie	11,3	16 Podkarpackie	3,6
Polska		13,7	Polska	5,1

Tabela 7.17. Lista kolejności województw według wielkości standaryzowanych współczynników umieralności na nowotwory złośliwe gruczołu krokowego (ICD-10 C61) w Polsce w 2010 roku

Table 7.17. Rank-list of voivodeships by standardized mortality rates from prostate cancer (ICD-10 C61), Poland 2010

Gruczoł krokowy <i>Prostate</i>		
1	Podlaskie	15,6
2	Kujawsko-pomorskie	14,1
3	Wielkopolskie	13,9
4	Łódzkie	13,3
5	Pomorskie	12,9
6	Świętokrzyskie	12,5
7	Zachodniopomorskie	12,3
8	Śląskie	12,3
9	Opolskie	12,3
10	Małopolskie	12,2
11	Lubelskie	11,9
12	Dolnośląskie	11,8
13	Podkarpackie	11,6
14	Warmińsko-mazurskie	11,4
15	Lubuskie	11,1
16	Mazowieckie	10,9
Polska		12,4

PIŚMIENNICTWO

BIBLIOGRAPHY

- Clayton D, Schifflers E. Models for temporal variation in cancer rates. I: age-period and age-cohort models. *Statistics in medicine*, vol. 6, (1987): 449-467
- CSIOZ 2012 <http://www.csioz.gov.pl/src/files/klasyfikacje/ICD10TomI.pdf> (dostęp z dnia 2 X 2012)
- Didkowska J, Mańczuk M, McNeill A, Powles J, Zatoński W Lung cancer mortality at ages 35-54 in the European Union: ecological study of evolving tobacco epidemics. *BMJ*. 2005 Jul 23;331(7510):189-91
- Didkowska J, Wojciechowska U, Tarkowski W, Zatoński W. Nowotwory złośliwe w Polsce w 2005 roku. Centrum Onkologii - Instytut im. Marii Skłodowskiej-Curie, Warszawa 2007
- Doll R, Muir C, Waterhouse J (eds): *Cancer incidence in five continents*. Vol.2 IARC, Lyon 1970
- Esteve J, Benhamou E and Raymond L (1994). *Descriptive Epidemiology* (IARC Scientific Publications No.128), Lyon, International Agency for Research on Cancer, pp 67-68
- GUS 1999 Rocznik Demograficzny 1999. Główny Urząd Statystyczny. Warszawa 1999
- GUS 2012 http://www.stat.gov.pl/gus/5840_13399_PLK_HTML.htm (dostęp z dnia 2 X 2012)
- Holzer J. *Demografia*. PWE, Warszawa 1970
- Jensen O.M., Parkin D.M., MacLennan R., Muir C.S. and R.G. *Cancer Registration: Principles and Methods*. IARC Scientific Publication No. 95, Lyon 1991
- International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD-10), WHO 1997
- Koszarowski T., Gadomska H. (red): *Zachorowania i zgony na nowotwory złośliwe w Polsce, Warszawie i wybranych terenach wiejskich w roku 1982*. Centrum Onkologii-Instytut im. Marii Skłodowskiej-Curie, Warszawa 1984
- Koszarowski T., Gadomska H., Wronkowski Z., Romejko M.: *Nowotwory złośliwe w Polsce w latach 1952-1982*. Centrum Onkologii-Instytut im. M. Skłodowskiej-Curie, Warszawa 1987
- Międzynarodowa Statystyczna Klasyfikacja Chorób I Problemów Zdrowotnych. Rewizja dziesiąta. Uniwersyteckie Wydawnictwo Medyczne „Vesalius”, Kraków 1994
- Muir, C.S., Waterhouse, J., Mack, T., Powell, J., Whelan, S.L., eds (1987) *Cancer Incidence in Five Continents*, Vol. V IARC Scientific Publications No. 88, Lyon, IARC.
- Parkin D.M., Whelan S.L., Ferlay J., Teppo L. and Thomas DB. (Eds) (2002) *Cancer Incidence in Five Continents*. Vol. VIII IARC Scientific Publication No. 155, Lyon
- Parkin, D.M., Muir, C.S., Whelan, S.L., Gao, Y.-T., Ferlay, J., Powell, J., eds (1992) *Cancer Incidence in Five Continents*, Vol. VI IARC Scientific Publications No. 120, Lyon, IARC.
- Parkin D.M., Whelan S.L., Ferlay J., Raymond L., Young J. *Cancer Incidence in Five Continents*. Vol. VII. IARC Scientific Publications No. 143, Lyon 1997
- Pukkala E, Söderman B, Okeanov A, Storm H, Rahu M, Hakulinen T, Becker N, Stabenov R, Bjarnadottir K, Stengrevics J, Gurevicius R, Glatte E, Zatoński W, Men T, Barlow L (in coll. Didkowska J.): *Cancer Atlas of Northern Europe*. Cancer Society of Finland, Helsinki 2001
- Sasieni PD, Shelton J., Ormiston-Smith N, Thomson CS, Silcocks PB What is the lifetime risk of developing cancer?: The effect of adjusting for multiple primaries. *BJC* 2011; doi:10.1038/bjc.2011.250
- Staszewski J. *Epidemiology of cancer of selected sites in Poland and Polish migrants*. Ballinger Publ. Co, Cambridge 1976
- Staszewski J. *Regionalne różnice umieralności na nowotwory złośliwe w Polsce w latach 1970-1974*. Instytut Onkologii, Gliwice 1979
- Tyczyński J., Wojciechowska U., Didkowska J., Tarkowski W., Zatoński W.: *Atlas umieralności na nowotwory złośliwe w Polsce w latach 1991-1995*. Centrum Onkologii-Instytut im. M. Skłodowskiej-Curie, Warszawa 1998
- Tyczyński J., Wojciechowska U., Tarkowski W., Zatoński W.: *Ocena kompletności i jakości rejestracji nowotworów złośliwych w Polsce w roku 1993*. *Nowotwory* 1996; 46: 537-545
- Waterhouse J., Muir C., Correa P, Powell J. (eds): *Cancer incidence in five continents*. Vol 3. IARC, Lyon 1976
- Waterhouse J.A.H., Muir C.S., Shanmugaratnam K., Powell J. (red.): *Cancer incidence in five continents*, Vol 4. IARC, Lyon 1982
- Wojciechowska., Didkowska J., Zatoński W. (red.) *Rejestracja nowotworów złośliwych. Zasady i metody*. Centrum Onkologii – Instytut, Warszawa 2007
- Wojciechowska U, Didkowska J, Zatoński W. *Nowotwory złośliwe w Polsce w 2005 roku*. Centrum Onkologii - Instytut im. Marii Skłodowskiej-Curie, Warszawa 2007
- Wojciechowska U, Didkowska J, Zatoński W. *Nowotwory złośliwe w Polsce w 2008 roku*. Centrum Onkologii Instytut. Warszawa 2010
- Zatoński W., Becker N. (in collaboration with Gottesman K., Mykowiecka A., Tyczyński J.): *Atlas of Cancer Mortality in Poland, 1975-1979*. Springer Verlag, Heidelberg 1988
- Zatoński W., Pukkala E., Didkowska J., Tyczyński J., Gustavsson N.: *„Atlas umieralności na nowotwory złośliwe w Polsce w latach 1986-1990 (Atlas of cancer mortality in Poland 1986-1990) Centrum Onkologii-Instytut, INTERSPAR - Oficyna Wydawnicza, Warszawa 1993*
- Zatoński W., Smans M., Tyczyński J., Boyle P. (eds.) in collaboration with: Becker N., Didkowska J., Friedl H.P., Holub J., Peter Z., Plesko I., Roman V., Stabenov R., Tzvetansky Ch.: *Atlas of Cancer Mortality in Central Europe*. IARC Scientific Publications No. 134 International Agency for Research on Cancer, Lyon 1996
- Zatoński W., Tyczyński J. (red): *Nowotwory złośliwe w Polsce w 1994 roku*. Centrum Onkologii-Instytut im. Marii Skłodowskiej-Curie, Warszawa 1997
- Zatoński W., Tyczyński J. (red): *Nowotwory złośliwe w Polsce w 1996 roku*. Centrum Onkologii-Instytut im. Marii Skłodowskiej-Curie, Warszawa 1999

**BIULETYN POWSTAŁ WE WSPÓŁPRACY Z:
FOLLOWING REGISTRIES CONTRIBUTED TO THE BULLETIN:**

Dolnośląskim Rejestrem Nowotworów pod kierownictwem mgr Jerzego Błaszczyka
Dolnośląskie Centrum Onkologii, ul. Hirszfelda 12, 53-413 Wrocław

Kujawsko-Pomorskim Rejestrem Nowotworów pod kierownictwem dr n. med. Tomasza Mierzwy
Centrum Onkologii im. prof. Franciszka Łukaszczyka, ul. Dr. I. Romanowskiej 2, 85-796 Bydgoszcz

Lubelskim Rejestrem Nowotworów pod kierownictwem dr n med. Beaty Kościańskiej
Centrum Onkologii Ziemi Lubelskiej, ul. Jaczewskiego 7, 20-090 Lublin

Lubuskim Rejestrem Nowotworów pod kierownictwem lek med. Adam Ostrowski
Samodzielny Publiczny Szpital Wojewódzki nr 2, ul. Walczaka 42, 66-400 Gorzów Wielkopolski

Łódzkim Rejestrem Nowotworów pod kierownictwem Joanny Zabłockiej-Trawińskiej
Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. M. Kopernika, ul. Pabianicka 62, 93-513 Łodzi

Małopolskim Rejestrem Nowotworów pod kierownictwem dr hab. med. Jadwigi Rachtan
Centrum Onkologii – Instytut, ul. Garncarska 11, 31-115 Kraków

Warszawskim Rejestrem Nowotworów pod kierownictwem dr n. med. Marii Zwierko
Centrum Onkologii – Instytut, ul. Roentgena 5, 02-781 Warszawa

Opolskim Rejestrem Nowotworów pod kierownictwem mgr Wiesławy Kaczmarek
Opolskie Centrum Onkologii, ul. Katowicka 66a, 45-372 Opole

Podkarpackim Rejestrem Nowotworów pod kierownictwem mgr Moniki Grądalskiej-Lampart
Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im F. Chopina, ul. Chopina 2, 35-055 Rzeszów

Podlaskim Rejestrem Nowotworów pod kierownictwem mgr Katarzyny Maksimowicz
Białostockie Centrum Onkologii im Marii Skłodowskiej-Curie, ul. Ogrodowa 12, 15-027 Białystok

Pomorskim Rejestrem Nowotworów pod kierownictwem lek med. Joanny Wójcik-Tomaszewskiej
Wojewódzkie Centrum Onkologii, ul. Marii Skłodowskiej-Curie 2, 80-210 Gdańsk

Śląskim Rejestrem Nowotworów pod kierownictwem prof. dr hab. med. Andrzeja Tukiendorfa
Centrum Onkologii - Instytut w Gliwicach, ul. Wybrzeże Armii Krajowej 15, 44-101 Gliwice

Świętokrzyskim Rejestrem Nowotworów pod kierownictwem dr n. med. Stanisława Goździa
Świętokrzyskie Centrum Onkologii, ul. Artwińskiego 3, 25-734 Kielce

Warmińsko-Mazurskim Rejestrem Nowotworów pod kierownictwem mgr Anny Gos
Warmińsko-Mazurskie Centrum Onkologii, Al. Wojska Polskiego 37, 10-228 Olsztyn

Wielkopolskim Rejestrem Nowotworów pod kierownictwem mgr Macieja Trojanowskiego
Wielkopolskie Centrum Onkologii, ul. Garbary 15, 61-866 Poznań

Zachodniopomorskim Rejestrem Nowotworów pod kierownictwem dr n. med. Małgorzaty Talerczyk
Zachodniopomorskie Centrum Onkologii, ul. Strzałowska 22, 71-730 Szczecin

INSTRUKCJA WYPEŁNIANIA KARTY ZGŁOSZENIA NOWOTWORÓW ZŁOŚLIWYCH

Zasady ogólne

Karta Zgłoszenia Nowotworu Złośliwego MZ/N- a służy do zgłaszania wykrytych przypadków nowotworów złośliwych oraz raka *in situ* przez placówki publicznej i niepublicznej służby zdrowia na terenie całego kraju.

Kartę należy wypełniać:

- przy pierwszym rozpoznaniu lub podejrzeniu nowotworu,
- przy wizytach kontrolnych, w czasie których zostanie stwierdzona zmiana mająca związek z leczeniem lub postępem choroby,
- na podstawie karty zgonu, jeśli przyczyną zgonu był nowotwór złośliwy.

Zgłoszeniu podlegają choroby nowotworowe oznaczone w X rewizji Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych numerami C00–C97 oraz D00–D09.

Zasady wypełniania karty

Kartę należy wypełniać czytelnie czarnym lub niebieskim długopisem, używając drukowanych liter, a pola kodowe zaznaczać symbolem X wewnątrz obszaru pola.

Nie należy wypełniać pól oznaczonych szarym kolorem (nr 2, 11, 25, 29, 38).

Pole 1. Należy zaznaczyć, czy pacjent ma wypełnianą kartę KZNZ po raz pierwszy, czy jest to jego kolejna karta.

Pole 2. Nie wypełniać (wypełnia regionalny rejestr onkologiczny).

Pole 3. Należy wstawić nazwę lub stempel jednostki zgłaszającej oraz wpisać jej numer REGON.

Pole 4. Należy wpisać pełny numer PESEL.

Pole 5. Należy wpisać datę urodzenia według ustalonego formatu: rrrr-mm-dd.

Pole 6. Należy zaznaczyć znakiem X odpowiednią płeć.

Pole 7. Należy wpisać aktualne nazwisko pacjenta.

Pole 8. Należy wpisać imię (imiona) pacjenta.

Pole 9. Przy zmianie nazwiska należy podać również to nazwisko, które pacjent nosił w czasie postawienia pierwszej diagnozy czy poprzednich zgłoszeń.

Pole 10. Należy wpisać miejscowość, w której pacjent jest zameldowany na stałe.

Pole 11. Nie wypełniać (wypełnia Rejestr Nowotworów Złośliwych).

Pole 12. Należy wpisać ulicę, nr domu i mieszkania pacjenta w miejscu zameldowania.

Pole 13. Należy wpisać gminę, w której leży miejscowość.

Pole 14. Należy wpisać powiat, w którym leży miejscowość.

Pole 15. Należy wpisać województwo, w którym leży miejscowość.

Pole 16. Należy zaznaczyć znakiem X rodzaj wykonywanego zajęcia.

Pole 17. Należy zaznaczyć znakiem X ukończona szkoła.

Pole 18. Należy wpisać datę rozpoznania nowotworu według ustalonego formatu: rrrr-mm-dd.

Pole 19. Należy wpisać datę porady ambulatoryjnej według ustalonego formatu: rrrr-mm-dd.

Pole 20. Należy wpisać datę przyjęcia do szpitala według ustalonego formatu: rrrr-mm-dd.

Pole 21. Należy wpisać datę wypisu ze szpitala według ustalonego formatu: rrrr-mm-dd.

Pole 22. Należy wpisać datę zgonu pacjenta według ustalonego formatu: rrrr-mm-dd.

Pole 23. Należy zaznaczyć znakiem X miejsce zgonu pacjenta (hospicjum należy do kategorii „inne”).

Pole 24. Należy zaznaczyć znakiem X przyczynę zgonu pacjenta.

Pole 25. Pola kodowego nie wypełniać. W miejscu na opis należy wpisać rozpoznanie kliniczne z dokładnym umiejscowieniem nowotworu (także tkanki krwiotwórczej i układu chłonnego), precyzując czy chodzi o umiejscowienie pierwotne, czy przerzut, a pierwotny punkt wyjścia nowotworu jest nieznanym.

Pole 26. Należy zaznaczyć, czy rozpoznany nowotwór jest pierwszym nowotworem, czy jest to kolejny różny histologicznie nowotwór. Nie należy zakreślać pól w wypadku przerzutów.

Pole 27. W wypadku nowotworów umiejscowionych w narządach parzystych należy podać stronę ciała pacjenta, po której znajduje się nowotwór.

Pole 28. Jeżeli chory nie miał badania histopatologicznego, w polu należy zakreślić „nie pobrano materiału do badania”. Jeżeli nie otrzymano jeszcze wyniku badania, należy zakreślić „pobrano wycinek – badanie w toku”. Jeżeli wynik badania był ujemny, należy zakreślić „wynik negatywny”, jeśli zaś badanie potwierdziło występowanie nowotworu, należy podać pełne rozpoznanie histopatologiczne lub zakreślić „wynik pozytywny”.

Pole 29. Pola kodowego nie wypełniać. W miejscu na opis należy wpisać rozpoznanie histopatologiczne.

Pole 30. Należy zakreślić stadium zaawansowania choroby nowotworowej według klasyfikacji TNM.

Pole 31. Jeśli diagnostyka TNM nie jest możliwa, należy określić stadium zaawansowania choroby.

Pole 32. Jeżeli nie wykonano badania histopatologicznego, należy zakreślić, jakie inne badania były podstawą rozpoznania nowotworu. Wskazywanie innych badań, których rezultat nie posiada istotnej wartości diagnostycznej, jest niecelowe. Laparotomię należy zaznaczyć jako operację wywiadowczą. Możliwe jest zaznaczenie kilku pól.

Pole 33. Należy określić, jakie metody leczenia skojarzonego zastosowano u pacjenta (kolejność nieistotna).

Pole 34. Należy zakreślić, jakiemu leczeniu przeciwnowotworowemu nieskojarzonemu poddano dotychczas pacjenta (operacja wywiadowcza nie jest leczeniem chirurgicznym). Możliwe jest zaznaczenie kilku pól.

Pole 35. Należy określić rodzaj leczenia, zaznaczając jedną z przewidzianych w karcie możliwości.

Pole 36. Należy wpisać datę wypełnienia karty według ustalonego formatu: rrrr-mm-dd.

Pole 37. Pole na podpis lekarza wypełniającego kartę oraz numer statystyczny lekarza.

Pole 38. Pole wypełniać.

Pole 39. Czytelny podpis i pieczęć lekarza.